

AKVARISTICKÁ JESEŇ

Olda Zelený a jeho skaláři
Karel Ullmann

Micropoecilia parae
Chlamydogobius eremius

Založení akvária trochu jinak

Milé akvaristky, milí akvaristé,

listopadové číslo je tradičně – a tedy už popáté – věnované reportážím z výstav, burz, setkávání... Já osobně to beru jako takové vzdání pocty všem lidem, kteří svou vůlí udržují akvaristické „dění“ v chodu. Abych pravdu řekla, tenhle koníček mi dává nejvíc radosti, když jsem u ryb: zírám na námluvy, porody, objevuju nepoznané, neustále se učím a dost často se jednoduše kochám. Na to si vystačím sama, i když se přiznám, že spřízněnou duši na sdílení všech těch dojmů a třídění myšlenek potřebuju a jsem za ni moc vděčná.

Takže jak je to – je akvarista samotářem? Myslím, že jakmile překročí hranici „máme doma rybičky“ a zjistí, co vše akvaristika nabízí, najde si rybičkové kamarády a také se rád aspoň občas ponoří do víru právě onoho zmiňovaného „dění“. Zajde si na výstavu jen tak na čumendu, prodírá se davem koupěchtivých akvaristů na burze... a pak přijde domů a z tašek loví sáčky a krabičky a ze vzpomínek podrobnosti o bezva nápadech, které ho tam někde před cizí nádrží přepadly a on má prostě najednou velkou chuť na to, aby si vyhrnul rukávy a věnoval se tomuto koníčku zase o něco víc.

Akvaristický podzim miluju, právě z toho důvodu, že je na inspiraci a motivaci velmi bohatý. Člověk cítí touhu pustit se hned do nových věcí. Pokud se osobně angažuje v pořádání některé z akcí, musí opět bilancovat – a v náporu pozitivní energie, kterou lze nasbírat na výstavě u „sousedů“, dojde často k závěru, že mu ten mumraj a všichni ti lidičkové okolo za to snad ještě stojí. Protože i když jsou pod jednotlivými akcemi podepsané různé organizace, je to vždy jen a jen o jednotlivcích.

Já si taky nemyslím, že když zanikne nějaká výstava, bude konec světa. I kdyby zanikly všechny. A taky burzy. A dobré akvaristiky. A výstavní akvária v ZOO. A už mě nestraše! Děkuju všem, co si na otázku „a proč bych to měl vlastně dělat?!“ dokáží najít odpověď.

Příjemné počtení a pokoukání!

Markéta Rejlková

(Foto: Markéta Rejlková)

Akvárium – dvojměsíčník, vydává KLUB.AKVA.SK – 26. číslo (vyšlo 8.11.2010)

Redakční rada:

Branislav Barčín, Norman Durný, Tomáš Kubík, Miloslav Pešek, Markéta Rejlková // klub@akva.sk

Na vzniku tohoto čísla sa podieľali:

Libor Balnar, **Branislav Barčín** (alias barky), **Boris Burger**, **Jan Burzanovský** (alias mlynář), **Norman Durný** (alias Norman), **Ludovít Fujko**, **Miloš Chmelko** (alias Miloš), **Tomáš Chuda** (alias Tochu, www.splendenspower.cz), **Miroslav Konôpka**, **David Kopeček** (www.aquaburza.cz), **Petr Kopeček** (www.aquaburza.cz), **Tomáš Kubík** (alias pytel), **Lukáš Nimberger**, **Ladislav Prohászka**, **Euzivaldo Queiros**, **Markéta Rejlková** (alias Raviolka, www.maniakva.sweb.cz), **Uwe Römer**, **Dušan Sivák**, **Roman Slaboch** (alias SoRex, www.akvarium.cz/1899), **Marian Stieranka**, **Petr Šupal**, **Josef Tomanec** (www.divokezivorodky.cz), **Raimundo Valentim**, **Jozef Vlček**, **Shen-Horn Yen**, **Oldřich Zelený** (alias Greenfish)

Zákaz kopírovania a rozširovania textového či obrazového materiálu bez písomného súhlasu redakcie. © KLUB.AKVA.SK

4

13

26

20

24

30

54

Akvárium, číslo 26:

Editoriál.....2

Obsah.....3

Ryby:

Chlamydogobius eremius, hlavačka bumbřík.....4

Zaujímavosti:

Novinky na rybí scéně: medaky (*Oryzias* spp.).....11

Amazonii trápí extrémní sucha.....12

Po zavátých stopách jednoho života.....13

Aquadesign

Založení akvária trochu jinak.....16

Živorodky:

Micropoecilia parae – o rok moudřejší?!.....20

Xi-fin aneb honba za nejvyšší ploutví.....23

Cichlidy:

Olda Zelený a jeho skaláři.....24

Dicrossus foirni, *Dicrossus warzeri*.....29

Pre začiatovníkov:

Posielanie akváriových rýb na výstavy.....30

Reportáže:

Akvarista Plzeň 2010.....32

Akva Martin 2010.....38

Akvaristický zájazd do Poľska a Českej republiky...41

Rychnov popiate trochu inak.....46

Co mají pěkného u Papíka?.....50

Akvárium 2010 obrazem.....54

Halančici v Praze.....60

Akvajeseň 2010.....61

Aktuálne:

Novinky z Ostravy.....68

Aquaburza Ostrava.....70

Ryby a rybičky, Praha.....71

Akvaburza Brno.....72

Vánoční Úvaly.....73

Vyhlasenie 4. ročníka súťaže miniakvárií.....74

Pozvánka na Akvazimu 2010 v Bratislave.....76

ROK HLAVAČKY (5.): CHLAMYDOGOBIUS EREMIUS ANEB HLAVAČKA BUMBRLÍK

Markéta Rejlková

Pátý díl seriálu o hlavačkách je věnovaný druhu, který je mezi akvaristy dlouho známý a díky snadnému rozmnožování i oblíbený. Konečně tedy hlavačka, u které můžeme dosáhnout odchovu bez nervů a bez boje. Že je navzdory téhle skutečnosti – a navzdory tomu, že je to veskrze mírumilovná a dokonce i hezká ryba – *Chlamydogobius eremius* jen zřídka svým hostem akvárií, je tak trochu záhada. Po ročním soužití ale musím přiznat, že jsem s tímhle druhem měla mnohem více potíží, než s těmi nesrovnatelně vzácnějšími a méně probádanými. Ať už *Mugilogobius*, *Stiphodon*, *Rhinogobius* nebo trapsličí *Brachygobius kabiliensis*, všechno to byly ryby, které netrpěly žádným neduhem a žily nebo žijí v mých akváriích poměrně dlouho. Neplatí to o *Chlamydogobius eremius*, proto jsem zvažovala, že v nadpisu dostane titul “hlavačka krátkověká”. Ale kdepak, při každodenním pozorování akvária mě ještě stále uchvátí svými pohyby, povahou a vzhledem – je to prostě takový dobromyslný bumbrlík. A to nakonec vyhrálo.

Chlamydogobius eremius ve skutečnosti je krátkověkou rybou, ale k tomu se dostanu. Všechno to – tak jako obvykle – vyplývá z prostředí, ve kterém žije. Ale začít chci od té někdy tak nudné systematiky.

Ve skutečnosti nemáme co do činění s hlavačkou, ale s hlaváčem. Tady je trochu zmatek nejen v českém názvosloví. V podstatě „odjakživa“ byly ve skupině hlavaček v širším slova smyslu odlišovány minimálně dvě čeledi, Gobiidae (hlaváčovití) a Eleotridae (hlavačkovití). Paradoxně ta první, ač nejde o pravé hlavačky, je mezi akvaristy určitě známější a patří do ní mnohé už dříve zmiňované hlavačky, např. rodu *Brachygobius*, ale i známí lezci (*Periophthalmus*). A taky náš aktuálně probíraný hlaváč *Chlamydogobius eremius*. Tyto ryby jsou v angličtině nazývané *goby*, zatímco zástupci čeledi Eleotridae (pro nás také často hlavačky – akvaristé znají např. rody *Tateurndina*, *Mogurnda*, *Hypseleotris*) nesou název *sleepers goby*, popř. *gudgeon*... Takže *goby* a hlavačka není totéž!

Už jste se ztratili? Zkrátka to, čemu říkáme hlavačky, jsou systematicky většinou hlaváči... ale to je vlastně jedno, protože obě skupiny jsou si velmi blízké. Nejmarkatnější rozdíl mezi nimi je ten, že hlavačky (Eleotridae) nemají srostlé břišní ploutve, takže se nám nepověsí na stěnu akvária. Hlaváči (Gobiidae) naopak přísavný terčík mají a jejich zadní část těla je většinou soudkovitá, tzn. ocasní násadec se nezúžuje (představte si zástupce rodu *Brachygobius*).

Že k sobě mají obě skupiny blízko a ono rozdělení „odjakživa“ platí jen pro vědce, ukazuje nejen propletené názvosloví v češtině, ale také třeba na Havaii, kde těmto rybám shodně říkají ‘o‘opu. To jsem ale už hooodně odbočila, jsem si toho vědomá.

Zpět k hlavačkám a hlaváčům. Pomineme-li druhy, které žijí v moři nebo (a těch je hodně málo) v rychle proudící vodě řek, typickým domovem této skupiny ryb jsou pobřežní zóny. Často brakická voda, bahnitě dno, přehřáté zóny těsně u břehů,

kde není mnoho kyslíku a podmínky jsou proměnlivé a dalo by se říci drsné. Lezci se tomuto prostředí výborně přizpůsobili, to dobře známe.

Tak, a teď si tuhle přímořskou zónu zkuste v duchu přenést do mnohem menšího měřítko daleko od písčiny pláží a zpěněných hřbetů vln – do australského vnitrozemí. Tady najdeme našeho hlaváče, který má v češtině výstižný název hlaváč pustinný. Ano, žije na velmi nehostinných místech, tak jako ostatní zástupci rodu *Chlamydogobius*. Těch je celkem šest a lokalitu jednoho z nich (*Ch. squamigenus*) jste si mohli prohlédnout v 22. čísle Akvária v článku o *Scaturiginichthys vermeilipinnis* a nešťastném soužití s damnbusií (*Gambusia holbrooki*) v tůních na území Edgbaston. *Ch. eremius* žije rovněž v soustavě periodických tůní a zavlažovacích kanálů, pro změnu v okolí jezera Eyre.

Vesmés všichni tito hlaváči se potýkají s těžkými podmínkami periodických vod, kde dochází k velkým výkyvům podmínek během sezóny. Mění se především teplota, salinita, obsah rozpuštěného kyslíku. Do toho všeho se vložily aktivity člověka, jako jsou odčerpávání vody nebo intenzivní pastva, které vedou k zániku lokalit, aktualizaci červených seznamů a posléze k ochraně území a reintrodukcí... a tak stále dokolečka. Jenže hlaváči se nevzdávají; dlouhodobé přežití sice závisí jen na shovívavosti lidí, ale s krátkodobou nepřízní podmínek si poradí sami. Mají na to „figle“.

Hned podotýkám, že pokud si myslíte, že adaptací souvisejících s bojem o přežití v drsné australské přírodě si v domácím „útulném“ akváriju vůbec nevšimnete, jste na omylu. Občas se vaši hlaváči mohou chovat poněkud zvláště a v pochopení jejich způsobu života „tam venku“ je klíč k tomu, abyste porozuměli řeči jejich těla a chápali, co se děje.

Hlaváči totiž při různých příležitostech budou vypadat na umřelí. Např. já jsem na loňské výstavě miniakvárií na bratislavské Akvazimě vypustila do 30 l čerstvě založené nádržky

čtyři hlaváče. (Pátý tou dobou „seděl“ doma na jikrách.) Měli tam jemnoučký červenožlutý písek, kamení a velmi košatý kořen, který sahal až nad hladinu. Z červeného písečku byla voda mírně zakalená a všechny ryby se nastěhovaly na kořen, jako by si ptáci posedali do koruny stromu. Nebyly ani zvyklé na to, aby na ně shora pájlo tak silné světlo. Ležely v úrovni hladiny nebo nad ní a vykukovaly z vody s dokořán rozevřenými tlakami. Vypadalo to, že se dusí, ale kupodivu nikdo z návštěvníků nebil na poplach a neburcoval ochránce zvířat. Že by věděli, že je to u tohoto hlaváče vcelku běžná situace?

„Australský podzim“ na bratislavské Akvazimě 2009, kde hlaváči *Chlamydogobius eremius* zaujali nejednoho návštěvníka. Přidejte více kamenů a máte ideální nádrž pro pár nebo trio. (Foto: Markéta Rejlková)

Chlamydogobius eremius má rád, když se může vyvalovat u hladiny. Pokud je někdo chová v klasicky zařízeném akváriu, nemusí si toho všimnout, protože si rybky prostě nemají kde poležet. Není nutné jim budovat ostrůvky, úplně stačí, když je pod hladinou hustá spleť rostlin, která rybku unese. (Vlastně rybky – jak můžou, hemží se všude ve velkém počtu a přelézají si přes hlavy a šlapou si na ploutvičky... a tak.)

Hlava na hlavě, to je pro tento druh typické. Ryby jsou pořád v kontaktu a jelikož neumí plavat, popadají občas jedna přes druhou a nijak jim to, zdá se, nevadí. Na snímku jsou dvě samičky a samec, který se chystá do tření.

(Foto: Markéta Rejlková)

Chlamydogobius eremius – mladé rybky ve věku pěti měsíců jsou již pohlavně dospělé. (Foto: Markéta Rejlková)

Zkušenost ze zmiňované výstavy napovídá, že jakmile dojde k poklesu obsahu kyslíku ve vodě, aktivuje hlaváč své záchranné mechanismy. To je pro mě osobně zvláštní – člověk by čekal, že ryba z extrémního prostředí bude odolná a bude ta poslední, na které uvidíme známky nějakého nepohodlí. Ne, naopak – jakmile se začnou podmínky horšit, *Chlamydogobius eremius* reaguje jako první. On by toho měl ale také nejvíce vydržet – na přírodních lokalitách je udáván výskyt při teplotě vody 3 až 43 °C, až 6 % salinitě a obsahu kyslíku pouhých 0,8 mg/l. Nedokáže ale nemožné – bojovat s tímto prostředím ho stojí hodně sil, takže ani v akváriu za „ideálních“ podmínek se zpravidla nedožívá více než jednoho roku.

Ale konkrétněji k mechanismům, které umožňují hlaváčům přežít extrémní nedostatek kyslíku. Vědci odhalili fyziologické, anatomické i behaviorální adaptace. Ten poslední typ je to, čeho si všimneme nejspíše – *Chlamydogobius eremius* „ví“, že je kyslíku málo, a změní proto své chování. V této situaci se v přírodě ryby shlukují na porostech řas, které produkují kyslík a těsně nad řasovými polštáři je ho proto více. Občas se přitom dostanou nad hladinu, jak jsem to pozorovala v akváriu, ale to není primárním účelem.

Pokud už zrychlený pohyb žaber nestačí k tomu, aby tělo získalo dostatek kyslíku, přichází na řadu „polykání“ bublin vzduchu. Ve skutečnosti ryba bublinu zadrží v ústní dutině a získává kyslík přímo z ní. Zároveň umí dýchat i kůží, ale většinový podíl získává tento zdroj až tehdy, když je okolní prostředí skutečně chudé na kyslík. Tehdy už hlaváč dává přednost kožnímu dýchání na vzduchu, tj. skutečně vyleze z vody ven. Nesmí samozřejmě vyschnout, není to ryba, která by mimo vodu vydržela nějak déle a měla snad schopnost vytvářet si nějaký ochranný obal.

V akváriu ale pochopitelně není cílem, abychom zkoušeli naše hlaváče trápit, co všechno ještě udýchají. Jen je dobré vědět, že u nich tyhle zvláštnosti existují. Mám dojem, že se necítí moc dobře, pokud jsou ve vysokém akváriu a nemají přístup k hladině. Jsou to mizerní plavci, takže 30 cm vodní sloupec překonají, ale pokud si tam nemají kde lehnout, hned žuchnou zase ke dnu. V mém silně polidštěném vnímání si představuju, jak bych na jejich místě byla nervózní, že v případě nějaké změny podmínek nemám možnost vylézt na břeh nebo na rostliny, jak tomu je v přírodě.

A tím se konečně dostáváme k praxi. Akvárium pro chov *Chlamydogobius eremius* nemusí být velké, záleží na tom, kolik jich chováme a jaké s nimi případně budou další ryby. Hlaváči jsou mírumilovní, mají velkou tlamu, ale nejsou to zdatní lovci, takže třeba mláďata plat (*Xiphophorus* sp.) nemají šanci polapit. Ani se o to nesnaží. Pro pár hlaváčů stačí 20 l akvárium, ale s co největší plochou dna – není to úplně malá ryba (dorůstá 6 cm) a i když moc neplave, tak ráda prozkoumává členité dno. Ideální je ale chovat je ve větší skupině, pak je zábavné pozorovat jejich interakce. V akváriu s plochou dna 50 x 30 cm můžeme klidně mít dva samce a více samic, v této sestavě se také budou dobře množit a samci budou mít dostatek prostoru pro svá teritoria, která jsou beztak hodně malá.

Obzvláště samci mají širokou hlavu a tlamu, která působí až hroživě. Přitom jsou neškodní! (Foto: Markéta Rejlková)

Chlamydogobius eremius nehrabe, ale může upravovat vstup do své jeskyňky. Tak jako u jiných hlavaček (resp. hlavačů), i tady je to záležitost čistě samčí. Do akvária je nutné umístit malé jeskyňky nebo hromady kamení, kde si sameček vyhlédne vhodný prostor a obsadí ho – jen pokud se chce třít, jinak se o úkryty nijak zvlášť nezajímají.

Ovšem třít se tyhle hlavačky chtějí téměř bez přestání. Postup je klasický – samec vyhlédne jeskyňku (stačí štěrbinu pod plochým kamenem), případně upraví vstup, a začne ve skutečně krásném svatebním šatu „poletovat“ po akváriu a napařovat se před zaplněnými samicemi. Hlavačky netvoří páry, takže samci je jedno, kterou nevěstu si odvede – ostatně zvládne jich většinou více. Na jemné „žďuchání“ a bleskové výpady po několika hodinách samice zareaguje a pár po nekonečných tanečcích konečně zmizí v dutině. Jen u tohoto druhu jsem viděla, jak na samcovy výzvy zareagovala pěkně zakulacená samice až příliš ochotně a pustila se do jeho pronásledování. Tiskla se k němu, bez kousání a dorážení, ale stále udržovala těsný tělesný kontakt. Samec ale nebyl připravený, zřejmě potřeboval delší namlouvací rituál, takže ke tření došlo až následující den (a nevím, jestli s onou přehnaně svolnou samicí).

Pokud mají samice zaplněná stříbrná bříška, je samec na počátku krásného období a je to na něm vidět. Svůj temperament a dobrou kondici dává neustále najevo.

(Foto: Markéta Rejlková)

Samce od samic rozlišíme zdánlivě (!) snadno, a to podle zbarvení, které je u samců mnohem nápadnější a v době tření je skutečně krásné. Pozor si ale při výběru ryb dávejte na to, že některé nenápadně zbarvené rybky jsou ve skutečnosti samci! Poznáte to podle urogenitální papily, která je velmi dobře patrná i mimo dobu rozmnožování. Samci ji mají dlouhou a tenkou, rovnoměrně se zúžující, zatímco u samic je tato bradavka kratší a zavalitější s tupým koncem.

Zcela jasný samec nejen zbarvením. Všimněte si černé „čárky“ mezi zaoblením břicha a okrajem řitní ploutve.

To je to, co hledáme. (Foto: Markéta Rejlková)

Samice. U starších jedinců je už pohlaví rozpoznatelné navíc i podle tvaru hlavy, která je u samic užší a taková „jemnější“ – tedy přesný opak toho, co platí pro kuželovitou močopohlavní bradavku. (Foto: Markéta Rejlková)

Tady, kdybyste v akvaristice vybírali vyzbrojeni jen základní atlasovou znalostí odlišnosti pohlaví založené na zbarvení, pohořeli byste. Všimněte si tenké močopohlavní bradavky – je to samec! (Foto: Markéta Rejlková)

Dospívající samci, kteří ještě nevstoupili do sezóny tření, jsou zbarvení poměrně nenápadně, ale prozradí je často barevnější obě hřbetní ploutve. (Foto: Markéta Rejlková)

Jak už jsem naznačila, po tření samec ještě nehodlá zasednout na jikry, ale poohlédne se po další samici. Je naprosto běžné, že tak nashromáždí dvě nebo tři snůšky – pokud ho nesledujeme, lze to poznat jenom podle množství jiker, případně mírně odlišného stupně jejich vývoje – všechny jikry jsou totiž nalepené pěkně pohromadě.

Následuje péče o jikry, opět výlučně ze strany samce. Odhání ostatní ryby z bezprostřední blízkosti jeskyňky a většinou se neodváží ven ani na krmení (to záleží na hustotě osádky akvária, jestli se cítí v bezpečí, nebo ne). Vývoj jiker trvá asi týden, ale může se protáhnout až na dvojnásobek – záleží to pochopitelně hlavně na teplotě, ale mám pocit, že nejen na té. Teplotu není nutné na odchov nijak zvyšovat (pro chov je ideální rozpětí 23-27 °C, vzhledem k výše uvedené toleranci jde ale jen o hodnotu doporučovanou mnoha chovateli s ohledem na kondici a délku života; zimu rádi nemají).

Samec, který několik dní hlídal jikry a neodvážil se vyplavat pro potravu, může být hodně pohublý. V takovém stavu rozhodně není vhodné, aby se znovu snažil o tření. Pár dní „výkrmu“ to ale spraví. (Foto: Markéta Rejlková)

Vylíhnutý potěr je dost velký, takže s dalším odchovem už není moc práce. Musíme počkat nějaké dva až tři dny, než se rozplave (ale je to hlavačka – elegantní plavání nečekejte), a pak lze krmit hned artémií nebo drobnějším cyklopem. Potěr je velmi žravý a dobře roste, ale velmi nerovnoměrně (když jsem třídila tříměsíční jedince, zjistila jsem, že všichni ti nápadně velcí mladí hlaváci jsou samci – jestli je to pravidlo, ale nevím).

154 zdravých jiker, odebraných samci po sedmi dnech od tření. Už jsou krásně vidět oči zárodků. (Foto: Markéta Rejlková)

O čtyři dny později jdeme do finále! Uvnitř zavěšených váčků jsou vidět zbarvené a pohyblivé rybičky. (Foto: Markéta Rejlková)

Nahradila jsem péči samce a zesílila proud vzduchových bublin přímo na jikry. Okamžitě došlo k uvolnění prvních rybek, které měly maskovací zbarvení a zůstaly několik okamžiků přitisklé na kámen (několik jich můžete vidět vlevo nahoře). Od vylíhnutí první rybičky neuběhlo ani deset minut a strhující podívaná byla u konce, obaly prázdné. (Foto: Markéta Rejlková)

Tři dny po vylíhnutí začínám krmit artémií. (Foto: Markéta Rejlková)

Detailní záběr na potěr – nezapře svou „plazivou“ povahu, většina malých rybiček se pořád držela na kameni.

(Foto: Markéta Rejlková)

Krmení artémií bylo snadné a potěr se vždy krásně nacpal, až mu oranžová bříška svítila. (Foto: Markéta Rejlková)

U odrůstajících mláďat, ale občas i u dospělých, pokud jich bylo pohromadě větší množství (> 20), jsem měla trochu problémy se zdravím. Ryby byly náchylné na rozpad ocasní ploutve. Spravily to výměny vody a prisolení, ale než jsem problém odhalila, už většinou uhynulo několik jedinců, k čemuž stačilo jen pár hodin. Solit mírně vodu lze jinak doporučit i v běžném režimu, ale nepřehánět to – vyšší salinita urychluje metabolismus hlaváčů a to my nechceme (zbytečně bychom jim zkracovali život). Větší důraz bývá kladen na to, že voda má být tvrdá a zásaditá nebo přinejmenším neutrální. Tvrdost vody jsem podcenila po stěhování do Ostravy (kde je voda měkká), kdy se hlaváči nejdřív dobře aklimatizovali, ale asi po měsíci bez jakýkoliv zjevných příčin začali hynout a za tři dny mi z patnácti mladých rybek zbyli jen dva samci. Sypu

si popel na hlavu, protože jsem sice jejich vodu mírně prisolila a měli tam kusy kamene s obsahem vápence, ale jinak jsem kvalitu vody nekontrolovala a obávám se, že jejich úhyn byl úplně zbytečný a padá na moje konto. Jiný důvod, než měkká voda, mě nenapadá, leda snad nějaká nákaza z živé potravy (opět u toho nechyběly úplně rozpadlé ocasní ploutve). Vodu jsem měnila hodně, takže dusíkaté látky a případný pokles pH by v tom neměly sehrát roli, spíš jsem těmi výměnami zabránila „ztrvnutí“ vody vyluhováním vápníku z kamenů. Holt se člověk pořád učí a akvarista dvojnásob ;-). Škoda jen, že to často odnesou ryby...

Ještě jsem tu nezmínila krmení dospělých ryb – jakékoliv, hlavně větší množství a ideálně také větší kousky. Dávám jim mražené nebo živé patentky, koretry, nitěnky, loví rádi dafnie nebo ne tak ochotně cyklop (ten už je pro ně malý), sezobnou i granulky a z rostlinných polštářů na hladině lapají vločky. Co může někoho překvapit, mají rádi řasy – živí se jimi mimo jiné i v přírodě. Dávám jim často zelenou vláknitou řasu z nádržek na okně (jemnější typ, ne hrubý žabí vlas) a vděčně ji zlikvidují za pár dní.

Ve věku čtyř měsíců, nalevo samička. (Foto: Markéta Rejlková)

Zkrátka bumbřík. (Foto: Markéta Rejlková)

Dalo by se to shrnout do jedné věty: Mírumilovná, společenská rybka se zajímavým chováním a pěkným vybarvením u samečů, nenáročná na potravu a prostor. Pozor si musíme dávat jen na kvalitu vody, ale to by pro trochu zkušenějšího akvaristu neměl být nerozlousknutelný oříšek. Doporučuji!

NOVINKY NA RYBÍ SCÉNĚ: MEDAKY (*ORYZIAS SPP.*)

Ladislav Prohászka

V posledních měsících jsme měli možnost sledovat nebývalou úrodu nových objevů mezi těmi skupinami ryb, které jsou pro akvaristiku velmi zajímavé. Protože je toho až příliš mnoho, abych zde smysluplně zmínil všechny novinky, rozhodl jsem se jich většinu odložit na příště a v tomto čísle *Akvária* představit zatím ty druhy, které již zvedly vlnu ohlasů v našem akvariijním světě. Teď a tady se podíváme na nové medaky rodu *Oryzias*, další žhavé novinky pak najdete v rubrice *Cichlidy*.

Takže medaky. Vezmu to od konce a propracuju se poté k novince, o které se nahlas šušká, že bude bombou. Vкус je však vrtkavý, tak nebudeme předbíhat.

A ještě poznámka k úvodu, protože ne všichni čtenáři zřejmě medaky blíže znají. Jsou to drobnější asijské rybky, z nichž se nejčastěji chovají druhy *O. latipes* a *O. javanicus*. Nemají nijak zajímavé zbarvení (víceměně nemají žádné), ale vědci je s velkou oblibou používají k nejrůznějším studiím a genovou manipulací vzniklé dánío je jen mnohem známějším produktem takových pokusů, kdy světlo světa spatřily světélkující barevné medaky. Pořídíme-li si obyčejnou medaku, barvou nás nepotěší, ale je to malá čilá rybka s obzvláště zajímavým rozmnožováním – samičky po tření nějakou dobu nosí shluk jiker zavěšený pod tělem.

A s novými medakami se letos v létě roztrhl pytel.

V srpnu byl zveřejněný popis *Oryzias hadiatyae* Herder & Chapuis, 2010 [1]. Žije jen v jezeře Masapi na Sulawesi. Současně tedy známe 4 endemické druhy jezerního systému Malili a celkově 12 zástupců rodu na ostrově Sulawesi. Tento druh má protažený rypec a tlamku směřující mírně vzhůru. Zbarvení je žlutohnědé až šedé, čímž okamžitě zájem akvaristů opadá... a můžeme jít na další.

Z Thajska a Laosu zde máme novinku s krkolomným názvem *Oryzias songkhramensis* Magtoon, 2010 [2]. Jedná se o trpasličí druh, 51 zkoumaných exemplářů mělo délku jen 12,9-19,0 mm! Zbarvení hnědavé, břicho více do žluta.

A do třetice konečně druh, který vysvětluje, proč mají medaky svůj vlastní článek. *Oryzias woworae* Parenti & Hadiaty, 2010 [3]. Jen málokterá ryba byla tak krátce po svém popsání tak známá po celém světě. O této medace si povídají akvaristé od Austrálie po USA, a protože se krátce po svém ulovení dostala k obchodníkům s rybami a dále do celého světa, šťastlivci ji už mají v akváriu a odchovy se prodávají za nemalé částky. Mimochodem, jsou už i u několika akvaristů v ČR, takže je myslím brzo budeme vídat na vlastní oči.

Nad *Oryzias woworae* se ale nerozplývají jen akvaristé. Také pro ichtology samotné je to velká pozoruhodnost – je to totiž první medaka, která je takto pěkně zbarvená. A to jich dnes (po popisu *O. hadiatyae*, který následoval později, ale první exempláře ulovila výprava za účasti Renny Kurnia Hadiaty již v roce 2004) známe celkově již 25.

Objev a popis této pěkné medaky je ryze ženskou záležitostí. Obě autorky popisu jsou ženy a tuto nádheru jim do rukou „přihrála“ další vědkyně, Daisy Wowor, která ale zkoumala korýše. V menší říčce, na hlubším místě s modrou „lagunkou“, si všimla barevných rybek. Vyfotografovala je živé a několik konzervovaných jedinců vzala s sebou. A kde že to bylo? Na malém ostrově Muna, který leží u JV břehu Sulawesi – objevují se zvěsti, že stejné medaky žijí i přímo na Sulawesi, ale dovážejí se zatím pod označením *Oryzias sp.* Sulawesi a údajně jsou trochu odlišné. O těchto rybkách se mi však nepodařilo zjistit nic, tak se nechte překvapit, jestli zde někdy v brzké době budu psát o další nové medace!

Oryzias woworae. (Foto: Shen-Horn Yen)

Všechny tři citované práce mohu vřele doporučit zájemcům o medaky k prostudování (jsou volně dostupné na internetu). Dozvíte se zde více o jejich přirozeném prostředí, anatomii apod. a v neposlední řadě můžete obdivovat i původní snímky Daisy Wowor – typová lokalita *Oryzias woworae* vypadá opravdu moc pěkně!

Literatura:

- [1] Herder F. & Chapuis S. (2010): *Oryzias hadiatyae*, a new species of ricefish (Atherinomorpho: Beloniformes: Adrianichthyidae) endemic to Lake Masapi, Central Sulawesi, Indonesia. *Raffles Bulletin of Zoology*, 58 (2): 269–280.
- [2] Magtoon W. (2010): *Oryzias songkhramensis*, A New Species of Ricefish (Beloniformes; Adrianichthyidae) from Northeast Thailand and Central Laos. *Tropical Natural History*, 10 (1): 107-129.
- [3] Parenti L.R. & Hadiaty R.K. (2010): A New, Remarkably Colorful, Small Ricefish of the Genus *Oryzias* (Beloniformes, Adrianichthyidae) from Sulawesi, Indonesia. *Copeia*, 2010 (2): 268-273.

AMAZONII TRÁPÍ EXTRÉMNI SUCHA

Ladislav Prohászka

Tato zpráva není akvaristická, ale protože přichází z regionu, který je srdci mnoha akvaristů velmi blízký, a navíc se bezprostředně týká zdejších řek a ryb, uveřejnění tady na stránkách Akvária jistě pochopíte. Nejen chovatelskými návody jest akvarista živ...

Šetřit – to je slovo, které je dnes v tisícovkách rodin žijících v Amazonii na denním pořádku více než kdy předtím. Nešetří se penězi, ale jídlem a vodou. Tento region bojuje už od konce léta se suchem, které překonalo rekordy. Hovoří se o tom, že pokles hladin řek je největší za 108 let – tedy od roku 1902, kdy se začala pravidelně zaznamenávat výška hladiny Rio Negro v Manausu. V posledních dnech se tyto alarmující zprávy dostávají i do světových médií.

Nedostatek vody znamená, že letní výnosy ze skromných políček jsou mizivé. Doprava, která je zajišťována výhradně po řece, je na spoustě míst prakticky nemožná – stovky osad jsou úplně odříznuté, splavné úseky řek jsou kilometry vzdáleny. A rybolov, který je tady základním zdrojem obživy? Lidé říkají, že aspoň pro děti musí kousek ryby vždycky sehnat... Úlovky se solí a suší pro vlastní potřebu, přebytky na prodej dnes téměř nikdo nemá. Nejen proto, že k rybám se není jak dostat, protože voda je daleko... ale na spoustě míst je jí tak málo, že tam ryby s ubývajícím kyslíkem nedokáží přežít.

Do konce října vyhlásilo 40 okresů (z celkového počtu 62 v brazilském státě Amazonas) stav nouze. Přinejmenším dva z nich, São Paulo de Olivença a Manacapuru, vyhlásily stav veřejné pohromy. Zasažených je podle oficiálních údajů více než 60 tisíc rodin. Rybolov, který je nejdůležitějším odvětvím státu, kolabuje. Tím je ohrožená ekonomika celého regionu. Kvůli obavám z nedostatečné sklízně a zejména kvůli stoupajícím nákladům na dopravu rostou ceny základních potravin. V povodí Rio Madeira umírá dobytek žízni. Kvůli nemožnosti

dopravovat palivo zůstaly některé oblasti bez elektřiny. Nedostatek pitné vody má na svědomí několik úmrtí, především mezi dětmi.

Tolik důsledky. Naštěstí se v posledních říjnových dnech pokles hladin na Rio Negro i Solimoes (Amazonka nad soutokem s Rio Negro) zastavil a hladiny velmi pozvolna stoupají, denně přibývá u Tabatingy 3 cm a v Manausu 5 cm. Pomalu se hlásí období dešťů, ale návrat do normálu se očekává až v prosinci. Vládní pomoc se zásobováním pitnou vodou prostřednictvím helikoptér zatím neustává.

Jaké jsou příčiny? Podle místních odborníků za to může klimatický fenomén El Niño (oteplování Pacifiku). Díky jeho zesilování v jižní části Brazílie více prší a v severní je naopak větší sucho. Paradoxní je, že v létě loňského roku se o Rio Negro mluvilo v souvislosti s rekordními záplavami – hladina v Manausu dosáhla 29,77 m. Za to ovšem mohl jiný fenomén – La Niña (ochlazování Atlantiku). Ta se v letošním srpnu sice vrátila, ale extrémní sucho neodvrátila. A tak zde o 13 měsíců později máme opačný extrém: rekordních 13,63 cm.

Do dalších let se klimatologové, vláda státu Amazonas a samotní jeho obyvatelé dívají s obavami. Extrémní výkyvy lze podle všeho očekávat. Zato je nelze ani předvídat, ani nijak odvrátit.

Zdroj:

[1] www.amazonasnoticias.com.br

[2] acritica.uol.com.br

(Foto: Raimundo Valentim, EPA)

(Foto: Euzivaldo Queiros, AFP)

PO ZAVÁTÝCH STOPÁCH JEDNOHO ŽIVOTA

Roman Slaboch

V naší době, která je přecpaná bezvýznamnými výročími malých blikotavých mediálních hvězdiček a jejich skandály, se mezi hromadou informací, nestojících ani za přečtení, úplně vytratilo jedno výročí. Výročí velmi důležité pro české a slovenské akvaristy. Před 135 lety, 7.10.1875, se narodila osobnost, která již, bohužel, upadla v zapomnění. Karel Ullmann.

Dětství

Jeho otec, známý brněnský klenotník, měl přítele, amatérského botanika a mykologa, lékárníka Axmanna, se kterým mladý Karl Ullmann po celá léta dětství a dospívání chodil na dlouhé vycházky do přírody, kde mu tento starý mládenec nadšeně vyprávěl o krásách a zákonitostech přírody a přírodních dějů, které mladého Ullmanna natolik nadchly, že se kladný vztah k přírodě stal nedílnou součástí jeho světonázoru. Ze všech jeho textů doslova dýchá jeho neutuchající okouzlení živočichy, rostlinami a životem vůbec.

Lásku k životu pod vodou v něm probudil jeho otec, a to zcela náhodou a jakoby mimochodem. Po smrti matky (v Ullmannových šesti letech) byl totiž nucen jej brávat sebou na služební cesty do Vídně a během dlouhých jednání a obchodních pochůzek na něho synek čekal ve veřejném vídeňském Akváriu. To jej navždy předurčilo stát se akvaristou.

Dospělost

Profesí byl bankovním úředníkem, přednostou jednoho z oddělení filiálky Živnostenské banky v Brně. Jeho stále narůstající publikační činnost ale postupně vedla k zanedbávání pracovních úkolů, což kolem roku 1910 vyústilo v disciplinární řízení a v zákaz aktivního podílu na vydávání akvaristické literatury a časopiseckých článků. Jeho zabrzděná činnost dostává do čela sdružení bankovních úředníků a vede k aktivní účasti na generální stávce bank v roce 1921. Po té byl tehdejší generálním ředitelem L. Preissem donucen ze svého místa odejít. Po tomto životním zlomu znovu zakládá v roce 1923 „Přírodopisné listy“, jichž je odborným redaktorem a vydavatelem. Navíc je rybářskými spolky pověřen importem jiker amerických pstruhů z hamburských pěstíren.

Akvarista

Jak už bylo zmíněno, Karel Ullmann začal s pozorováním akvárií a akvaristickou praxí již v chlapeckém věku. Byl jistě pozorný a vnímavý, takže citem odhadl a empirií ověřil řadu zákonitostí, které z něho udělaly úspěšného akvaristu. Jako první v tehdejší Rakousku-Uhersku odchovává čichavce zakrslého *Trichogaster lalius*, je první, kdo do českých zemí importoval *Danio rerio* a *Pseudocrenilabrus multicolor* (tehdy pod názvem *Haplochromis strigigena*).

Dobová fotografie K. Ullmanna, uveřejněná v VI. ročníku Přírodopisných listů (1925). (Zdoj: archiv autora)

Přestože měl patentovanou petrolejovou topnou lampu „Moravia“ na vyhřívání akvárií, je v našich zemích prvním propagátorem elektrického vyhřívání, je prvním, kdo navrhl a prakticky vyzkoušel nyní již klasické plovoucí porodničky pro živorodé ryby (tehdy, pravda, byly z větší části dřevěné). Záhy pochopil nezaměnitelnou funkci vzduchování (používal výraz „větrání“) a spolupracoval s německými firmami na vývoji různých vzduchovacích strojků, z nichž některé byly velmi bizarní. Jako jeden z prvních začal propagovat vzduchem poháněné filtry.

Nikdy se ale nevymanil z některých mylných názorů. Například potřebu čerstvé vody připustil až ve 30. letech, a to ještě výhradně jako stimulaci ke tření skalár. U ostatních ryb tvrdošjně radil vodu nevyměňovat, pouze jednou za 14 dní akvárium doplnit dobře odstátou vodou. Nikdy nepřipustil jiné dno, než jílovité, smíchané s lesní hrabankou a překryté vrstvou písku. Byl odpůrcem odkalování a umělého osvětlení.

Protože však zároveň propagoval velmi malé množství ryb v akváriu (např. do 50-litrového akvária doporučoval max 10 kusů *Danio rerio* a pro jeden pár skalár doporučoval nejméně 100 l), měl i přesto výborné výsledky.

Spolková činnost

V roce 1907 zakládá spolu s MUDr. Josefem Fleischerem Ústřední spolek pro akvaristiku a terraristiku „Cyperus“ v Brně a stává se jeho jednatelem. Pro údajnou jazykovou neshodu se záhy oddělují němečtí členové a zakládají „Tausendblatt“. Další neshody vedou k tomu, že už roku 1909 je Ullmann donucen vzdát se všech spolkových funkcí a věnuje se pouze publikační a osvětové činnosti. Protože byl ale neskutečně ctihodný, vyjednal si hned následující rok s několika jemu věrnými členy návrat do výboru. Prezentuje to jako nezištnou službu spolku. Kvůli dalším neshodám je ale po nějaké době ze spolku vyloučen. Po 1. světové válce se do „Cyperusu“ vrací, aby zničil spolkové knihy s důkazy o jeho vyloučení, čímž si vyslouží další vyloučení. Ani to však není definitivní. Na přelomu 20.-30. let opět figuruje jako významný člen spolku.

Po druhém vyloučení z „Cyperusu“ je zvolen tajemníkem Moravského zemského rybářského spolku, který jej pověřuje redaktorstvím svého českého a německého časopisu. Pod jeho jménem také podniká studijní cesty po dolno- a hornorakouských pěstírnách.

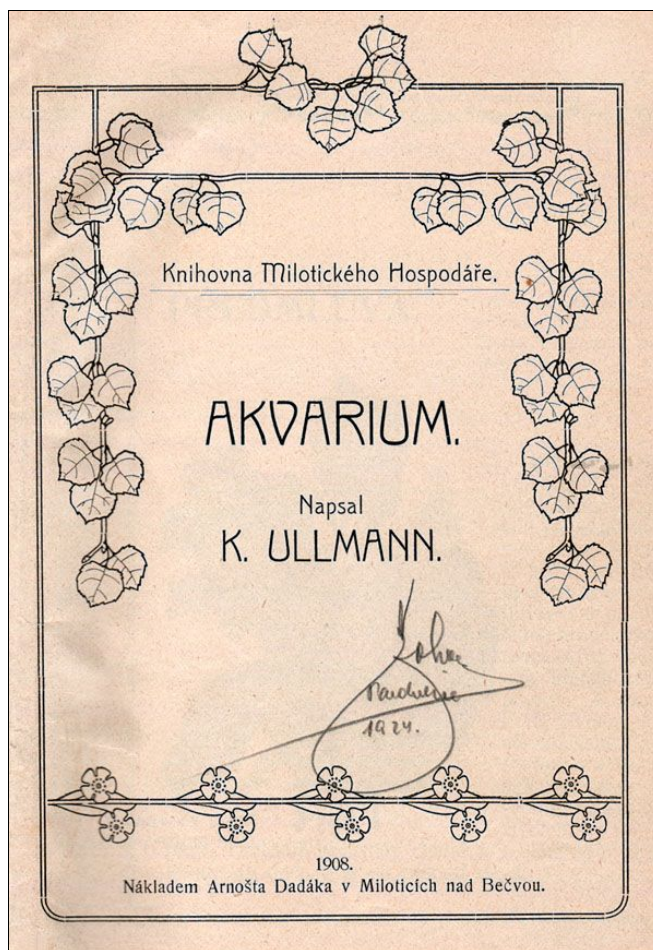
Publikační činnost

K prvním popularizačním článkům se rozhodl relativně pozdě. Až v roce 1905 (ve třiceti letech) začíná nabízet krátké tiskové zprávy do časopisů „Milotický hospodář“, „Přítel přírody“, „Zahrada domáci a školní“, „Příroda a škola“, „Moravská Orlice“, „Lidové Noviny“, apod. Protože byl dostatečně zkušeným akvaristou a velmi dobře vládl jazykem (některé jeho články jsou skutečně nádherným slohovým skvostem), stal se poměrně brzy (už v roce 1907) dobře známým a vyhledávaným autorem.

V roce 1907 začíná jako redaktor vydávat „Přírodopisné listy“, které zpočátku nesou podtitulek „Spolkový časopis Ústředního spolku pro akvaristiku a teraristiku 'Cyperus' na Moravě se sídlem v Brně“. Po rozhádání se s mateřským spolkem tento podtitul v roce 1909 mizí... Vydávání „Přírodopisných listů“ ukončuje po čtyřech ročnících (1910 – po zákazu publikační činnosti) a obnovuje je až v roce 1923 (opět jako soukromý vydavatel). Vychází celkem devět ročníků a pro mizivý komerční úspěch v roce 1932 končí.

První ucelené dílo – **Akvarium** – vydal v roce 1908 a na svoji dobu bylo nezvykle podrobné a obsáhlé. Na 244 číslovaných stranách je přesně 95 perokreseb, fotografií a litografií, všechny ze štočků zapůjčených od německých vydavatelů (tyto štočky pravidelně „recykluje“, takže se stejné obrázky opakovaně objevují ve všech jím vydávaných tiskovinách).

Tato v pořadí teprve druhá česky psaná (první bylo Kafkovo „Akvarium“ z roku 1885) akvaristická příručka se postupně dočkala ještě dvou dalších rozšířených vydání. V roce 1927 pod názvem „**Akvarium pro dům a školu**“ a pod stejným názvem vyšla ještě v roce 1947. Ve stejném roce vyšel i krátký autobiografický spisek „Po zavátých stopách mého života“, který jsem parafrázoval v názvu tohoto článku.

Titulní strana prvního vydání knihy Akvarium (výdruk je signován ve své době velmi známým pardubickým akvaristou a autorem řady odborných článků, p. Žohou). (Zdoj: archiv autora)

Osvětová činnost

Vedle nezvykle velkého množství článků, popularizujících akvaristiku v nejrůznějších periodikách i občasnících, iniciuje a pomáhá se zakládáním spolků po celém Českém Království, později v Československu, přednáší na schůzích těchto spolků, pomáhá s uspořádáním výstav. V roce 1909 se obrací s obšírným spisem na Zemskou Moravskou školní radu se žádostí, aby bylo akvárium zavedeno jako školní vyučovací pomůcka. Tato žádost byla přijata a kladně vyřízena, takže již ve školním roce 1909–10 bylo akvárium součástí vyučovacích metod.

V roce 1924 rozšiřuje svoji osvětu o pravidelné rozhlasové přednášky, vedené jednou měsíčně regionálním rozhlasem po drátě. Tyto přednášky později vycházejí v „Přírodopisných listech“.

Zasadil se o zřízení prvního veřejného akvária v brněnských Lužánkách (již v roce 1907). Za akvaristické expozice na brněnských výstavních trzích získává oceňující plakety, první (a hned zlatou) v roce 1924. O rok později zakládá první poválečné veřejné akvárium v zoologickém oddělení moravského zemského musea. Přípravuje (bohužel nerealizované) projekty veřejných akvárií v Pardubicích, Mor. Ostravě a Olomouci.

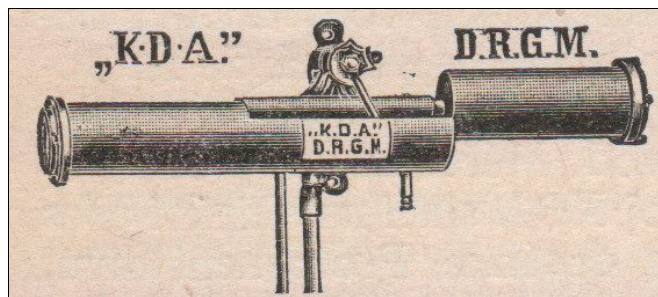
Kontroverze

Akvarista Ullmann byl jistě obdivuhodnou osobností s neuvěřitelně silným vnitřním motorem, který pravděpodobně neměl mezi českými a československými akvaristy srovnatelného partnera.

Občan Ullmann byl bezesporu velmi složitá a kontroverzní osobnost, se kterou nebylo snadné dlouhodobě vyjít. Postupně se rozhádal se všemi spolkovými přáteli, publikačními spolupracovníky a dokonce i s nakladateli. V „Přírodopisných listech“ jsou často uveřejňovány články osobního ražení, ve kterých obšírně vysvětluje, proč jsou všichni kolem něho zlí a jen on je ten jediný seriózní. Vysloveně nesnáší pražský spolek **Aquarium, první spolek přátel aquarií a terárií v Království Českém v Praze** (později Akvarium, nyní Akvárium zal. 1899), který také vydával klubový časopis (začal již v roce 1900 pod názvem „Věstník Akvarium“, později „Akvaristický obzor“, „Akvaristické listy“ a konečně „Akvárium a terárium“), čímž byl přímým ekonomickým konkurentem jeho „Přírodopisných listů“. Jako perličku lze uvést fakt, že v jeho „Přírodopisných listech“ se **nikdy** ve společenské rubrice neobjevuje název tohoto spolku, pravidelně uvádí, že „Přírodopisné listy“ jsou prvním a jediným odborným českým akvaristickým periodikem (což prokazatelně nejsou) a že plzeňský spolek „Iris“ je prvním českým akvaristickým spolkem (ač byl prokazatelně založen až rok po „Aquariu“).

Z dnešního pohledu je to úsměvné, ale v tehdejší době si tím vysloužil cílené ignorování velké části české akvaristické veřejnosti a prakticky úplné ignorování odborné veřejnosti. A Ullmann jim to oplácel ve svých úvodnicích a téměř v každém článku si dovilil nějakou formu dehonestace jemu nepříznivě nakloněných akvaristů.

Tato animozita (nutno přiznat, že vzájemná) došla až tak daleko, že se jeden z akvaristů uchýlil ke klukovskému vtípku; pod značkou St.E. (což zřejmě mělo evokovat zkratku Enrique Stanko Vráže) uveřejnil v „Přírodopisných listech“ zprávu o fiktivním popisu „vzácného“ vířníka ze smolineckých tůňek u Kutné Hory, kterého jeho francouzský „objevitel“ pojmenoval na Ullmannovu počest *Sunisa ullmanniana*.

Vzduchová pumpa, na jejímž vývoji a zdokonalení Ullmann spolupracoval. Tato pumpa je poháněna tlakem vody. Je napojena na vodovod a má denní spotřebu mezi 80–150 l vody, podle otevření kohoutku – tedy podle potřebného množství vzduchu. Pumpa pracovala velmi spolehlivě, ale vedle značné spotřeby vody i silně ve dne i v noci „klopala“.

(Zdoj: archiv autora)

Akvarijní pokoj K. Ullmanna, fotografie z prvního vydání knihy **Akvarium (1908)**. (Zdoj: archiv autora)

Závěr

Karel Ullmann byl celý život – jak se nyní moderně říká – germanofil. Jeho nekritický obdiv ke všemu německému a bezprecedentní odmítání českého jej ovšem mezi českými (kupodivu nikoliv moravskými) akvaristy jednoznačně diskvalifikovalo z pozice jakéhosi „lídra“ všech akvaristů, do které se opakovaně snažil jmenovat. Jeho stopa se v akvaristice vytrácí v roce 1949, kdy 3. ledna (bylo mu 74 let) vystupuje na valné hromadě „Cyperusu“ s krátkým referátem o historii spolku. Upadl v zapomnění tak dokonale, že se mi ani nepodařilo zjistit jeho datum úmrtí. Protože nikde v akvaristické literatuře nebyl uveřejněn jeho nekrolog, zemřel pravděpodobně mezi lety 1952–58, kdy z politických důvodů nevycházel žádný akvaristický časopis.

Byl nesnášenlivý, urážlivý, namyšlený, chlubitivý a narcistní.

Byl a je jednou z nejvýznamnějších osobností české a československé akvaristiky. V žádném případě mu nelze upřít jeho obrovskou lásku k přírodě a životu v akváriu. Pro propagaci akvaristiky mezi nejširšími masami obyvatel, ve školách a úřadech udělal značný a stále nedoceněný kus práce.

Zlatá plaketa Brněnských výstavních trhů, kterou obdržel Ullmann v roce 1924 za kolekci výstavních akvárií.

(Zdoj: archiv autora)

ZALOŽENÍ AKVÁRIA TROCHU JINAK

Tomáš Kubík

Už je to poměrně dávno, kdy jsem někde poprvé četl o možnosti založit akvárium na sucho. To znamená vysázet emerzní formy akvarijních rostlin, nechat je rozrůst až do požadovaného množství a velikosti a následně vše zalít vodou. Tento postup by měl zamezit počátečnímu nezdaru v podobě řas, jak je to běžné u akvárií začátečníků a nádrží, kde z nějakého důvodu nevysázíme dost rostlin. Už tehdy jsem si tento způsob založení akvária chtěl vyzkoušet, ale dostal jsem se k němu až nedávno při zakládání dalšího z miniček.

Moje myšlenky nejdříve vedly k otázce, jaké rostliny do takto založeného akvária použít. Podle mého názoru je teoreticky možné vysázet sem téměř jakékoli rostliny běžně produkované v emerzní formě. Otázka by měla spíše znít, jestli nám to k něčemu bude. Všichni určitě víte, že většina akvarijních rostlin vypadá jinak při pěstování pod vodou, než když roste na suchu. To by bylo nutné zohlednit už při navrhování akvária. Z nádherné nádrže s emerzními rostlinami by po naplnění vodou mohl vzniknout paskvil. Proto je asi nejspokladnější vypěstovat si podobným způsobem kobercové rostliny, které svůj vzhled po přechodu na submerzní pěstování příliš nemění. Takovou rostlinou je například *Hemianthus callitrichoides*, který jsem použil já.

Emerzně rostliny pěstují téměř všechny pěstírny, takže získat *Hemianthus callitrichoides* není problém; já jsem ho přesto získal jinak. Ve svých akváriích jsem měl dostatek vlastního, ale submerzního. Bylo potřeba převedení na emerzní formu. Připravil jsem si tedy nádobu, do které jsem do písku s trochou hnojiva vysázal *Hemianthus*, vše jsem zalil asi třicentimetrovou vrstvou vody a umístil nádobu vedle akvária tak, aby na ni dopadalo trochu světla. Nyní už jenom stačilo počkat, až se voda odpaří. To šlo samozřejmě poměrně rychle, a tak jsem ji občas dolil. Po třech týdnech jsem měl emerzní *Hemianthus* a mohl jsem začít se zakládáním miniakvária.

Jaký typ akvária lze popisovaným způsobem vybudovat? Podle mě se vyplatí jen takové, kde chceme velký porost kobercových rostlin a z nějakého důvodu jich nemáme dost na to, abychom bezpečně založili akvárium běžným způsobem, například u velkých nádrží, kdy je nutné koupit velké množství kobercových rostlin, což je poměrně drahé. Výhodou emerzního pěstování je snížená náročnost na péči a osvětlení. Vlastně máme dvě možnosti. Buď si rostlinný koberec předpěstujeme v nějaké menší nádrži, nebo přímo ve velkém akváriu s tím, že v něm necháme místo pro další druhy rostlin. Na základě těchto úvah a také proto, že jsem nechtěl zkoušet nic složitějšího, jsem se rozhodl, že layout bude jen z kamenů a zeleného koberce.

Vzhledem k tomu, že jsem svůj pokus začal v květnu, kdy už bývá dostatek světla a slunečního svitu, rozhodl jsem se, že nepoužiju žádné umělé osvětlení, a tak si našlo akvárium o velikosti 30 x 20 x 20 cm místo na jihozápadně orientovaném okenním parapetu.

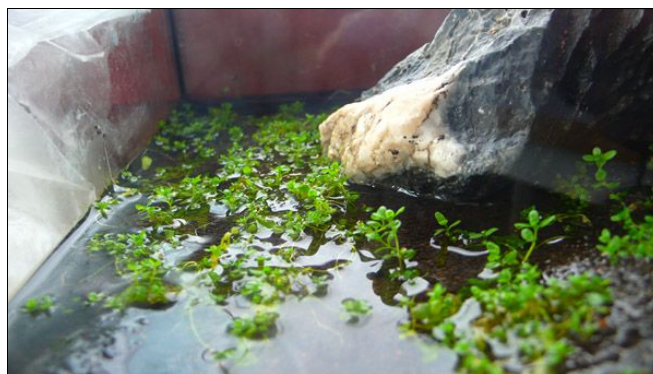
Další důležitou součástí je substrát. Chtěl jsem dno černé, a tak jsem si připravil směs černého písku na flexi obklady a zajetého substrátu ADA Amazonia II Powder v poměru přibližně pět ku jedné. Nejspodnější vrstvu jsem obohatil o hnojivo JBL Florapol, na něž jsem navrstvil asi tři centimetry substrátu. Rozmístil jsem kameny, do akvária nalil tolik vody, že nad substrát vystupovala hladina jen v nejnižších místech, a začal sázet rostliny.

Za chvíli bylo hotovo. Ještě přikryl igelitovým pytlíkem, aby akvárium tak rychle nevysychalo (šlo by použít i sklo, ale já ho doma neměl) a už jen počkat, co se bude dít.

Květen. (Foto: Tomáš Kubík)

Letos byl chladný květen, slunce téměř nesvítilo a po týdnu se nic moc nedělo. Sice se mi přestalo líbit rozestavení kamenů, ale rozhodl jsem se, že je nechám tak, jak jsou, až do konce experimentu.

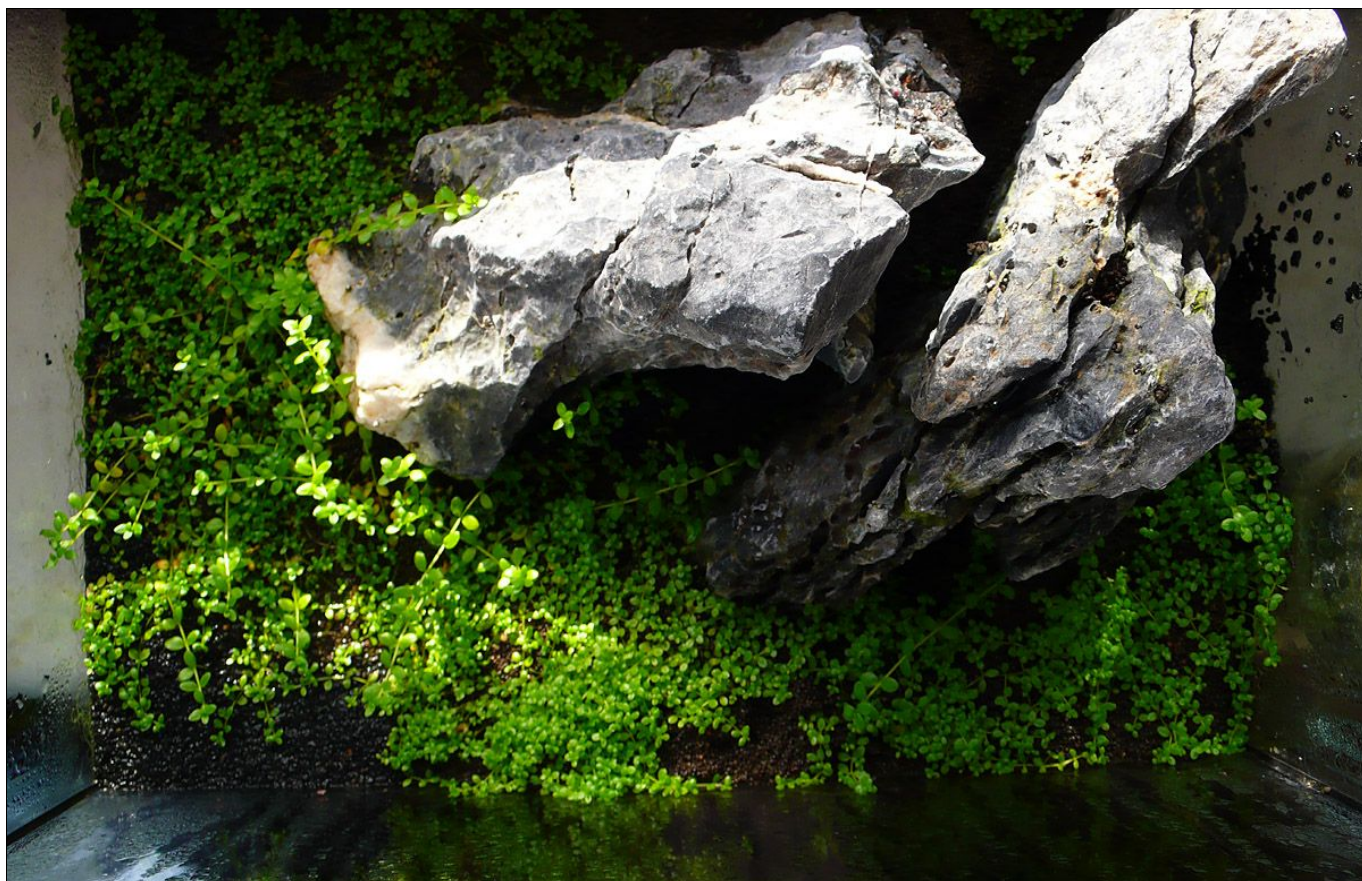

Květen. (Foto: Tomáš Kubík)

Květen. (Foto: Tomáš Kubík)

V červnu už je vidět pokrok. *Hemianthus* začíná růst. Péče o akvárium spočívá v občasně záливce. Když voda zmizí z nejnižších položených míst, zaliju.

Červen. (Foto: Tomáš Kubík)

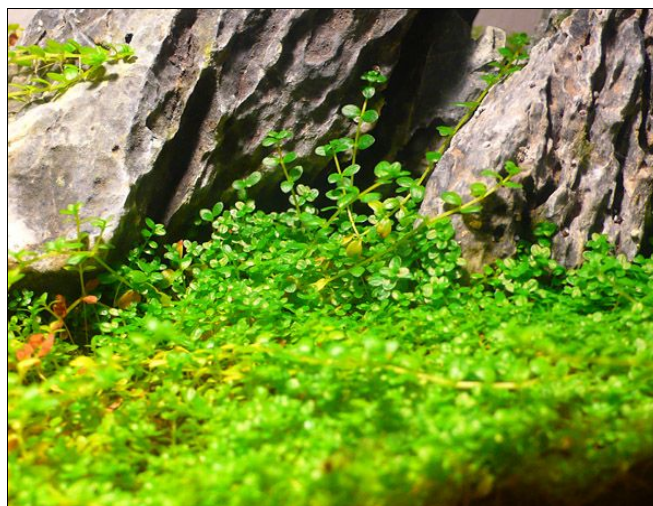
Srpen. (Foto: Tomáš Kubík)

V srpnu už se těším na naplnění akvária vodou. *Hemianthus* se krásně rozrostl.

Srpen. (Foto: Tomáš Kubík)

Den naplnění akvária. Použil jsem vodu ze zaseté nádrže a do akvária vpustil několik krevet. Svítím 18 W T8 zářivkou 820, akvárium se o ni dělí s jinou nádrží. Třetina svítí na testované akvárko a dvě třetiny na druhou nádrž. Akvárium nebudu filtrovat ani hnojit či dávkovat CO₂. Budu jen obden měnit třetinu vody. Co se asi bude dít?

Srpen. (Foto: Tomáš Kubík)

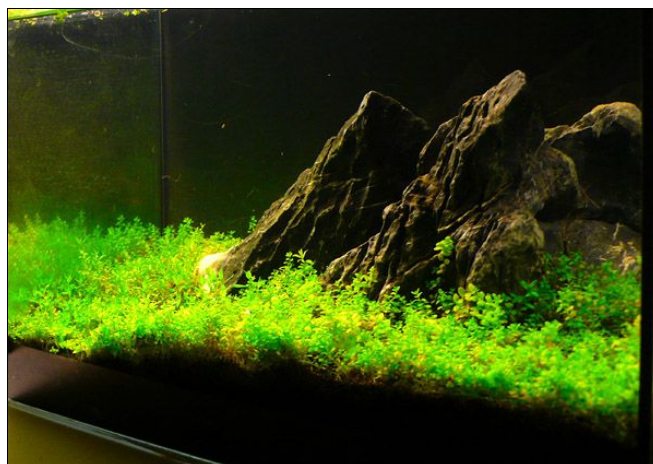
Srpen. (Foto: Tomáš Kubík)

Po čtrnácti dnech jsem v akváriu zaznamenal mírný výskyt sinice. Potvrdilo se také moje podezření, že se mi mezi *Hemianthus callitrichoides* zamíchal i *H. micranthemoides*. Část šla z akvária pryč. Na druhou stranu je perfektním indikátorem úspěšného přechodu rostlin na submerzní formu, protože u *H. callitrichoides* jsem výrazné změny nezpozoroval. Pořád měním obden třetinu vody.

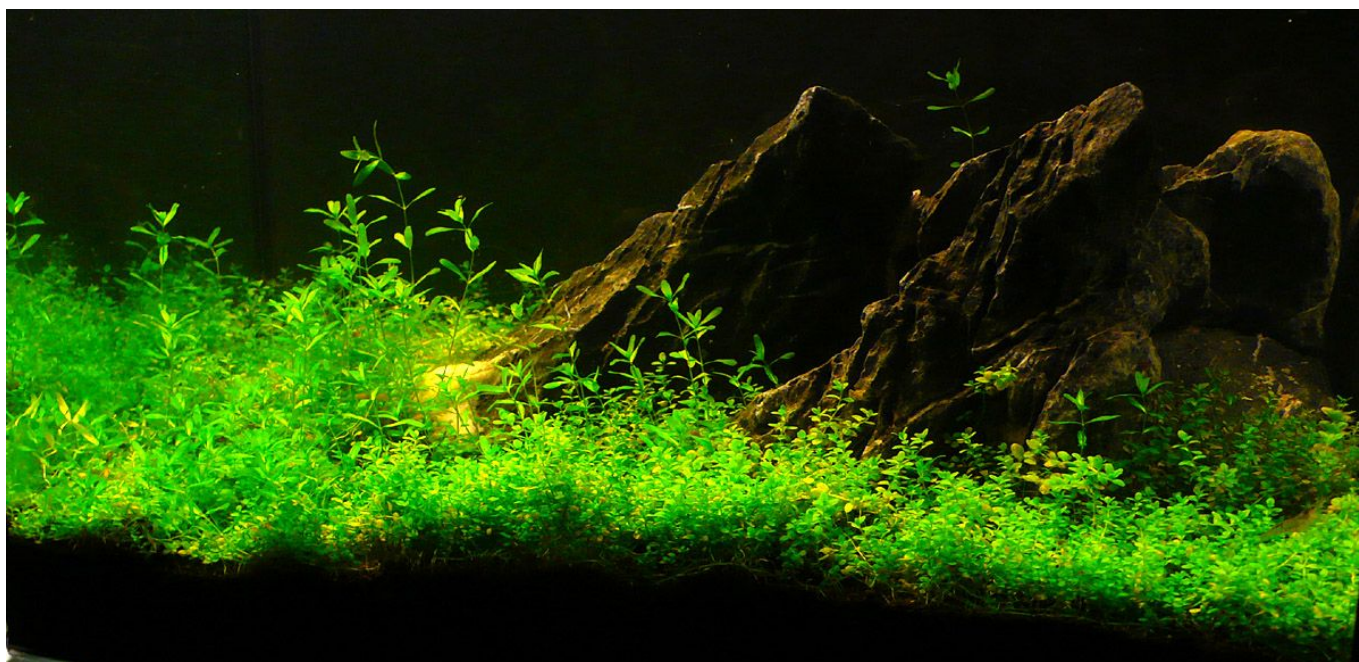
Konec srpna. (Foto: Tomáš Kubík)

Po měsíci sinice ustoupila. Řasa se tu téměř nevyskytuje. O akvárium se začínám starat jako o ostatní mininádržky, dvakrát týdně výměna třetiny vody. Stále nehnojím ani nedávkuji CO₂.

Září. (Foto: Tomáš Kubík)

Na nějaké velké závěry je ještě brzy, ale založit si akvárium podobným způsobem může zkusit každý, komu nevadí nádrž po dobu prvních měsíců bez vody a vodních živočichů a kdo chce mít z nějakého důvodu ve svém akváriu v den napuštění perfektní porost kobercových rostlin. Další využití tohoto způsobu zakládání nádrží vidím v tvorbě paludárií a terárií. Dokážu si totiž dost dobře představit podobně zařízené terárium, ve kterém by našli domov drobní obojživelníci či plazi, ale to už se dostáváme jinam.

Akvárium pět měsíců po založení. (Foto: Tomáš Kubík)

MICROPOECILIA PARAE – O ROK MOUDŘEJŠÍ?!

Libor Balnar, Markéta Rejlková, Dušan Sivák, Roman Slaboch, Josef Tomanec

Před rokem se na tomto místě, v rubrice Živorodky, objevil krátký článek o tom, že se na Slovensko a vzápětí do ČR dostal po delší době druh *Micropoecilia parae*. Někteří živorodkáři už s ním měli tu čest, jiní se na tuto novinku vrhli lačně a zvědavě. Pověsti o nesnadném chovu *micropoecilii* koluje totiž až příliš mnoho... Uběhl rok, našimi akvárii protéklo mnoho vody, a tak jsme dali hlavy dohromady a posbírali tady své zkušenosti a postřehy ohledně chovu této křehké krásky.

Zapojili se všichni akvaristé, o kterých se „tak nějak“ vědělo, že si loni *M. parae* pořídili. Pokud patříte k nám a chtěli byste se také podělit o své zkušenosti, ať už na stránkách Akvária, nebo i soukromě, ozvěte se na klub@akva.sk. Budeme rádi!

Libor Balnar

Chov *M. parae* u mě probíhal jako na houpačce. U dvou párů červených a dvou modrých se mi podařilo odchovat asi 50 mladých, u obou variet převažovaly samice v poměru 2:1.

Zlom nastal, když měla tato generace rodit – pár mláďat jsem zahlédl, ale na rozdíl od svých rodičů je nekompromisně „vzobaly“. Navíc mi začaly bez viditelné příčiny hynout, a to i druhy *M. picta* a *M. branneri*. Denně jsem přišel až o pět ryb – vše jsem dělal jako v začátcích, kdy se chov dařil, nicméně úhyn se zastavil až v době, kdy mi zbyly dva páry *M. picta* a u *branneri* pouze samci. U *parae* mi zůstalo několik samiček, které po doplnění samců od úspěšnějších kolegů opět rodí. Už pouze 1-2 mláďata, ale ta se zdají být velice životaschopná!

Zůstává mi záhadou, proč ten obrat, ale nic jsem nezměnil ani neošidil, což se často stává, když akvaristu přepadne pocit sebeuspokojení.

Za posledních 10 let to byl můj pátý pokus, a i když je třeba přiznat, že kus „práce“ za nás udělali asijská chovatelé, doufám, že poslední k tomu, aby se *M. parae* staly konečně „akvarijní rybkou“.

Za dobu chovu se mi systémem pokus-omyl podařilo zjistit pár věcí, které snad chov usnadní.

Velmi se mi osvědčily olšové šišky na úpravu vody; přece jen připravovat rašelinový výluh pro jedno-dvě akvária je pracné a šišek (hlavně v těchto dnech) je v okolí vod dost.

Užitečné se ukázalo být i jedno akvárium pro samečky – penzion pro svobodné pány :-). Má to hned několik důvodů: v nádrži stačí 2-3 samečci, víc může při jejich sexuálním apetitu způsobit až úhyn samičky. Odlovení snižuje i ztrátu mláďat vinou predace ze strany samců.

V některé literatuře doporučené teploty 29-30 °C se mi zdají přehnané a zkracují rybkám život.

Rovněž akvária s objemem 100 a více litrů se mi nezdají vhodná, plně se osvědčily nádrže s objemem 50-60 l, ovšem velmi hustě osázené.

Výměnu vody dělám systémem „přivalového deště“, do 60 l doliju prudce 15 l odstáté vody a „dosolím“ polévkovou lžící mořské soli cca jednou týdně. Rybky nejsou stresované každodenní výměnou litru vody a „přenášejícím“ samičkám již několikrát takováto výměna vody usnadnila porod. Rybky jsou ze své domoviny na prudké deště, tedy i „výměnu“ vody, která se časem vrací k původním hodnotám, zvyklé.

Už se těším na zkušenosti ostatních, hlavně co se krmení týká! Já dávám čerstvou artémii, jemnou spirulinu a Tetra-Min. K sekaným nitěnkám ani „blechám“ jsem nenašel odvahu, ale myslím, že jim na jídelníčku opravdu něco chybí.

Markéta Rejlková

Já jsem koupila dva páry červených, dva modrých a tři žlutých... prostě blázen. Na druhou stranu se to ukázalo jako dobrý tah, protože mě počáteční úmrtí úplně nezdrtila – pořád mi zůstávalo dost ryb. Ryby hynuly naprosto bez příčiny, těsně před smrtí vypadaly úplně normálně a najednou se otočily a... konec. Nejlépe to demonstruje tato fotografie:

Těsně po smrti, oba zemřeli zároveň. (Foto: Markéta Rejlková)

Trvalo několik dlouhých dní, než se aklimatizovaly a úhyny přestaly. Měla jsem je v menších akváriích s objemem 16, 40 a 50 l. Všude jsem přidávala rašelinový výluh a listy mandlovníku – později už jen listy, ale voda nebyla nikdy úplně čajová. Teplotu jsem udržovala neustále na 28-30 °C, ale docházelo k nočnímu poklesu o několik stupňů (odhadem 5 i více)!

Vzhledem k úhynům a k tomu, že některé samice se vůbec nezaplňovaly, jsem vlastně v následujících měsících soustředila svou pozornost na dvě akvária: na 16 l s ostravskou vodou a se substrátem ADA Aqua Soil Amazonia, takže vodu lze považovat za měkkou a mírně kyselou (hodnoty jsem neměřila kromě vodivosti, ta byla okolo 200 µS) a s velkou houštinou rostlin. Druhou mojí nadějí bylo nakonec 12 l akvárium, hustě zarostlé játrovkou *Monosolenium tenerum* a pod hladinu jsem dala *Ceratophyllum demersum*. Sem jsem do bratislavské vody (480 µS) vpustila jednu samici, která se stala velkou Matkou. Krásně rodila v pravidelných pětítýdenních interva-

lech a svá mláďata nežrala – pohodlně jsem je večer vysbírala z hladiny, kam se stahovala po narození a polehávala v různkatci. V posledním vrhu bylo neuvěřitelných 27 mláďat!!!

V 16 l akváriu byl modrý samec a dvě, později tři samice. Z nich jedna byla dominantní a ostatní lehce terorizovala. Ovšem v době porodu (také v periodě cca 5 týdnů) byla mírná a zdálo se mi, jako by i samec a ostatní samice zkrotli a čekali, až bude po všem. Tady jsem porod víckrát pozorovala a fotila, po mláďatech dospělí nešli a drobečkové – hned s typickou tečkou – se ukrývali do rostlin u hladiny. Občas jsem je tam nechala pár dní. Tato samice, ani další z tohoto akvária, která také rodila, nikdy neměly ve vrhu více než 6 rybek!

V jednom případě jsem zaznamenala porod nevyvinutých mláďat (všech). Bylo to od samice, která nikdy ani předtím, ani potom neporodila normálně – a tentokrát vypadala, že musí každou chvíli prasknout.

Odlovované rybičky jsem dávala do 9-litrové nádržky bez substrátu, která se mi už osvědčila pro rychlý růst malých *M. picta* – ryby se zde dají velmi dobře vykrmovat. I přes mou častou nepřítomnost pěkně rostly... pak přišlo stěhování a s tím spojené zanedbání akvárií... a z mých více než padesáti mláďat (kde byl poměr pohlaví zhruba 1:1 a všichni samci byli červení!) jsem do nového domova dovezla jen asi 20 mladých – k mému zděšení jen samice. A také tři původní samice. Během měsíce záhadně zmizely a dnes mám už jen jednu „starou“ a jednu „mladou“ samici. A začínám znovu a jinak...

Samec se snaží o páření ve chvíli, kdy samici z rodidel zřetelně trčí ocásek mláďate. (Foto: Markéta Rejlková)

Moje radost, část mláďat z prvních dvou vrhů ve věku přibližně měsíc, resp. 2 týdny. (Foto: Markéta Rejlková)

V akváriích nebyla filtrace ani jiné proudění, jen mláďatům jsem vzduchovala. V 16 l jsem neměnila vodu prakticky vůbec, v 12 l asi čtvrtinu týdně – spíše dolévala odpar, akvárium nebylo zakryté.

Krmila jsem nejvíce mraženým nebo živým (nečastěji patentky, pak koretry, cyklop-jen živý, artémie i mražená, dafnie, málokdy nitěnky-jen živé), ze sušeného jsem dávala jen vločky se spirulinou a chlorellou.

Dušan Sivák

Na *parae* som sa vykašlal, pri F2 generácii ma prestali baviť z dôvodu nedostatku času. Posunul som ich ďalej. Rybky sa množili v teplej (cca 27-28°C), tmavej vode. Parametre neriešim, ale mám jaskynnú vodu cca 25 °dGH. Vodu som menil týždenne polovicu za normálnu studenú z kohútika. Celé dno som urobil z rašelinového granulátu, dal som tam kopec dreva obrasteného machom a dosť dôležitý je aj silnejší prúd vody, dosiahnutý pomocou čerpaciej hlavice. Krmil som hlavne živou artémkou, koretrou, nitenkou a ryby mali stále k dispozícii riasy, žihľavu, šalát a podobne.

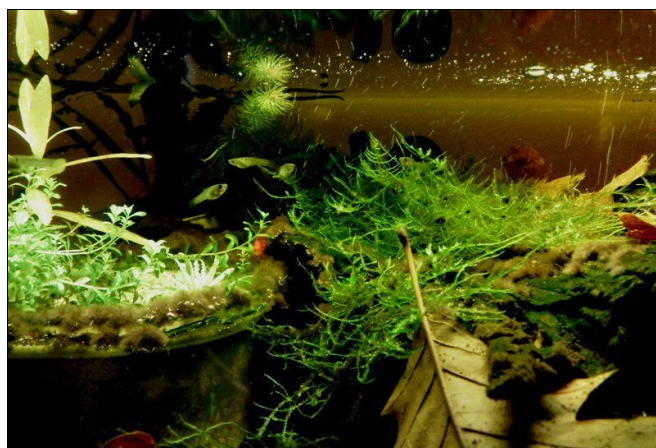
Rybky vrhli cca po 10-12 mláďat (od Líbala), F1 mala už iba cca 5-6 mláďat, F2 som posunul. Samci hynuli dosť skoro, cca 5-6 mesačné. Samičky žili skoro doteraz.

Keďže sú to hrozní kanibali a v porodniciach akéhokoľvek typu odďaľovali porod, alebo vrhali predčasne životaneschopné mláďatá, musel som striehnuť na samicu v spoločnom akváriu a mladé odlovovať, čo pri jeho zariadení bolo nervy drásajúce šialenstvo.

Ušlo mi asi 20 porodov, preto som s nimi zo spomínaného dôvodu skončil.

Farby, to je na dlho... Líbal to mal domiešané a prekrížene. Vždy tam bude prevaha modrých, menej červených a iba veľmi málo žltých. Od každej samice som mal vždy takmer všetky farby, ale drvivá väčšina boli modré.

Preto som ich potom choval v kope, podľa mňa to je jedno, vždy tam budú tieto 3 farby, nič medzi ani žiadna iná. Nemal som možnosť chovať toho červeného „tigra“, možno ten by mal vplyv na farbu, ale 3 melanzony sa môžu spolu krížiť. Nevieť ako je to z génmi, na to by bolo treba kopec materiálu a aspoň 6-7 generácií, takto sú to iba dohady.

Mláďatá, november 2009. (Foto: Dušan Sivák)

Február 2010. (Foto: Dušan Sivák)

Roman Slaboch

Tento zajímavý drobný druh micropoecilí jsem poprvé získal v roce 2004 v počtu tří párů. Poskytl jsem jim dobře zarostlé a „usazené“ 40-litrové akvárium na zabydlení, ale než jsem se stačil rozkoukat, zůstali mi pouze samci. Druhý pokus jsem začal o rok později, opět s třemi páry, importovanými od japonských chovatelů. Tuto populaci jsem choval dva roky, ale po celou dobu trpěly samice nádory vnitřností, což mělo za následek velmi malou plodnost a jejich častá úmrtí (blíže popsáno v *Akváriu* č. 3, str. 44). Samci byli kupodivu vitální a dlouhověcí. Ani jedna z těchto dvou populací nebyla nijak zvlášť barevně atraktivní a až na pár černých skvrnek a světle okrovou barvu měla jen fyzikální barvy.

Proto, když jsem před rokem viděl barevně nádherné formy, prodávané na bratislavské Akvajeseni, neodolal jsem a tak jako řada dalších okouzlených akvaristů jsem dvě barevné formy zakoupil. Přestože byly rybky v dobré formě, začaly během pár týdnů samice chřadnout, stejně jako u předchozích populací. Z mláďat mi dospívali pouze samci, samice během růstu hromadně padaly. Po konzultaci s úspěšnějším ostravským kolegou jsem začal přidávat do akvária olšové šištice. Po nich se chřadnutí a úhyn samic zpomalil, ale kolaps populace se mi úplně zastavit nepodařilo. A opět samci přežili mnoho dalších měsíců.

Protože všechny tři chované populace vykazovaly víceméně stejné problémy (extrémně vysoká úmrtnost samic), sám pro sebe jsem si z toho vyvodil závěr, že pražská voda micropoecilími nesvědčí. Tato skupina ryb je evidentně velmi závislá na kvalitě vody a zůstává mým „memento autodisciplina“...

Josef Tomanec

Asi před rokem jsem získal dva páry *M. parae*. Jednalo se o typ melanzone v červeném zbarvení. Vypustil jsem je do zaběhnuté čtyřicetilitrové nádrže. Hrubší písek, *Cryptocoryne affinis*, *Ceratophyllum demersum* a malá mechová koule. Teplota 25 °C. Voda v zásadě brněnská, takže tvrdá s maximálně povoleným množstvím dusíkatých látek pro pitnou vodu. Což je v tomto případě problém.

Na rybkách se během pár hodin začaly ukazovat různé plísně. Po získání informací, v jakých vodách žijí ve svých přírodních lokalitách, jsem od přátel sehnal vodu z osmózy. Vyměnil jsem třetinu vody v nádrži a na zaplísnění použil výluh z mandlovníkových listů.

Druhý den byly rybky čilé, šupinky čisté a potravu také přijímaly. Krmím převážně mraženým cyklopem, grindalem a sušeným krmivem. Nejlépe různé jemné granulky, které po čase padají ke dnu.

Asi po týdnu jsem odlovil větší samičku do 12-litrové porodničky se stejnou vodou a do tří čtvrtin zaplněnou pro tenhle účel oblíbeným růžkatcem. Samička přes noc porodila sedm mladých. K mému překvapení mladé rybky byly celkem robustní, podobně jako u endlerek, a neomalené proplouvaly kolem samičky, která si jich celkem nevšímala. Mláďata byla šedohnědá a každé mělo v horní části těla před hřbetní ploutví visle oválnou skvrnku. Tuhle skvrnku mají všechna mláďata a později se vždy vytratila.

Za týden jsem mláďata přemístil do jiné nádrže, kde měla stejné podmínky, jako mají rodiče. Přesto změnu prostředí zvládlo jen pět rybek. Po třech týdnech se začaly vybarvovat a dalo se rozeznat pohlaví. Bylo pět samečků a hlavně žádná melanzone. Základní zbarvení stříbrně šedé se svislým tmavším proužkovaním. Jen jediný sameček měl v horní třetině ocasní ploutve jeden červený paprsek.

Jednoduše to nebyla ta správná samička, a tak se to vrátilo zpět k přírodnímu zbarvení.

Samičku od těchto mladých jsem přelovil hned po porodu k ostatním. Bohužel přes noc vyskočila z nedostatečně zakryté nádrže a přišel jsem o ni. Školácká chyba.

Druhá samička porodila asi za další týden ve společnosti samečků. Porod bohužel nezvládla a zahynula. Z tohoto vrhu bylo jen jedno mladé a to jsem vlastně zjistil díky hustě zarostlé nádrži až za čtrnáct dní.

Byla to samička. Byl jsem zpátky ve hře. Ale opak byl pravdou. Samička i po půl roce stěží dorostla poloviční délky svých bratrů samečků. I když maličká byla čilá a vypadala zdravě březí, nikdy jsem nezaznamenal, že by se vyprázdnila po mladých.

Proč se tak stalo, se můžu jen domnívat. Podle mého názoru jde o citlivost micropoecilí na dusíkaté látky ve vodě. Postupně jsem přešel na brněnskou vodu a dokonce už nebylo potřeba používat žádné výluhy z listů. Žádné plísně ani bakteriální invaze se už neprojevíly. Pravdou je, že při každé výměně třetiny vody asi jednou za deset dní se šupiny u rybek vždy bělavě zakalily. Po pár hodinách se vše vrátilo do normálu. Ke konci života tohoto kmene jsem začal používat vodu ze studánky. Je tvrdá, ale skoro bez dusíkatých látek. V tomto případě výměna vody probíhala bez jakýchkoliv problémů.

V současné době necelé dva měsíce mám nový párek opět červených melanzon. Je vlastně od stejných potomků jako můj první chovaný kmen, jen je to už několikátá generace. Jsou ve vodě ze studánky a můžu říci, že přímo srší zdravím. Samička už měla dvakrát mladé a snad už vše bude tak, jak má být tak zase za rok.

XFINS ANEB HONBA ZA NEJVYŠŠÍ PLOUTVÍ

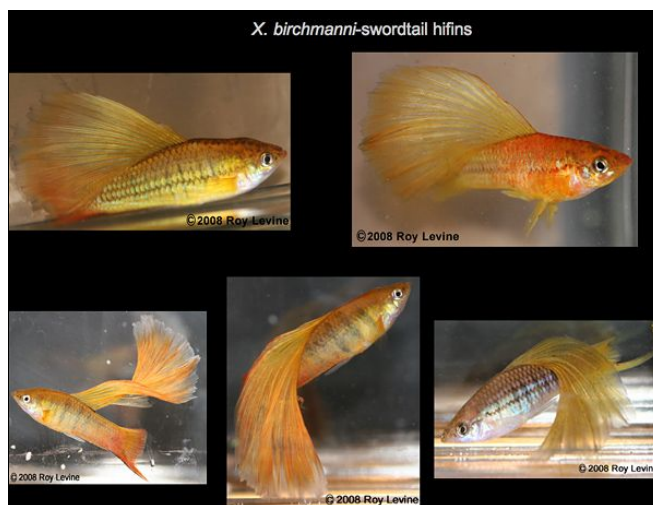
Markéta Rejlková

Před rokem mě v digitálním vydání amerického časopisu Tropical Fish Hobbyist (TFH) zaujal článek o mezidruhovém křížení zástupců rodu *Xiphophorus*. Nebudu skrývat, že nejsem absolutně zastáncem mezidruhového křížení ryb, přímo naopak. A taky nejsem zrovna milovníkem šlechtěných forem živorodek, i když tady dokážu uznat, že některé jsou opravdu hezké a vyšlechtit a udržet takový kmen musí dát práci. Pro ty z vás, kteří se o šlechtění zajímáte, by mohla být práce pana Levina určitě zajímavá.

Roy Levine, autor zmiňovaného článku, je profesorem na Cornellově univerzitě, kde se věnuje molekulární medicíně. Z toho tak nějak jeho vyplývá vědecký až instrumentální přístup k chovu ryb. Už v roce 1976 zveřejnil svou metodu umělé inseminace a od té doby na toto téma publikoval řadu článků. Později se zaměřil na mezidruhové křížení a obětí jeho pokusů se staly druhy *Xiphophorus birchmanni*, *X. montezumae* a *X. malinche*. Váhala jsem, jestli nenapsat „obětí“ s uvozovkami, ale moje zakolísání trvalo skutečně jen chvíli.

Stránky Roye Levina [1] jsou perfektně udělané, rozhodně doporučuji návštěvu. Obdivuju vysoce kvalitní fotografie ryb a pak to, že se autor zcela otevřeně dělí o své poznatky. Můžete si zde přečíst i starší články z bulletinu ALA. A když se začnete, možná ve vás ta představa výroby nových hybridů zanechá větší dojem, než krásné snímky barevných rybiček.

Umělé oplodnění probíhá bez narkózy obou kandidátů na rodičovství. Roy Levine se dělí o poznatky poměrně detailně a doporučuje tento zákrok provést velmi krátce poté, co samice porodila. V jednom případě popisuje křížení *X. birchmanni* s potomky samice *X. helleri*, která „byla inseminována spermii sunset samce typu platy z míchané linie (*X. variatus* a *X. helleri*)“... A hor se do díla, Frankensteine!

Malá ukázka ze stránek XFins Roye Levina. (Zdroj: [1])

Není vůbec překvapením, že šéfredaktor TFH k tomuto číslu (10/2009) napsal úvodník na téma kontroverze. Přitom ukazuje, kde je ta kontroverze v konkrétních článcích, bourajících mýty a nebo se pouštějících na pole v akvaristice zatím příliš nezorané. Ovšem překvapením je, že ve svém výčtu nezapomněl třeba na kontroverzní nutnost krmení korálů, ale mezidruhové křížení nezmínil ani slovem. (?????)

Rok mi to vrtalo hlavou a nakonec jsem se rozhodla, že o tom stejně napíšu. Pro mě osobně je to ohromně kontroverzní téma, ale koneckonců, všichni čtenáři nemusí mít stejný názor a časopis *Akvárium* tady je proto, aby informoval, ne cenzuroval. Hranice šlechtitelství nechť si každý najde sám.

[1] xhifin.org

IV. Mezinárodní živorodkářský víkend

Pořádá *Poecilia Scandinavia* ve dnech 6.-8.5.2011 v Björkängs Vandrarhem u Varbergu ve Švédsku.

IV International Livebearer Weekend
6. - 8. May 2011 in Varberg, Sweden
Speakers from Mexico, England, Norway and Denmark

Z programu:

- * Omar Dominguez (profesor biologie z Michoacánské univerzity v Mexiku): Čeleď Goodeidae a přehled všech cca 40 známých druhů
- * Kai Qvist & Rune Evjeborg: O jejich knize, o cestování po Mexiku a o neziskovém projektu Freshwater Biotopes
- * David MacAllister (předseda British Livebearer Association): „O rybách, které jsem chytl, choval a odchovával“ – zejména z rodů *Xiphophorus* (mečovky a platy) a *Brachyrhaphis*
- * Omar Dominguez (profesor biologie z Michoacánské univerzity v Mexiku): Ochranný projekt Aqua Lab, za kterým stojí univerzita a který mimo jiné podporuje i *Poecilia Scandinavia*
- * aukce, neformální společenská zábava...

OLDA ZELENÝ A JEHO SKALÁŘI

Markéta Rejlková

Ten, kdo se zajímá o altumy (*Pterophyllum altum*) a snažil se někdy dopídit na internetu informací o jejich chovu, případně najít fotografie nádrží, ve kterých tyto majestátní ryby spokojeně plavou, bezpochyby už narazil na přezdívku Greenfish. Za ní se skrývá „Olda Zelený, Jihlava“, jak se tento akvarista obvykle podepisuje. Člověk, který je sdílný, ale ne zbytečně ukecaný, nedělá s ničím tajnosti a akvaristiku má opravdu rád – aspoň tak na mě působí.

Výrazného úspěchu dosáhl Olda Zelený na soutěžní výstavě skalár v rámci pražského Akvária 2010 letos na podzim. Nejen tím, že jeho ryba si odnesla titul celkového vítěze – na ceny, bodování a tituly spousta lidí neslyší. V mých očích ale největší uznání přišlo od návštěvníků, kteří se před jeho rybou zastavovali a vesměs vyjadřovali údiv a obdiv. Tahle ryba totiž svou mohutností zastiňovala ostatní, takže bylo často slyšet: „To je ale macek!“ Vyzařovala z ní síla a radost ze života. A o tom, jak se Oldovi takové ryby daří „vypěstovat“, jsem ho vyzpovídala na následujících stránkách.

Oldo, gratuluju Ti k úspěchu na Mezinárodním mistrovství skalár 2010, kde se Tvůj altum stal celkovým vítězem výstavy. Co jsi na to říkal?

Doufám, že to nevyzní nějak nafoukaně, ale vzhledem k péči, kterou svým rybám poskytuji, jsem s umístěním na jedné z čelných příček počítal. Trochu jsem se obával alta Pavla Picky, o kterém vím, že alty má a dalo se předpokládat, že se soutěže zúčastní. Jeho ryba byla ještě mladá (řekl bych, tak něco kolem roku a čtvrt), ale má předpoklady stát se důstojným konkurentem mých ryb.

Takže konkurenci jsi si prohlédl na místě? Jak se Ti líbili ostatní vystavení skaláři?

Ryby jsme se Zdenkem Dočekalem dovezli do Botanické v úterý večer. Ne všechny nádrže byly obsazené. Z toho, co jsem měl možnost vidět, bylo jasné, že to v kategorii *Pterophyllum altum* dotáhneme vysoko. Celkové umístění jsem si netroufl tipovat (v duchu jsem samozřejmě doufal v obsazení jedné z předních příček).

V některých kategoriích byly fakt špičkové ryby. Byli tam k vidění nádherní bicolori. Takové jsem ještě neviděl. Taky mě nadchli černí závojeví. Možná, kdyby tyto ryby byly o rok starší, tím pádem větší, tak bych neskončil celkově na prvním místě. Ale dá se říct, že konkurenci jsem měl ve své kategorii zmapovanou díky návštěvám u chovatelů altů. Na vlastní oči jsem neviděl ryby Styva za Slovenska a Hifixe (nický ze Skalárfóra [1]). Hifix má jednoho importovaného alta a je to pořádný kousek, který má na výšku 35 cm. Této výšky mé ryby také dosáhly a některé ji už překonaly.

Špičkových skalárů bylo v Botanické hodně, ale na druhou stranu, některé kusy bych ve svých nádržích nechtěl ani náhodou. Byly k vidění zajímavé nové i už trochu starší formy. Já jsem z některých forem trochu v rozpacích. Nerad bych shazoval obrovské úsilí šlechtitelů, ale mně se zdají některé formy ještě nedodělané – malá, nízká těla, krátké ploutve atd. Asi by to chtělo nalít trochu divoké krve, ale to je práce pro špičkové šlechtitele a běh na dlouhou trať.

Tak to je on, šampion z „Botanické“. (Foto: Jan Burzanovský)

Ale toto je pouze můj subjektivní pohled. Je to asi taky trochu tím, že už něco pamatuji a za mého mládí byl skalár prostě velká placatá ryba s velkým vysokým tělem a krásnými rovnými dlouhými ploutvemi. V žádném případě se nechci dotknout někoho, kdo šlechtí skaláry. Určitě by každému vyrazil dech pořádný velký Red devil nebo bílý skalár. Řekl bych, že nové formy dosahují tak maximálně 2/3 celkové výšky divokého *Pterophyllum scalare*.

Na druhou stranu, moc se mi v Botanické líbil „obyčejný“ albín, přestože jinak albíny nemusím.

Velmi jsem byl zvědavý na alta Pavla Picky, kterého jsem již zmínil. Bylo vidět, že je trochu jiný než ostatní. Tvar těla má stejný, ale v hřbetní části těla měl hnědé tečky. Asi jde o import a jsem zvědavý na další vývoj této ryby. Doufám, že ji někdy v budoucnu uvidím.

Odjakživa Tě zajímali skaláři? Chováš teď i jiné než *Pterophyllum altum*?

Poprvé jsem viděl skaláry na vlastní oči někdy kolem roku 1970, když byl v Jihlavě otevřen první Zverimex. Tehdy to pro mě byla „ryba, kterou si koupím, až budu velký“. V té době jsem měl 10-litrovou elementku s červenými mečovkami. Předtím v roce 1965 mi otec udělal moje první akvárium z 5-litrové láhve od okurek. V té byla paví očka a pravděpodobně valisnerie.

Ale zpět ke skalárům. První skaláry jsem mohl mít někdy kolem roku 1973 v tehdy pro mě neskutečně velké 70-litrové nádrži. Výška mohla být takových 35-40 cm, tedy pro skaláry nic moc, ale špatně se neměli, protože tehdy bylo v každé louži plno různého živého krmení, na které jsme s ostatními kamarády jezdili na kole, v zimě pochopitelně pěšky. Na tu dobu vzpomínám hrozně rád. Tehdy bylo u vody plno. Nás zobáků i mazáků, kteří měli tehdy pro nás nedostupné obří sítky a držadlo bylo ze sešroubovaných duralových trubek. Starší si na to možná se slzou v oku vzpomenu. Naposledy jsem u vody potkal kolegu akvaristu někdy před třemi roky. Mohlo mu být tak kolem sedmdesáti. Krásně jsme si pokecali. Ale to zase utíkám od skalárů...

Takže skaláři byly vždy mojí srdeční záležitostí. Někdy v té době (1. polovina 70. let) se i v Jihlavě začaly objevovat nové formy. Jednou jsem ve Zverimexu viděl závojevité kouřové skaláry. Chodil jsem se na ně dívat každý den. Víím, že stáli něco kolem 40 Kčs, což je stejné, jako kdyby dnes stáli 500 Kč. Dnes se to asi bude zdát k smíchu, ale tehdy to byl zážitek, navíc viděný dětskýma očima, kdy se vše zdá větší a hezčí.

Tehdy jsem neměl podmínky pro rozmnožování skalár. Rodiče mě sice v mém koníčku podporovali, ale mělo to své finanční a prostorové hranice, ale dodnes jsem jim vděčný, že mě s tím věčným nepořádkem a mokřými fleky někam nevyhnali.

V současné době mám ve svých nádržích 6 altů z roku 2008 a 4 alty z letoška. Různých forem skalárů mi prošlo rukama dost. Vždy jsem měl velmi rád černé. Na rozdíl od některých ostatních forem to byly krásné velké ryby s rovnými dlouhými ploutvemi.

V roce 2007 jsem si z jedné z návštěv u přítele Zdeňka Dočekala dovezl mláďata formy Gold Kopf (oranžovohlavý mramor). S jedním ze samic z první generace, kterou jsem si od těchto ryb odchoval, jsem se vloni zúčastnil kontroverzní soutěže skalár v České Lípě, kde jsme vyhráli kategorii mramor a celkově jsme skončili druzí. Původně jsem se nechtěl zúčastnit, ale když ho u mě Zdeněk viděl, tak mi řekl, že ho tam musím poslat. Takže kromě altů mám v jedné nádrži docela pěkné potomky tohoto samce. Pořádně jsem je proseletoval a příští rok některé chystám na soutěž. Několik potomků má i moje dcera a taky vypadají docela pěkně. Má na nich také svůj podíl. Krmila je artémkou, když se rozplavali a já jsem byl mimo domov.

Mramorví rodiče Gold Kopf... (Foto: Oldřich Zelený)

...a tohle jsou jejich potomci z ledna letošního roku.

(Foto: Oldřich Zelený)

Donedávna jsem měl ještě Red devily, ale jsem z této formy trochu v rozpacích. Barva supr, ale tělo, velikost, ploutve dle mého názoru nic moc. Co mě na nich zaujalo (překvapilo), byla barva jejich jiker. Oranžovo-červená, na rozdíl od jiných forem. Mají to prostě v sobě, ale aby byli opravdu červení, tak to chce buď živé krmivo, nebo to dohnat astaxantinem.

Takže skaláři jdou mým životem téměř neustále.

Když se vrátíme k šampionovi z botanické zahrady, co nám o něm můžeš prozradit?

Alti byli dlouhou dobu mým nespelnitelným snem. Ne, že by se nedali sehnat, ale prvně jsem jim potřeboval zajistit odpovídající zázemí (nádrž, techniku atd.). První alty jsem si pořídil z importu v březnu 2008, ale všichni mi bohužel pošli. Tehdy bylo mé akvaristické sebevědomí na bodu mrazu. Stále jsem hledal chybu v sobě a musím říci, že jsem byl hodně rozhozen. Až asi po půl roce jsem se náhodou dověděl, že celý import byl zasažený parazity a všechny ryby zemřely. Ne, že by mě to potěšilo, ale aspoň jsem se přestal prát se svým svědomím. Po této události jsem si řekl, že už s alty nechci mít nic společného. Měl jsem na to jít prostě jinak – koupit o jeden kus navíc a donést ho na „vyšetření“ k odborníkovi, což by u nás v Jihlavě zrovna nebyl problém. A pak

hned začít s léčbou, ale už konkrétních problémů, tedy ne nějak náhodně preventivně, ale cíleně. Pokud bych dnes šel do importu, pak bych zvolil tento postup.

Zpět k současným altům. V dubnu 2008 se stal ten velký zázrak a pánové Dr. Pojar a Petr Hák začali množit alty z druhé generace. Hned, jak byly jejich rybky vhodné pro transport, jsem si u Petra Háka zamluvil 6 kusů (šlo o ryby z prvního úspěšného výtěru z 16.5.2008). Zrovna v den, kdy jsem si pro ně měl jet, jsem si v práci nemohl vzít dovolenou, ale využil jsem toho, že si pro alty jel můj kamarád Zdeněk Dočekal z Vojnova Městce, který mi je dovezl. Navečer 11. července 2008 jsem si pro ně zajel do jeho krásné rybárny. Tak, jak to bývá při návštěvě u Zdenka běžné, domů jsem se dostal až po půlnoci...

Pro ryby jsem měl připravenou 270-litrovou karanténní nádrž. Ráno jsem ani nemohl dospat. Zkusil jsem jim dát červenou perloočku a hned krásně žrali, prostě nádhera. Vodu jsem nepoužil jihlavskou vodovodní, ale pro vodu jez-dím ke Stříbrné studánce u Pelhřimova (pH 5,5, vodivost 75 μ S). Každý den jsem jim měnil 30 litrů. Krmil jsem pouze již zmíněnou perloočkou a sem tam dostali patentku z vlastního zdroje. Asi po měsíci jsem jim zkoušel dát nějaké výběrové granule (značku raději neuvádím a stejně si ji už přesně nepamatuji). Vůbec se jim do toho nechtělo. Sice to nakonec sežrali, ale když jsem viděl, jak se v tom frfňají, tak jsem jim od té doby nic umělého nenabídl.

Červenec 2008. (Foto: Oldřich Zelený)

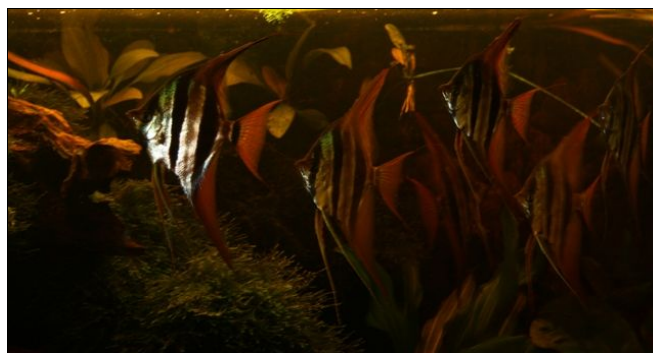

Listopad 2008. (Foto: Oldřich Zelený)

Asi po 3 měsících v karanténní nádrži jsem alty přesunul do nádrže 540 litrů – výška 60 cm. Moc pěkně tam rostli, ale po dalším půl roce jsem kvůli nim zazdil jedny ze dveří do obývacího pokoje, kde mám nádrže, vydláždil kus podlahy a pořídil nádrž s objemem 900 litrů a výškou 80 cm, kde zdárně prospívají do současnosti.

Listopad 2008. (Foto: Oldřich Zelený)

Květen 2009. (Foto: Oldřich Zelený)

Září 2009. (Foto: Oldřich Zelený)

Září 2009. (Foto: Oldřich Zelený)

Chystal jsi toho alta nějak speciálně na výstavu?

Na výstavu (soutěž) jsem alta nijak speciálně nepřipravoval. Držím se svých zásad, že rybám dělá dobře živé krmení, že se jim musí dost často měnit voda a že mají mít dostatečný prostor (skaláři hlavně dostatečnou výšku). V poslední době se začínají šířit názory, že živé krmení není až tak nezbytné a že se dá nahradit umělým. Já už s těmito názory nebojuji, ale až někdo vyrobí umělou nitěnku, koretru, buchanku atd., pak možná změním názor. Zatím to nehrozí. Je to o tom, občas se zvednout z gauče a nelitovat času a projetého benzínu a ty „blechy“ jet nalovit. Bude to čím dál větší problém, ale je potřeba hledat.

Já v současnosti krmím nejvíc koretrou, méně hnědou perloočkou a mám od kamaráda Franty Brabce ze Žďáru nad Sázavou supr zdroj čerstvých živých nitěnek. Když náhodou nemám živé krmení (což se stane od dubna do listopadu málokdy), pak krmím mraženým – sladká i slaná zábronožka, černí komáři a červená perloočka, kterou mám od Franty. Sem tam dělám pokusy s drosofilou, cvrčky, kostními červy atd. Když chytnu v bytě nebo na zahradě nějakého brouka, pak jde hned k altům. Chovám taky paví očka a nějaké ty krpaté kousky taky hážu altům. Přes zimu krmím téměř výhradně mraženým (většinou vlastnoručně nachytaným) a živými nitěnkami od Franty.

Takže sama vidíš, v mém případě žádná extra péče. Toto jsem dělal se svými rybami vždy. Akorát do jiných nádrží neliju vodu z výše uvedené studánky. V zimě je studánka nedostupná, takže přes zimu používám vodovodní. Při výměně vody si vyrábím vývar z olšových šištic a ten v hojné míře přidávám do vody. Rostlinám to moc neprospívá, ale rybám to dělá dobře.

Snímek z letošního roku – z černé vody tady na nás nevykukují už žádná mlád'átka, ale pěkně rostlé ryby!
(Foto: Oldřich Zelený)

Považuješ i s Tvými dvouletými zkušenostmi altumy za ryby, které svou náročností nějak výrazně vybočují z průměru?

Ano i ne. Jednou věcí je zdomestikovat importované alty. To už jsem zmínil a je to záležitost pro skutečně zkušené akvaristy, ale to je obecný problém importů. Druhou věcí je, co s alty akvarista zamýšlí. Pokud je někdo chce mít ve své nádrži pouze jako jakýsi klenot, pak bych řekl, že to problémové ryby nejsou. Každý takový zájemce by si měl uvědomit, že jsou to velké ryby, které žijí v hloubkách kolem dvou metrů, takže ani nádrž s výškou 60 cm nic neřeší. Já je chovám v nádrži vysoké 80 cm a stejně si myslím, že jsem na hranici, kdy jim bude 80 cm málo. Ono už i tato výška je pro běžnou údržbu problematická.

Takže jednou důležitou věcí je dostatečný prostor a dále jsem přesvědčen, že je třeba klást zvláštní důraz na skladbu a kvalitu krmiva. Už jsem to uvedl výše. Umělé krmivo vůbec nepoužívám. Asi kdybych nechal alty vyhladovět, tak by začali žrát vločky nebo granule, ale toto je něco, co se mi přičí. Krmím je pouze živým nebo mraženým, a to většinou mraženým vlastní výroby. Je to pochopitelně náročné na čas a na finance. Určitě by bylo snadnější koupit značkové umělé krmivo. Držím se ale zásady, která je v poslední době zpochybňována, že živé krmení je nenahraditelné. O stravitelnosti (potažmo o množství exkrementů znečišťujících vodu) a výživných hodnotách takové stravy není třeba polemizovat, ale důležitý je určitě i pohyb kořisti. Sice se říká, že ryba nemá mimiku, ale já na svých rybách pozoruji takovou zvláštní jiskru v oku, když jim do nádrže dám živé, nemluvě o krásné koordinaci pohybů při lovu. Pro mě je to něco, co mi přináší určitý pocit satisfakce nad projetým benzínem, autem zašpiněným od bláta, štípanci od komárů, které utrpím při lovu, atd. Někdo to považuje za ztrátu času, já ne a dobu strávenou na „blechách“ si krásně užívám a supr relaxuji.

Takže na Tvoji otázku odpovím asi tak, že chovat alty není nějak zvlášť náročné, ale pokud je snahou chovatele dosáhnout mety nejvyšší, kterou je výtěr altů, pak si troufnu tvrdit, že chtějí přece jen lepší péči a něco navíc. Pokud to mám shrnout, pak já osobně kladu důraz na dostatečný prostor, kvalitní potravu a kvalitní vodu. Tu si vozím ze studánky, jak jsem již uvedl. Prostě kromě dobrého nakrmení neopomím i psychiku ryb. No a vítězství v Botanické je pro mě popudem k tomu, že budu v této cestě pokračovat.

A abych nezapomněl, když k rybám přijdu (ráno nebo třeba při návratu z práce), tak je pozdravím, a když je krmím, tak jim popřeji „Dobrou chuť“.

Je vidět, že máš své ryby opravdu rád. Nebál ses, že by Tvůj výstavní altum nemusel ten stres na soutěži a při transportu zvládnout?

No, to si piš. Zvlášť po loňské České Lípě, kde to padalo jak na běžícím pásu. Já jsem tam loni vyhrál kategorii mramor a až do Vánoc ten výstavní samec nestál za nic. Samice se třela sama a samec byl naprosto apatický.

Jenže, byl jsem jedním z těch, kteří s velkým nadšením přivítali, že se Honza Burzanovský pustil do organizování letošního šampionátu, a prostě nešlo se neúčastnit. To bych Honzovi nemohl na oči. Loňského šampiona z České Lípy jsem prodal v březnu, když už jsem od něj měl konečně mladé. Mimochodem, jestli bude příští rok šampionát, tak je mezi nimi dost nadějných kousků. No, a jak na potvoru jsem žádný jiný skaláry schopné jít do soutěže než alty neměl. Navíc už samotná jména organizátorů letošního šampionátu byla pro mě dostatečnou zárukou, že vystavované soutěžní ryby budou v pořádku. (Šampionát nakonec po odřeknutí ze strany Honzy Burzanovského uspořádalo Akvárium zal. 1899 a ředitelem výstavy byl Zdeněk Voleman – pozn. red.)

Dalším problémem je vlastní odchyt z 900-litrové nádrže. Určitě to všichni znají, jak se u nádrže člověk objeví se sítkou, tak se všechno poschovává. Svého alta jsem chytl až na druhý pokus. Ale i ten první, kterého jsem odlovil, nebyl špatný. Alty jsem převezl do Prahy ve 30-litrovém barelu od barvy, ve kterém bylo asi 20 litrů vody. To víš, že jsem sundával v Botanické víko s obavami, jestli bude v pořádku.

No a to samé při výlovu a po návratu domů. Dva dny neměl pořádnou barvu a ulomilo se mu asi 15 cm z břišních ploutví a spodní paprsek na ocasní ploutvi, ale to by mělo dorůst. Kromě těchto malých šrámů je v pohodě. Znovu si vydobil ztracené dominantní postavení.

Aktuální snímek z října 2010. (Foto: Oldřich Zelený)

(Foto: Oldřich Zelený)

Na vlastní akci se měl určitě dobře. Asi ho občas některý návštěvník trochu vystresoval, ale to patří k věci. V přírodě taky nemají na různých ustlano. Proti útokům piraní je určitě takováto akce vlastně procházkou růžovou zahradou. Bylo supr, že ryby nebyly na akci krmené, takže voda zůstala bez problémů. Stejně bych pořadatele požádal, aby moji rybu nekrmili.

Takže obavy byly, ale věděl jsem, že ryby budou v dobrých rukách.

Děkuju Ti, Oldo, za ochotu se podělit o své zkušenosti a přeju Ti hodně dalších úspěchů nejen v soutěžích skalárů. Chtěl bys na závěr něco vzkázat našim čtenářům, mezi kterými jsou i začínající chovatelé skalárů a Tví (budoucí) konkurenti :-)?

Pro mě je ctí, že mohu přispět do časopisu slovenských kolegů, které vždy rád vidím a vážím si jich. Na nové vydání se vždy těším a nikdy jsem nebyl obsahem zklamán, na rozdíl od některých českých obrázkových akvaristických časopisů. Ono bohužel dobré literatury je poskrovnu a mně osobně chybí časopis Akvárium terarium, jehož obsah byl na velmi vysoké úrovni. Je to škoda, protože dnes se bere internet jako zdroj informací a ne vždy jsou ty informace kvalitní, což se u výše uvedeného časopisu, díky redakční radě, nemohlo stát.

Samozřejmě, děkuji Ti za přání dalších úspěchů. Otázkou je, jestli nějaké další soutěže vůbec budou. Jsem trochu nahodlan pokusením zkusit účast na nějaké zahraniční akci.

Co vzkázat začínajícím chovatelům skalárů? Vybrat dobré ryby, dobře je krmit a často měnit vodu. O ničem jiném to není. Každý den zkouknout ryby, jestli je vše OK. Lehko se to řekne, ale každý občas své nádrže trochu zanedbá a hned je problém. Takový boj se sinicí je kapitola sama pro sebe.

Přeji všem milovníkům skalárů, ať to plave, a těším se na jejich ryby i na ně osobně na nějaké soutěži nebo výstavě.

[1] www.ceskycichlidklub.eu/SKALARY/

Poznámka pro češtináře: Je to rozhovor, takže používáme zcela běžný hovorový termín „skalár“ v mužském rodě. Ani mě, ani Oldovi totiž nějak ta český správná „skalára“ nejde přes jazyk. Děkuji za shovívavost :-)!

(Foto: Oldřich Zelený)

DICROSSUS FOIRNI Römer, Hahn & Vergara, 2010

DICROSSUS WARZELI Römer, Hahn & Vergara, 2010

Ladislav Prohászka

O tom, že rod *Dicrossus* se opět dočká přírůstku, se už mluvilo dlouho a pěkně nahlas. Není tedy velkým překvapením, že se tak stalo.

Nově popsané druhy jsou hned dva, ale nejde o úplné novinky. Jak v článku konstatuje známý odborník Uwe Römer, cichlidáři již obě rybky znají dvě desetiletí!

Dicrossus foirni jsme měli možnost dříve znát pod názvy *Dicrossus* sp. "Peru", *D. sp.* "Rotflossen", *D. sp.* "Rio Negro", případně *D. sp.* "Doppelfleck". Pochází z levostranných přítoků Rio Negro nad jeho soutokem s Rio Branco. Rybka byla nalezena ve společnosti jiných trpasličích cihlidek včetně *D. filamentosus* ve všech typech vod, tedy i v bílé!

Dicrossus foirni, samec. (Foto: Uwe Römer)

Dicrossus foirni, samec. (Foto: Uwe Römer [1])

Dicrossus foirni, samice. (Foto: Uwe Römer [1])

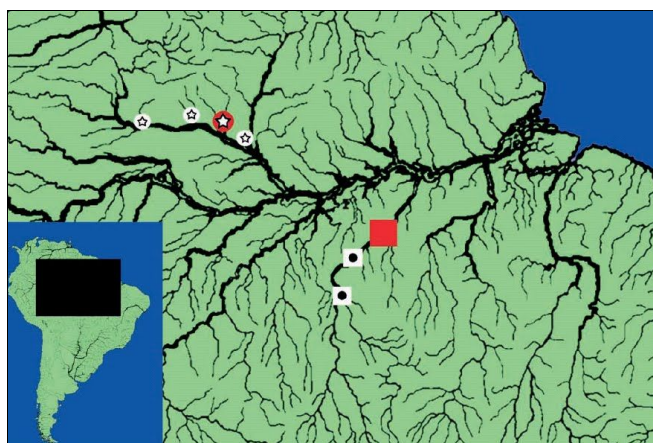
Dicrossus warzeli jsme mohli znát jako *D. sp.* "Tapajós". Ze stejnojmenné řeky také pochází. Je to ryba čistých vod, které jsou extrémně měkké a kyselé – pH je často nižší než 4! Na lokalitách výskytu je jemné písčité dno a bohatý listový opad.

Dicrossus warzeli, samec. (Foto: Uwe Römer [1])

Dicrossus warzeli, samice. (Foto: Uwe Römer [1])

Známé lokality obou nově popsaných druhů. Typové lokality jsou označeny červeně. (Zdroj: [1])

Literatura:

[1] Römer U., Hahn I.J. & Vergara P.M. (2010): Description of *Dicrossus foirni* sp. n. and *Dicrossus warzeli* sp. n. (Teleostei: Perciformes: Cichlidae), two new cichlid species from the Rio Negro and the Rio Tapajós, Amazonas drainage, Brazil. *Vertebrate Zoology*, 60 (2): 123-138.

POSIELANIE AKVÁRIOVÝCH RÝB NA VÝSTAVY

Branislav Barčín

V čase pred organizáciou súťažných výstav akváriových rýb, či už sú to gupky, xipho-molly alebo bojovnice, dostávam často veľmi podobne znejúce otázky, ktoré sa týkajú posielania akváriových rýb. Rôzni chovatelia by sa síce radi zúčastnili výstavy, ale nevedia, ako rybky pripraviť, zabaliť a poslať. Práve pre takýchto chovateľov budú nasledujúce riadky určené, neberte ich však prosím ako nejaký striktný návod alebo popis – pôjde len o zopár rád a príkladov toho, ako to robím ja alebo moji známi chovatelia.

Príprava rýb na výstavu

V ideálnom prípade sa chovateľ začína pripravovať na danú výstavu naplánovaním samotného vrhu v takom termíne, aby rybky boli v čase konania výstavy v ideálnej veľkosti a veku. Určiť tento termín je často ťažké a závisí od skúsenosti a vedomostí chovateľa o danom druhu a forme. Napríklad v mojom chove sú gupky v ideálnej veľkosti približne po šiestich mesiacoch chovu, veľa iných chovateľov ale tvrdí, že ich výstavné gupky majú približne štyri mesiace.

Keďže ale väčšina chovateľov takto dopredu vôbec neplánuje a často ani nevie o termínoch výstav, samotná príprava sa väčšinou začína dva až štyri týždne pred termínom výstavy. V prvom rade je potrebné vedieť, na základe akého štandardu sa výstava koná, a podľa toho vybrať výstavnú kolekciu. Pri gupkách tvorí súťažnú kolekciu buď trio samčekov, alebo pár, čiže samec a samička rovnakej tvarovej a farebnej formy, a niektorí chovatelia posielajú aj triá samičiek. Pri Xipho-Molly, čiže pri mečúňoch, platách a molinésiách, tvorí výstavnú kolekciu pár – samček a samička – rovnakej tvarovej a farebnej formy. Pri bojovniciach tvorí súťažnú kolekciu buď jeden samček, alebo samička. Čo sa týka ostatných súťaží – napríklad skalárov a terčovcov – tak súťažnú kolekciu tvorí zväčša jedna ryba; priznám sa, že neviem, či je v tomto prípade určené aj pohlavie.

Po výbere rýb na výstavu je dobré ryby umiestniť do nádrží, aké bývajú aj na výstave, tak, aby si ryby zvykli – to znamená malé akvárium cca 20-litrové, len so vzduchovaním, bez filtrácie, s častou výmenou vody a čo je podľa mňa najdôležitejšie – navyknutie na nižšiu teplotu. Práve teplota býva častým dôvodom neúspechu a rozčarovania mnohých chovateľov. Najmarkatnejšie je to pri bojovniciach, keď chovatelia držia svoje ryby pri vyšších teplotách 26 až 28 °C. Následne na výstave, kde býva teplota zväčša okolo 24 °C, sú tieto ryby málo vitálne, čo má za následok zbytočne vysokú stratu bodov. Ryby krmíme pestrým, bohatým krmivom s vysokým podielom proteínov tak, aby boli pripravené na dlhšie obdobie bez potravy. Najneskôr 24 hodín pred balením rýb už nekrmíme, aby si ryby zbytočne neznečisťovali vodu v prepravnom sáčku svojimi výkalmi.

Balenie rýb na výstavu

Aspoň deň vopred si pripravíme dostatočné množstvo čistej, odstátej vody na balenie rýb, do ktorej môžeme aplikovať aj nejaký prípravok na úpravu vodovodnej vody. Tieto prípravky často obsahujú aj látky, ktoré pomáhajú rybám lepšie zvládnuť stres pri ich balení a transportovaní. Ryby balíme do sáčkov vždy jednotlivo – jednak si ryby pri spoločnom transporte takmer vždy poškodia plutvy, čím sa zbytočne pripravujeme o body, na strane druhej napríklad štandard, ktorý používajú členovia IKGH pre posudzovanie rybiek, jednotlivé balenie v podstate nariaďuje.

Sáčok s vodou pred zabalením. (Foto: Branislav Barčín)

Veľkosť sáčku volíme podľa veľkosti rýb – osobne používam sáčky, ktoré sú na šírku cca 1,5-krát väčšie ako veľkosť rýb; dĺžku volíme tak, aby sa nám sáčok dal pohodlne uzatvoriť. Sáčok naplníme približne do jednej tretiny až do jednej polovice vodou – zbytok tvorí vzduch. Keď balím guppy, tak používam približne 1 dcl vody – na transport to bohate postačuje. Sáčok dôkladne uzatvoríme – ja osobne volím také dlhé sáčky, aby sa dali pohodlne zauzlovať a pre istotu na ich uzatvorenie používam aj dve gumičky. Niektorí chovatelia používajú pre istotu dva sáčky. Pre zrozumiteľné označenie súťažných kolekcí je potrebné na sáčok napr. nezmazateľnou fixkou napísať minimálne meno chovateľa a organizáciu, pod ktorú spadá, veľa chovateľov prispája aj informáciu o farebnom a tvarovom štandarde kolekcie.

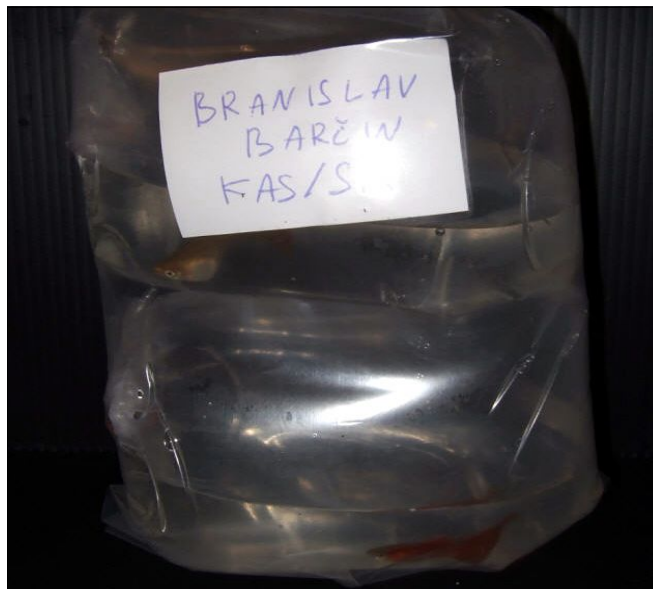

Zabalená *X. helleri*. (Foto: Branislav Barčín)

Posielanie rýb na výstavu

Po zabalení všetkých rybiek musíme zvoliť vhodný obal, nejakú krabicu, v ktorej ryby budeme prenášať, respektíve posielat. Ideálne je, ak máme možnosť si ryby na výstavu odniesť sami, takže máme kontrolu počas celej doby prepravy a je v podstate len na nás, v čom a ako ryby odnesieme.

Ak ale ryby posielame, volíme krabicu podľa ročného obdobia – v teplom období stačí hocijaká krabica vystlaná novinami, čím je zimšie, volíme vystlanie polystyrénom, prípadne použijeme priamo polystyrénové prepravky. Pri dlhšej preprave je vhodné aj použitie „heat packu“. Veľkosť krabice volíme podľa počtu sáčkov, prázdne miesto môžeme vystlať buď novinami, alebo prázdny nafúknutým sáčkom tak, aby v nej sáčky s rybami pri preprave „nelietali“.

Zabalená a označená kolekcia – guppy pár.

(Foto: Branislav Barčín)

Umiestnenie sáčkov v krabici. (Foto: Branislav Barčín)

Keďže každý klub organizujúci výstavu požaduje včasné prihlásenie rýb, ktorého termín býva niekedy aj mesiac pred výstavou, je potrebné sledovať termíny jednotlivých výstav a podľa propozícií sa následne prihlásiť. Pre zistenie jednotlivých termínov je v začiatku asi najlepšie kontaktovať nejakého chovateľa, ktorý sa výstav pravidelne zúčastňuje a ktorý nám môže pomôcť rôznymi radami. Samozrejme termíny sa dajú zistiť aj na rôznych internetových fórach, web-stránkach jednotlivých klubov a napríklad termíny spadajúce pod majstrovstvá Európy gupiek aj na stránkach už spomenutej medzinárodnej organizácie IKGH [1].

[1] www.ikgh.org

AKVARISTA PLZEŇ 2010

Lukáš Nimberger & Tomáš Chuda

Závěrem letních prázdnin uspořádal spolek plzeňských akvaristů Iris již 9. tradiční výstavu akvarijních ryb spojenou s mezinárodní soutěží rozdělenou do tří kategorií: o vítězství zde bojovala tria guppy, páry Xipho-Molly a samečci bojovnic pestrých. Oproti letům minulým byl však termín posunut o týden dále, a tak se akce kryla i s jinými kulturními událostmi. Možná největší akcí města Plzně je totiž ve stejném termínu konaný Pilsnerfest. Oslava nejceněnějšího symbolu českého pivovarnictví, plzeňského piva, byla spojena s hudebním festivalem, který i přes nepřízeň poměrně chladného počasí s dešťovými přeháňkami navštívilo rekordních 50 tisíc návštěvníků. V množství dobře známých kapel by si našel každý to své. Celý festival byl jistě příhodným programem na sobotní večer pro dobrodružné akvaristy, kteří do Plzně přicestovali z celé České republiky i zahraničí. Na výstavě byste mohli potkat i dobře známé tváře přátel ze Slovenska, Německa i Rakouska. Doufejme, že kulturní program bude pro návštěvníky příští rok stejně zajímavý, jako letos.

Ale zpět k výstavě. Letošní ročník zaznamenal několik drobných změn v části výstavy věnované šlechtěným samečkům bojovnice pestré. Oproti předchozím ročníkům soutěže totiž probíhalo hodnocení podle standartu Splendenspower.cz Betta Show Handbook, čímž bylo upuštěno od neaktuálního standartu IGL, který již nestačil pro objektivní posouzení kvalit a samotné zastoupení moderních forem bojovnic ve vlastních výstavních třídách, jimiž jsou dnes velmi populární Halfmoon, Crowntail a ušlechtilí krátkoploutví samci bojovnic.

Hodnocení se ujala vzácná návštěva z Německa, a to bývalá předsedkyně německého European Halfmoon Betta Breeders Club, paní Marion Schultheiss, která je současně vyškoleným a certifikovaným posuzovatelem amerického International Betta Congress s celosvětovou působností. Dalšími posuzovateli byli Josef Šalom, člen České labyrintkářské asociace při UACZ, a slovenský přítel Ludovít Fujko ze spolku Akva Martin při SZCH. Nové výstavní třídy, nový systém hodnocení a zvláštní ceny pro vítěze doplněné o speciální produkty pro chovatele bojovnic od nadnárodní společnosti Ocean Nutrition, to vše jsme si pro podporu chovatelství nadělili ke vzácnému svátku, ke 100 letům od prvního vědeckého popisu *Betta splendens*, jehož autorem byl C.T. Regan.

Zájem ze strany vystavujících byl velmi velký, ale rekord jsme zaznamenali právě v kategorii samečků *Betta splendens*. Zde jsme totiž měli za celou historii spolku nejvíce výstavních kolekcí, a proto není divu, že také poprvé nestačila 80-místná kapacita výstavního stojanu a s vystavením celkových 91 kolekcí od třiceti chovatelů nám musela vypomoci právě Marion Schultheiss, která si na výstavu přivezla i svůj prodejní transportní stojan, kde jsme zbylé kolekce posoudili a vystavili.

Marion Schultheiss vysvětluje podrobnosti o zahraničních výstavách bojovnic podle standardu IBC. (Foto: Tomáš Chuda)

Poháry, kokardy a produkty od Ocean Nutrition jako ceny pro chovatele živorodých a bojovnic. (Foto: Tomáš Chuda)

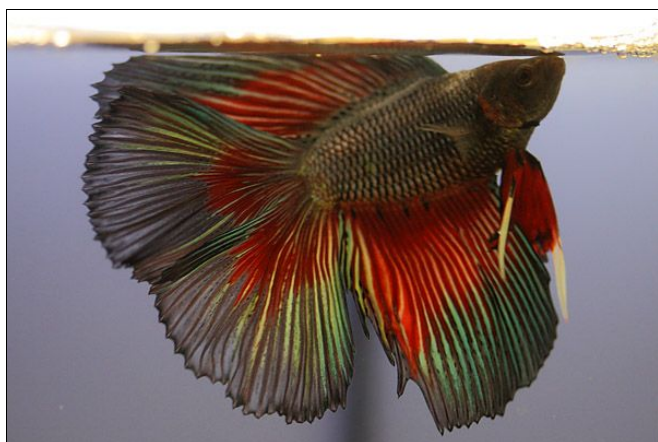
Slavnostní předávání cen vítězům na společenském setkání v blízké restauraci U Řezníka. (Foto: Tomáš Chuda)

Předávání cen vítězi soutěže Janu Bürgelovi (druhý zprava).
(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

Absolutní vítěz výstavy – Best of Show. Samec s dvojitou
ocasní ploutví. Vítěz výstavní třídy DT. (Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

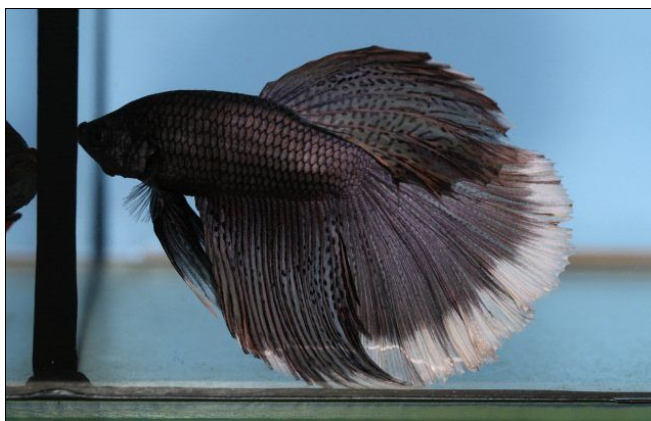
(Foto: Tomáš Chuda)

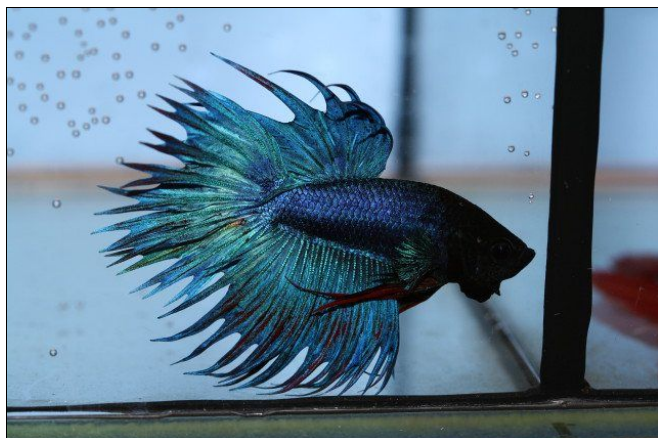
(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

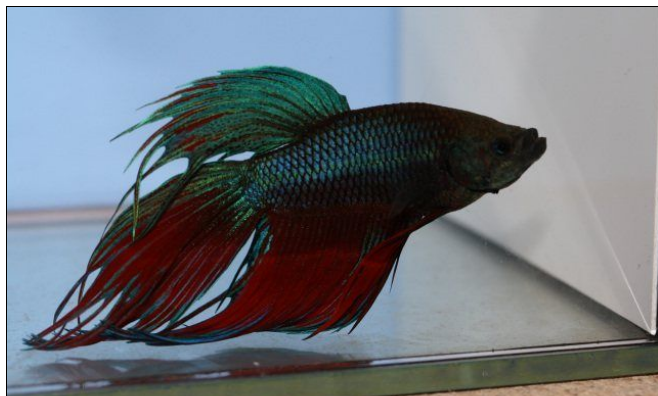
(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

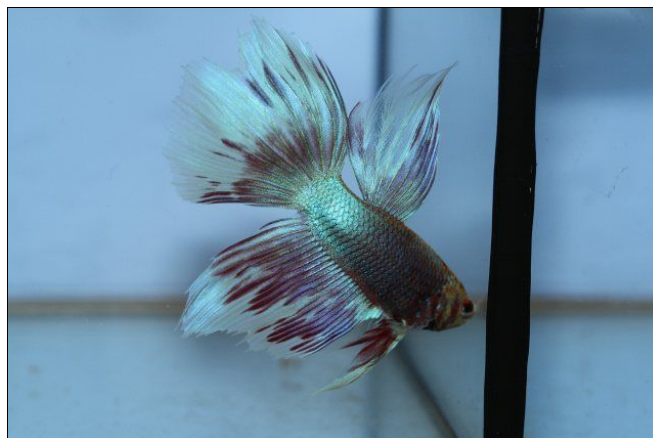
(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

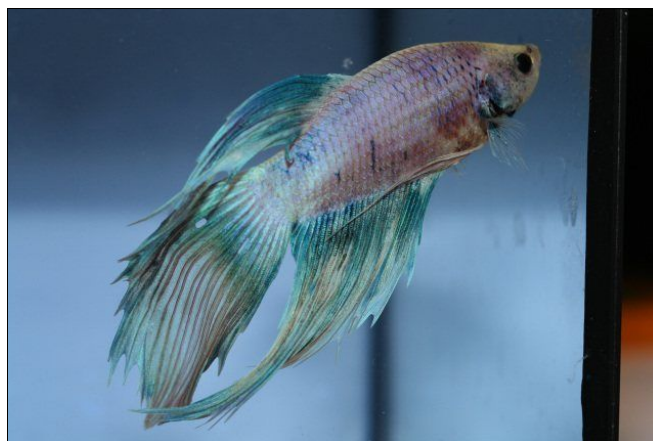
(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

Výstavy živorodých ryb se zúčastnilo celkem 182 soutěžních kolekcí chovatelů ze šesti zemí Evropy. Podrobnější výsledky soutěží a další termíny výstav najdete na stránkách pořádajícího klubu [1].

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

Pohled na výstavní stojany. Vše bylo vystaveno oboustranně. (Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

Jedno z nejobdivovanějších akvárií s ramířkami Blue Electric. (Foto: Tomáš Chuda)

Návštěvníci mohli ocenit krásy výstavních ryb hned v přízemí budovy, avšak možnost prohlédnout si výstavní akvária, kde mohli mimo jiné vidět i majestátní *Pterophyllum altum*, novou varietu *Mikrogeophagus ramirezi* "Blue Electric" nebo závojovou formu neonek obecných, a nakoupit z bohaté nabídky ryb, rostlin, techniky, krmiv i literatury, lákala příchozí i o patro výš. Další kulturní vložkou týkající se výstavy byla sobotní přednáška od Milana Tichavského. Zajímavé pojednání o L-sumcích doplňovaly fotografie nejen z odchytů v přírodě, ale také z vlastní odchovny.

Zájem o nedělní aukci výstavních kolekcí pavích oček, Xipho-Molly a bojovnic byl povzbuzující. Mladí chovatelé, budoucí vystavovatelé, museli rodičům pěkně zamávat s měsíčním rozpočtem, neboť právě děti měly při aukci poslední, vítězné slovo. Nejzřetelněji se sice licitovalo u aukčního prodeje bojovnic, ale některé skutečně krásné kolekce tří pavích oček také nenechaly nakupující návštěvníky chladnými.

Nedělní aukce soutěžních kolekcí. (Foto: Tomáš Chuda)

Věřím, že nám návštěvníci zachovají přízeň i v příštím jubilejním roce, kdy bude spolek Iris pořádat kulatou 10. výstavu a zároveň oslaví i magické 111. výročí od založení spolku plzeňských akvaristů.

Na závěr se sluší poděkovat všem vystavujícím, odborným posuzovatelům, celému spolku Iris za bezproblémovou organizaci výstavy a jejího průběhu a v neposlední řadě také sponzorům, zejména firmě A.T.K. Svatopluk Ondřej, jež věnovala pro soutěž sameček bojovnic zajímavé sponzorské ceny.

[1] www.irisplzen.cz

AKVA MARTIN 2010

Tomáš Chuda

Dalším zajímavým termínem v kalendáři zapálených chovatelů bojovnic byla určitě i zářijová výstava v Martině na Slovensku. Ta se konala o deštivém víkendu 10.-12.09.2010 v prostorech Centra volného času Kamarát v ulici Andreja Kmeťa 22. Výstava byla jako každý rok situovaná něco málo přes dvě stě metrů od vlakového nádraží naproti hlavní poště, téměř v centru města. Tímto se stává velmi snadno dostupná i pro dobrodružné akvaristy z Česka a další „*Betta splendens* pozitivní“. Pro mě je Martin daleko asi jako cesta vlakem na jinou akvaristickou výstavu v Čechách, tak proč se nejet podívat i za přáteli na Slovensko?

Obzvláště, když letos všichni „řadí na vyšší stupeň“. Tento rok totiž martinští akvaristé při SZCH s celkově 5. ročníkem soutěžní výstavy bojovnic povýšili z regionální soutěže o Martinický pohár (nutno dodat, že s pravidelnou zahraniční účastí) na druhé kolo 1. mezinárodního mistrovství bojovnic *Betta splendens*, hodnocené podle moderních standardů pro posuzování šlechtěných bojovnic. O posouzení kvalit výstavních kolekcí se zastala mezinárodní porota složená z chovatelů ze Slovenska a Polska.

Potenciální vystavující z Česka mohli využít nabídky na dopravu ryb do soutěže za pomoci „Bettího taxi“ pod taktovkou Tomáše Kučery z dobře známého „Vivárka“ v Mělníku. Takto se celá soutěž stává snadno přístupnou i pro nové zájemce, kteří by chtěli prezentovat své chovatelské úspěchy na takových soutěžích. Analogicky v opačném směru této služby mohli využít i chovatelé ze Slovenska pro účast na Vivarium Betta Show 2010.

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

Celkovým vítězem martinské výstavy se stala Lenka Gardianová se svým vícebarevným Halfmoon samcem, jenž nesl kombinaci rýsů barevných kreseb dvoubarevný a motýlek. Vyspělý samec půvabných barev, plný vitality s oblými a plnými tvary ploutví podle ohlasů před výstavními stojany jednoznačně padl do oka i ostatním návštěvníkům. Na prvních příčkách celkového hodnocení se sešel společně s tradičními praporečnými Veiltail samci od chovatelů z Polska a Slovenska. Na nepopulárním čtvrtém místě se umístil s rozdílem jednoho bodu asymetrický Plakat metalického zabarvení Copper. Na místě pátém Crowntail.

Výstavní třídy byly tedy zastoupeny všemi běžnými chovatelskými standardy včetně bojovnic s dvojitou ocasní ploutví. V celkovém počtu 110 ryb to byla jistě zajímavá výstava i pro běžné akvaristy, kteří se s těmito chovatelskými kmeny bojovnic setkají v akvaristikách jen stěží. Mnoho ze soutěžních ryb bylo možné zakoupit v nedělní dražbě.

Celá tato soutěž byla doplněna o obvyklý prodej všeho akvaristického a pár větších nádrží s velkými americkými cichlidami nebo vodními želvami. O prodejní část byl zájem hlavně v ranních hodinách po otevření burzy. Vstupné bylo dobrovolné a ochomýтали se zde i reportéři regionální televize. Tímto všim se martinští akvaristé snaží o popularizaci akvaristiky jako takové. Věřím, že martinškému kolektivu síly vydrží i do dalších ročníků a opět se zde sejdeme u zdravého soutěžení s těmito orchidejemi našich akvárií.

(Foto: Tomáš Chuda)

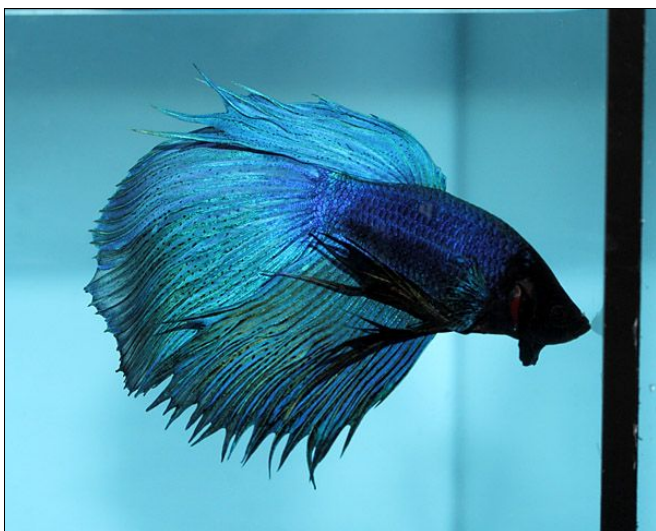
(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

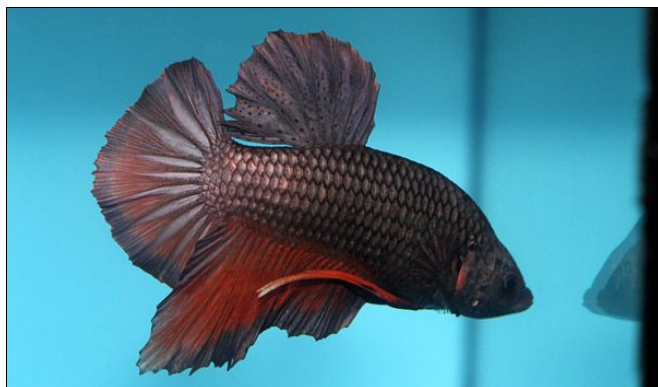
(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

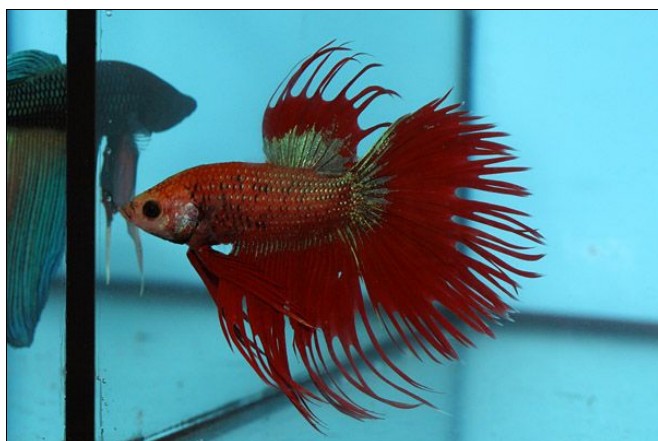
(Foto: Tomáš Chuda)

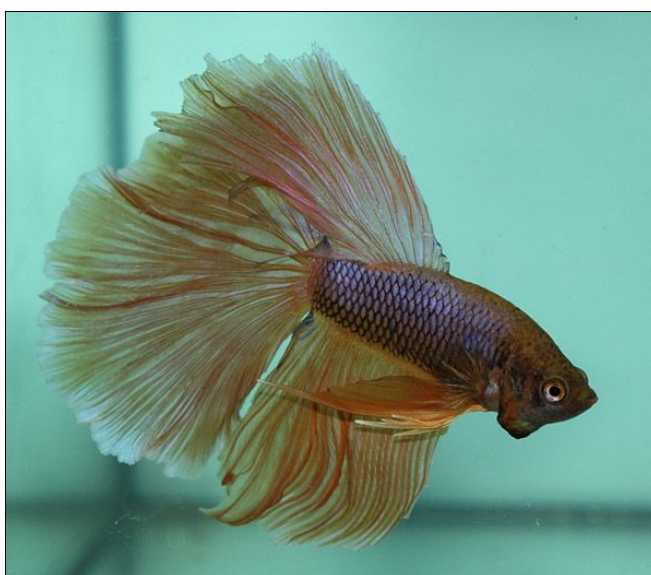
(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Ľudovít Fujko)

(Foto: Tomáš Chuda)

AKVARISTICKÝ ZÁJAZD DO POĽSKA A ČIECH

Marian Stieranka

Koncom prázdnin v piatok 20. augusta 2010 o tretej ráno nastúpilo 26 slovenských akvaristov z Banskej Bystrice, Bratislavy, Žiliny, Piešťan, Martina a z Hrabušíc spolu s 15 rodinnými príslušníkmi do autobusu, aby spoločne strávili najbližších približne 40 hodín. V rámci dobrej nálady a vzájomnej tolerancie bol stanovený cieľ získať v Poľsku a v Českej republike nové „koníčkárske“ vedomosti a skúsenosti, obstarat si vhodný chovný materiál a primerané priemyselné krmivá.

Už v rámci organizačnej prípravy tematického zájazdu sme mali záujem absolvovať exkurziu v známej poľskej firme Tropical so sídlom v Chorzowe, kde by bola aj prípadná možnosť nákupu vyrábaných krmív. Aj keď vo firme našu prvú aj následnú urgenčnú e-mailovú korešpondenciu otvorili, odpoveď na ňu sme nedostali. Z toho sme usúdili, že si našu návštevu neželajú. Či sú pravdivé informácie z poľských zdrojov, že vo firme nepustia ani vlastných zamestnancov z jednej prevádzky do inej, sme si nemali možnosť overiť.

Aj keď sklamaní, nestrácali sme nádej. Ústretovo v tomto smere sa prejavila firma Tubifex S.C., so sídlom v Czestochowej. Firma vyrába krmivá pre akváriové a bazénové ryby vo forme vločiek, granúl a tabletiiek, ale aj krmivá pre vodné korytnačky. Tu sme v predpoludňajších hodinách absolvovali exkurziu. Výrobou nás sprevádzal majiteľ firmy Dariusz Caban. Priamo v prevádzke sme videli výrobu krmiva vo forme tabletiiek na tabletovacom stroji, stroje na výrobu krmív vo forme vločiek a granúl, sušiareň, baliaci stroj, ale aj stroj na výrobu plastových krabíc, do ktorých sú krmivá balené pred expedíciou. Samozrejme potešila aj možnosť nákupu krmív za „režijné“ ceny priamo zo skladu firmy.

Zariadenie na výrobu vločkových krmív.

(Foto: Miroslav Konôpka)

Tabletovací stroj. (Foto: Marian Stieranka)

Jedna zo sušiarňí. (Foto: Marian Stieranka)

Lis na výrobu plastových krabíc. (Foto: Marian Stieranka)

Vločkové krmivá pripravené na balenie.
(Foto: Marian Stieranka)

Baliaci stroj. (Foto: Marian Stieranka)

Ivan Vyslúžil pri nákupe krmiva. (Foto: Marian Stieranka)

Spoločná fotografia pred firmou Tubifex. (Foto: Jozef Vlček)

Dve popoludňajšie piatkové hodiny boli vyhradené druhému cieľu na poľskom území, a to návšteve chovne známeho poľského akvaristu a vystavovateľa Boguslawa Micinského v Krakowe. Boguslaw mal čo robiť s autobusom plným návštevníkov, aby každému vyhovel v odpovediach na otázky, prípadne v záujme o nákup rybičiek.

Boguslaw Micinski v jeho chovni s návštevníkmi.
(Foto: Boris Burger)

Tretím cieľom na poľskom území bola dohodnutá návšteva chovne poľského chovateľa Boguslawa Florkovského vo Wole Batorskej neďaleko od Krakowa s alternatívnou prehliadkou pamätihodností mesta Krakow. Porucha autobusu však spôsobila, že tento cieľ sa nám nepodarilo naplniť.

Pôvodný zámer zabezpečiť nocľah buď priamo v Krakowe, alebo v jeho blízkosti, bol neuskutočniteľný. Dôvodom bola stále trvajúca turistická sezóna. Po usilovnom „gúglení“ sa nám nocľah podarilo zabezpečiť napokon v priestoroch hotela Maják pri Žermanickej priehrade na severnej Morave. Tam sme dorazili po podvečerných dopravných zápchach v uliciach Krakowa o 21:30 hod. Náladu po náročnom dni značne vylepšila dopredu dohodnutá večera vo forme sviečkovej na smotane či vyprážaného rezňa so zemiakmi.

Neskorá, ale výdatná večera v hoteli Maják.
(Foto: Miroslav Konôpka)

Pekné ráno pred hotelom Maják. (Foto: Miroslav Konôpka)

Žermanická priehrada z okna hotela.
(Foto: Miroslav Konôpka)

V sobotu sme sa zobudili do krásneho a slnečného rána. Po raňajkách na terase hotela sme očakávali naplnenie ďalších zájazdových cieľov. Na 9. hodinu sme mali dohodnutú návštevu výkupne a chovne Czechfish-trade majiteľa Jozefa Vrábela v Třánovicih, len 7 km vzdialených od miesta nášho nocľahu pri Žermanickej priehrade.

Jozef Vrábel, majiteľ chovne a výkupne Czechfish-trade, usilovne lovil, aby uspokojil všetkých kúpychtivých záujemcov. (Foto: Miroslav Konôpka)

V minulosti sme už navštívili viac podobných zariadení. Tu sme však boli mimoriadne prekvapení najmä čistotou vo všetkých nádržiach a vôbec úrovňou hygieny v celej prevádzke. Spokojnosť zavládla aj s ponukou sortimentu rýb. Návšteva v Czechfish-trade trvala skoro do poludnia a nákup rýb za „ľudové“ ceny využil takmer každý.

Niekoľko ďalších obrázkov z chovne a výkupne:

(Foto: Boris Burger)

(Foto: Boris Burger)

(Foto: Miroslav Konôpka)

(Foto: Miroslav Konôpka)

(Foto: Miroslav Konôpka)

(Foto: Miroslav Konôpka)

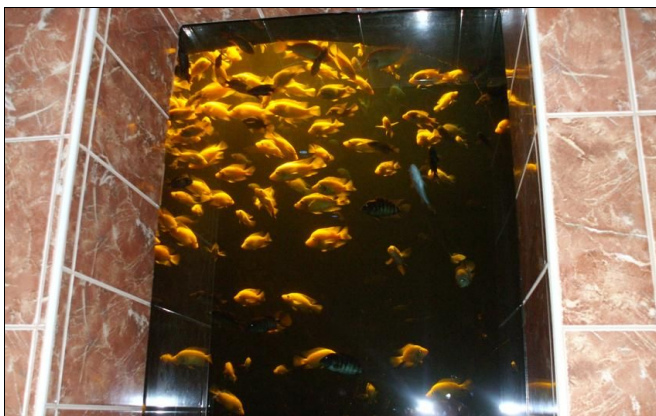
Nachádzať sa 14 km od Chotěbuzi a nevyužiť návštevu tamojšieho Rybieho domu by bola veľká chyba, aj keď viacerí z účastníkov zájazdu priestory Rybieho domu už poznali z minulých návštev. Hlavnou atrakciou v Rybom dome je 5 obrovských akvárií, ktoré podľa dostupných informácií majú súhrnnú kapacitu 300 tisíc litrov vody. V nich sú chované ryby

našich riek a rybníkov, ale sú tam aj tropické ryby, ktoré v týchto podmienkach dorastajú do rozmerov, ktoré sa v bytových akváriách nedajú vidieť. Okrem týchto nádrží je tu v Rybom dome aj približne 30 ďalších dekoračných akvárií s objemom 150 až 700 litrov vody, ktoré sú pastvou pre oči akvaristu.

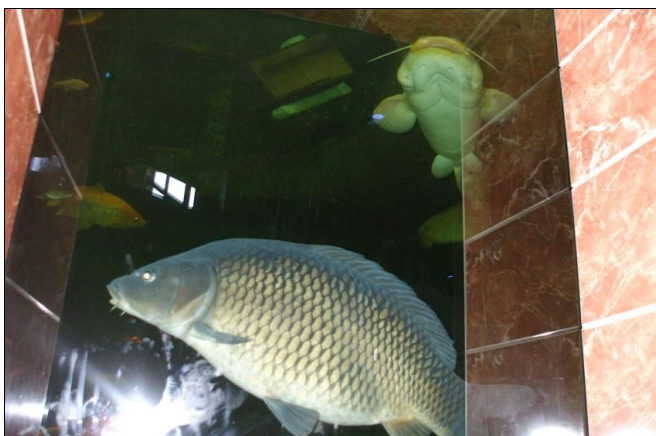
Po prehliadke všetkých akvárií bol voľný program. Viacerí využili možnosť naobedovať sa v reštaurácii priamo v Rybom dome, pričom si mohli vybrať z ponuky rôznych rybích špecialít. Bola aj možnosť nákupu akváriových rybičiek priamo v predajnej časti, alebo aj viac druhov konzumných rýb z našich riek a rybníkov. Juniorov zájazdu mimoriadne lákala možnosť chytania pstruhov v rybníku areálu Rybieho domu za 30,- Kč/hod, pričom úlovok po skončení výlovu bol vyúčtovaný v cene 120 Kč/kg. Zodpovedným inštruktorom juniorom pri ich loveckých prvopočiatoch bol náš skúsený „veľký“ rybár Jožko Vlček. Areál Rybieho domu nám bol hosťiteľom takmer 5 hodín.

Rybí dům v Chotěbuzi. (Foto: Miroslav Konôpka)**Pekná prehliadka zariadených dekoračných akvárií s tropickými rybami v prízemí Rybieho domu.**

(Foto: Miroslav Konôpka)

Dva pohľady do obrovských akvárií: prvý...
(Foto: Marian Stieranka)

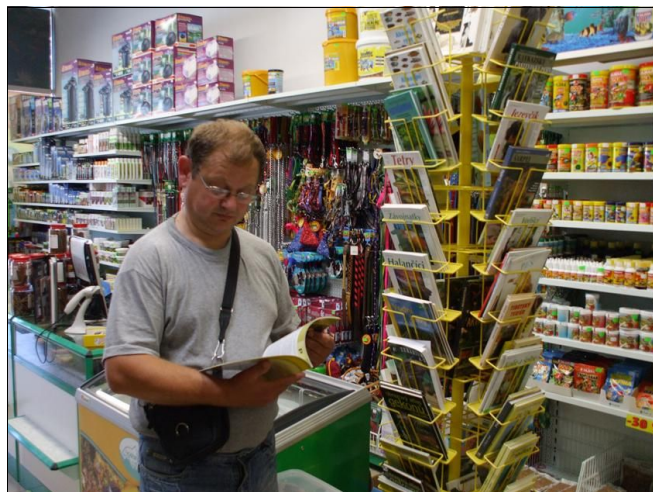
...a druhý. (Foto: Marian Stieranka)

Z ponuky predaja akváriových rýb v Rybom dome.
(Foto: Marian Stieranka)

Lov pstruhov, atrakcia najmä pre juniorov zájazdu...
(Foto: Miroslav Konôpka)

Chovateľská predajňa v Třinci prekvapila širokou a pestrou ponukou odbornej literatúry, krmív, chovateľských pomôcok, živého sortimentu, ale aj akváriových kompletov, ktoré predajňa prezentovala s osadením rýb a rastlín.

(Foto: Marian Stieranka)

(Foto: Marian Stieranka)

Hovorí sa, že „sto ľudí – sto chutí“. Aj napriek dopredu známemu programu zájazdu nemuseli po jeho absolvovaní byť naplnené všetky osobné ciele, ktoré účastníci od zájazdu očakávali. S tým je však potrebné vždy počítať. Ostáva len veriť, že prevažná väčšina zúčastnených bola spokojná a možno, že ešte v budúcnosti budeme mať možnosť opäť stráviť spoločne pár hodín či dní.

RYCHNOV PO PIAŤE TROCHA INAK

Miloš Chmelko

Prišiel september, a ten sa v československej akvaristickej komunite jednoznačne spája s výstavou AkvaExpo v Rychnově nad Kněžnou. Tak ako po minulé roky, aj teraz sme sa vydali pozrieť kamarátov a známych z radov akvaristov do Čiech. Do Rychnova sme sa vydali dvoma autami, ale naše cesty sa skrížili a potom znova rozdelili, a tak budem hovoriť o výprave auta, v ktorom som sedel ja, Branislav Barčín (barky) a Markéta Rejlková (Raviolka).

Plán cesty je jednoduchý: v piatok cestou zo služobnej cesty naložím v Martine barkyho a pokračujeme do Ostravy za Raviolkou, kde prespíme, aby sme boli v sobotu o 9:00 na výstave. Nakoľko plány nikdy neviem tak, ako si predstavujeme, aj ten náš stroskotáva už v sobotu ráno. Budík na 6:00 síce rešpektujeme, a teda všetko vyzerá v najlepšom poriadku, ale ranné zmätky spôsobujú prvé meškanie a odchod plánovaný na 7:00 sa odkladá. Nakoľko meškáme a v Ostrave sa koná akvaristická burza, začínajúca o 8:00, prehodnocujeme plán a rozširujeme ho o prvú zastávku.

Ostravská burza je známa svojou kvalitou a hoci sme nič nekúpili, musím organizátorom zagratulovať. Po rozhovoroch so známymi a prejení burzy síce máme hodinový sklz voči plánu, ale nejako moc nás to netrápi, práve naopak – tešíme sa z toho, ako krásne začína naša cesta. V aute panuje dobrá nálada a keď vidíme pri ceste nápis „údené klobásky“, nemôžeme odolať a zastavujeme. Dávame si desiatu a vyrážame ďalej. Zvolili sme si pomalšiu variantu cesty cez Opavu, a tak máme možnosť vychutnávať si krásy okolitej prírody.

Prichádzame do Šumperku a rozhodujeme sa, že navštívime predajňu pána Rataja. Nakoľko vieme len, že predajňa sa má nachádzať v centre na kopci, hľadanie je komplikované. V momente, keď sme už našu snahu takmer vzdali, objavuje sa po našej pravici tak dlho hľadaná predajňa. Mohol by som sa rozpisovať o tom, aká je úžasná, ale poviem len toľko, že sa plne stotožňujem s názorom, ktorý vyjadril Roman Rak v svojom článku „Karel Rataj – nejen akvarijní rostliny“ na webu Akvarista.cz. Pre doplnenie iba dodám, že už dlho som nebol v akvaristike, ktorá by ma tak zaujala. Hoci sme sa v predajni cítili naozaj dobre, cieľ cesty je iný, a tak vyrážame ďalej.

Do Rychnova prichádzame v hodine dvanástej – a síce s malým meškaním, ale predsa stíhame blok prednášok. Keď vchádzame do prednáškovej sály, Zuzana Musilová už prednáša o svojej ceste do Kolumbie. Druhú prednášku mal Milan Tichavský na tému L-sumcov. Po prednáškach je čas najesť sa, a potom konečne na výstavu. Pre lepšiu ilustráciu toho, kedy sme chceli na výstavu prísť a kedy sme sa tam skutočne dostali, poviem len toľko, že o 9:00 sa mala výstava otvárať, ale v čase nášho príchodu tam už návštevníci nemali čo robiť a aj predajcovia sa už presunuli na spoločenský večer. Hoci sme nechceli moc zdržiavať organizátorov, výstavu sme si nemohli nechať ujsť, a tak sme si ju prešli; zrýchlene, ale predsa.

Po našom odchode sa zhasína a spoločne s poslednými z radov organizátorov sa premiestňujeme na spoločenský večer. Ten bol, tak ako to medzi akvaristami býva, vskutku vydarený a zakončili sme ho v skorých ranných hodinách v miestnom pivovare, kde podávali lahodné kvasinkové pivo.

Na druhý deň sme sa presunuli k „Papíkovi“ (viď nasledujúci článok). Tu sme spravili menšie nákupy a vrátili sa do Rychnova. Vydávame sa spať ešte naposledy prejsť výstavou... Po záverečnej prehliadke sa lúčime s kamarátmi a známymi, aby sme sa vydali na cestu domov. Po ceste si neodpustíme zastávku na už spomínanej klobáse, ale to už je naozaj posledné zastavenie a do Bratislavy prichádzame v nedeľu okolo polnoci.

Hoci sme Rychnovu venovali výrazne menej času ako po minulé roky, s výletom sme viac než spokojný a už sa tešíme, ako sa o rok vrátíme. Ale verím, že dovedy sa ešte postretávame na iných akvaristických akciách v rámci Československa.

(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

Mikrogeophagus ramirezi "Electric Blue".
(Foto: Miloš Chmelko)

Nannacara adoketa. (Foto: Markéta Rejlková)

Apistogramma nijsseni. (Foto: Miloš Chmelko)

Pterophyllum altum. (Foto: Markéta Rejlková)

Apistogramma sp. "Red Point", pri dne *A. agassizi*.
(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Miloš Chmelko)

Laetacara dosrigera. (Foto: Markéta Rejlková)

Cyprichromis leptosoma "Mpulungu". (Foto: Miloš Chmelko)

Dimidiochromis compressiceps. (Foto: Markéta Rejlková)

Xiphophorus xiphidium. (Foto: Miloš Chmelko)

Placidochromis electra. (Foto: Markéta Rejlková)

Xiphophorus malinche. (Foto: Markéta Rejlková)

Nimbochromis venustus. (Foto: Markéta Rejlková)

Nomorhamphus liemi. (Foto: Markéta Rejlková)

Parachromis managuensis a *Balantiocheilos melanopterus.* (Foto: Markéta Rejlková)

Heterandria formosa, na štrku leží *Faunus ater.*
(Foto: Markéta Rejlková)

Notropis chrosomus. (Foto: Miloš Chmelko)

Pristolepis marginata. (Foto: Markéta Rejlková)

Nemacheilus binotatus. (Foto: Miloš Chmelko)

Novinkou bolo v tomto roku studenododné akvárium...
(Foto: Markéta Rejlková)

Eutropiellus sp. (Foto: Markéta Rejlková)

...kde nechýbali kapre a liene. (Foto: Markéta Rejlková)

Botia striata. (Foto: Markéta Rejlková)

Caridina cantonensis. (Foto: Miloš Chmelko)

CO MAJÍ PĚKNÉHO U PAPIKA?

Markéta Rejlková

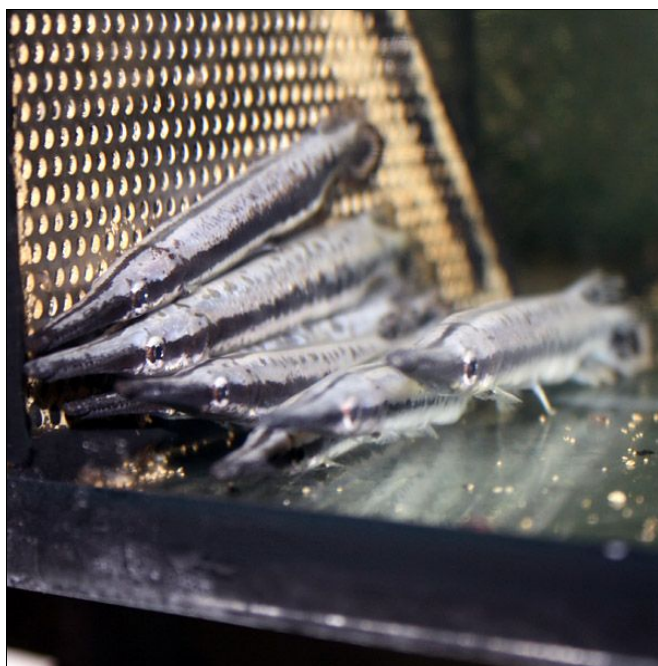
„U Papíka“, jak se běžně říká velkoobchodu firmy Profi-Aquarium, Roman Papík, se každý akvarista cítí jako v ráji. Jediná nepříjemná myšlenka, která se tu na vás sápe, je jen mlhavá vzpomínka na vaše vlastní akvária doma a na jejich krušně malý počet a objem. Protože tady zaručeně narazíte na něco, co byste si rádi odvezli.

Strávili jsme ve zdejších halách příjemné dvě hodinky (?) v nedělní ráno v rámci „rychnovského“ víkendu. Sem do ráje nás vpustil Miloš Kroupa, kterému za to patří dík, a rovněž tak firmě Profi-Aquarium za to, že nám všechny ty zajímavé ryby vozí a že si je smíme kupovat a nebo aspoň fotografovat.

Na následujících stránkách se s vámi chci podělit o výběr některých ryb, které mě tentokrát zaujaly. Omlouvám se za kvalitu fotografií, ale jistě to pochopíte – o snímky tu beztak nejde. Pokud vás ryby zaujmou, víte, kde je hledat: [1].

[1] www.profi-aquarium.cz

Lepidosteus osseus. Vím, že tento snímek zrovna neukazuje krásu kostlínů, ale zase velmi pěkně vystihuje to, s čím se můžete u Papíka setkat. Procházíte mezi nádržemi, dost rychle, aby vás nedostihli nadšení kamarádi a kolegové za vámi, ale zase nebleskově, aby vám něco neuniklo. A najednou vás praští do očí něco podobného – prázdné velké akvárium a v rohu... „Co to jako je?!“ Při bližším pohledu je jasné, jací tvorečkové se tam krčí. Jásám, malé kostlínky jsem nikdy neviděla, ale už se někdo blíží, honem se sunu dál...

(Foto: Markéta Rejlková)

Hypseleotris compressa. Velká nádhera a velká výzva pro milovníky hlavaček. Pyšní se prý úplně nejmenšími vajíčky mezi obratlovci, takže jejich odchov představuje pořádný oříšek a o úspěchu kolují spíše fámy než podložené informace. Na snímku ryba prakticky bez typického zbarvení, ale tím se nesmíme nechat ošálit – už mi plavou doma a je to o něčem úplně jiném :-).

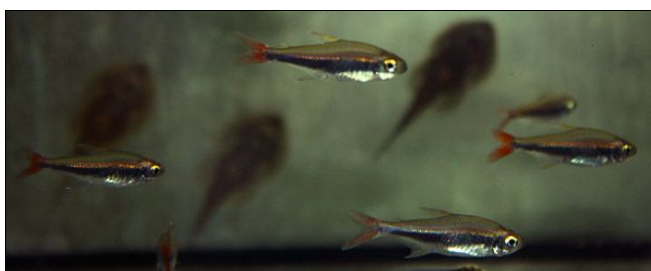
(Foto: Markéta Rejlková)

Hyphessobrycon amandae. Populární tetříčka posledních let, svým vzrůstem vhodná do menších akvárií, ale určitě ne do 10-20 litrů. Bývá plachá, líp se jí daří ve větších hejnech a v nádržích, kde má k dispozici houštiny rostlin nebo jiné úkryty. Objevil ji v roce 1986 Heiko Bleher a druhové jméno ne náhodou získala po jeho matce Amandě, když ji o rok později popsali pánové Géry a Új. Zajímavostí je, že popis vyšel v akvaristickém časopise Tropical Fish Hobbyist.

(Foto: Markéta Rejlková)

Hyphessobrycon loretoensis. Další tetra, která v posledních dvou letech bývá viděna častěji (a zaujme mnoho lidí kvůli nápadnějšímu zbarvení), ale narozdíl od předcházející je tento druh známý už dlouho (popsaný byl v roce 1938).

(Foto: Markéta Rejlková)

Cichla temensis. Tady není třeba moc řečnit – jde o krásnou rybu, vhodnou jen do těch největších akvárií. Viz naše snímky z výpravy do venezuelské Amazonie, zveřejňované průběžně v rubrice *Biotopy*, kde jsme na úctyhodné pavóny několikrát narazili. Zde byly v nabídce pochopitelně ještě dost mladé ryby.

(Foto: Markéta Rejlková)

Satanoperca daemon. Tady už vůbec nemusím nic dodávat! Ryba pro zapálené specialisty.

(Foto: Markéta Rejlková)

Geophagus altifrons. Další cichlidářská hvězda, velmi oblíbený a v dospělosti obzvláště krásný druh „zeměžrouta“.

(Foto: Markéta Rejlková)

Pseudotropheus socolofi. Tento typický tlamovec z Malawi mě zaujal v hale s rybami z „domácích“ zdrojů. Obě pohlaví jsou zbarvena krásně modře a vypadají přítulně, ale jde o ryby velmi agresivní!

(Foto: Markéta Rejlková)

Caridina sarishimensis. Tak aspoň hlásala zcela zřetelně popiska, ale na toto jméno ani Google nereaguje. Krevetky došly z Taiwanu, od *Caridina multidentata* (aka *japonica*) se zbarvením zřetelně odlišují, ale podobně jako ona nosí také velké množství droboučkových vajíček, takže můžeme očekávat nepřímý vývoj s larválním stádiem.

(Foto: Markéta Rejlková)

Euryglossa sp. Zajímavé speštění sortimentu, tento jazyk zaujal i mnoho návštěvníků na rychnovské výstavě. V akváriích se chovají sladkovodní platýsovitě ryby z Jižní Ameriky (dorůstají větší velikosti) a nověji i z Asie, odkud pochází také rod *Euryglossa*. Mohou žít trvale ve sladké vodě, ale musí být tvrdá, případně se doporučuje jen mírně přisolit. Je to dravec a potřebuje vydatnou živou nebo mraženou stravu (nitěnky, larvy hmyzu apod.). Nutností je i jemný písek, aby se ryby mohly zahrabávat, jinak prý trpí na zaplísnění.

(Foto: Markéta Rejlková)

Danio dangila. Krásné, živé a velké danio – dorůstá celkové délky téměř 15 cm! Hodí se proto jen do velkých nádrží, kde ve větších hejnech a proudící vodě bude prospívat a vy se budete mít stále na co dívat.

(Foto: Markéta Rejlková)

Characidium faciatum. Tetrovitá ryбка, která pochází z jihoamerických říček. Je mírumilovná, má trochu nervózní pohyby, ale není plachá. Vyžaduje velmi čistou vodu, raději měkčí a s dostatečným prouděním, aby byla prokysličená.

(Foto: Markéta Rejlková)

Pareutropius sp. V nabídce byli tito sumčící uvedeni (a také mezi akvaristy jsou ještě občas známi) s původním rodovým jménem *Eutropiellus*. Jsou to vyložené hejnové ryby, což vidíte na snímku sami. Tito afričtí sumčící nejsou nároční na chov, ale potřebují společnost a hodně místa k plavání, upřednostňují živé nebo aspoň mražené krmivo. Zástupce rodu se již podařilo rozmnožit v akváriu přirozenou cestou.

(Foto: Markéta Rejlková)

Nemacheilus binotatus. Drobnější mřenka, která pochází z Thajska – tam žije v menších hejnech na mělčinách rychleji proudících toků. Chcete-li pro ní připravit přirozené podmínky, dejte do akvária říční oblázky a valouny různých velikostí (také nějaké větší jako úkryt), zapněte silnější čerpadlo a vpusťte tam dvě desítky těchto rybek.

(Foto: Markéta Rejlková)

Pristolepis marginata. Tento indický ostnác dorůstá délky až 15 cm a ryby, které plavaly v nádrži v „hale importů“, byly zjevně už dospělé a některé se blížily k této maximální hranici. Na internetu lze snadno vygooglit článek vědce z univerzity v indické Keralě, kteří na mnoha pokusech zdokumentovali rozmnožování v zajetí a chování ryb při něm. Samec staví hnízdo z oblázků, přičemž je nosí i z větší vzdálenosti a ze zvoleného místa naopak vyhazuje všechny menší kamínky a písek. Stavba jamky trvá v průměru 30 hodin, pak tam konečně vpustí samici a po tření ji opět odežene a místo hlídá, dokud se potěr nerozplave. Zajímavostí je, že při chovu v nádrži bez vhodných kamínků ryby neprojeví o tření zájem. Jsou nenáročné na potravu a vůči rybám srovnatelné velikosti mírumilovné, mezi sebou ale teritoriální, zvláště v období tření.

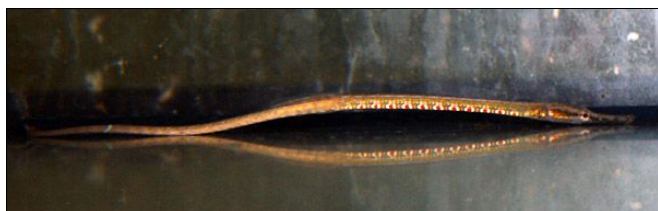
(Foto: Markéta Rejlková)

Periophthalmus barbarus. Častěji se prodává pod synonymem *P. papilio*. Lezci jsou fascinující tvorové, ale do běžného akvária pochopitelně naprosto nevhodní. Jen málokdo jim může poskytnout velké akvaterárium s brakickou vodou. Vyžadují živou, v nouzi mraženou potravu přiměřené velikosti (larvy hmyzu, nitěnky, žížaly, cvrčky, krevety apod.). Mají ohromně zajímavé rozmnožování, ale v akváriu k žádnému reálně zdokumentovanému odchovu ani tření nedošlo.

(Foto: Markéta Rejlková)

Doryichthys deokhatoides. Pro jehly mám slabost, takže když jsem tyto tvorečky zahlédla, zaváhala jsem a už už jsem se je vydala hledat do ceníku. Nebýt toho, že mi to kamarádi rozmluvili, kdo ví, jak by to dopadlo. Tento druh dorůstá délky asi 15-20 cm a pochází z Thajska, Malajsie, často se dováží odchytly z Bornea. Drží se hlavně při dně, příp. vyhledává tenké svislé listy rostlin, větvičky apod. Potřebuje tvrdší vodu a živou potravu! Dobrá zpráva, v zajetí se rozmnožuje.

(Foto: Markéta Rejlková)

Pseudomugil signifer. Krásný gavúnek, který je velmi čilý, drobnější a vhodný i do společenského akvária.

(Foto: Markéta Rejlková)

Aphyoplatys duboisi. Tento drobný (cca 3,5 cm) halančík pochází z Konga a Zairu. V akvaristice je známý už několik desetiletí... pro mě osobně novinka. Zdržuje se pod hladinou.

(Foto: Markéta Rejlková)

Nannostomus mortenthaleri, N. marginatus, N. trifasciatus, N. harrisoni. Taková byla nabídka drobnoustek. Nádrže s nimi se vždy vyplatí prozkoumat, protože tam občas bývají přimíchané i jiné druhy tetříček.

(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

AKVÁRIUM 2010 OBRAZEM

Markéta Rejlková

Tradiční pražská výstava pořádaná ve sklenících Botanické zahrady UK letos přinesla neobvykle bohatou podívanou. Mezinárodní výstavu halančíků, skalárů, šlechtěných živородek (Xipho-Molly), nemalou část prostoru zaujímala i okrasná akvária, naaranžovaná profi akvaristy, a ještě tu byli k vidění různí raci. Rozhodně se bylo na co dívat.

Protože fotografie řekne víc než slova, pojala jsem tuhle reportáž čistě obrazově. Kdo, kdy, co a kolik se můžete dočíst v reportážích jiných autorů na internetu. O výstavě halančíků pak více prozradí Petr Šupal v následujícím článku.

A jen tak na okraj – fotografie z této výstavy by mohly zabrat třeba patnáct stran a pořad by to nebyla nuda. Klobouk dolů před všemi pořádajícími organizacemi a také samozřejmě před jednotlivými vystavovateli.

Část hlavního výstavního prostoru. (Foto: Markéta Rejlková)

Bylo tu i několik stěžejních prodejců – nechyběly rostliny, ryby, krmiva, technika. (Foto: Markéta Rejlková)

Část výstavy halančíků. (Foto: Markéta Rejlková)

Chovatel: Walter Altenbeck. (Foto: Markéta Rejlková)

Chovatel: Zdeněk Machek. (Foto: Markéta Rejlková)

Chovatel: Zdeněk Fučík. (Foto: Markéta Rejlková)

Chovatel: Karolína Slunéčková. (Foto: Markéta Rejlková)

Okrasná akvária budila pozornost. (Foto: Markéta Rejlková)

Pod těmito nádržemi byla podepsaná firma FPakvárium.

(Foto: Markéta Rejlková)

Studenovodní asijské akvárium v provedení Vivarium Mělník. (Foto: Markéta Rejlková)

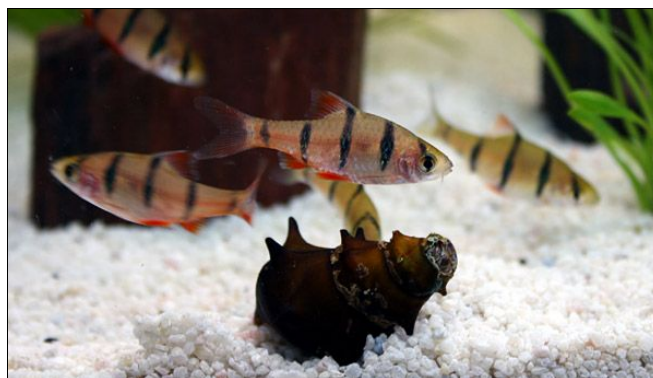
A ještě něco od ZOO Braník... (Foto: Markéta Rejlková)

Zacco platypus. (Foto: Markéta Rejlková)

(Foto: Markéta Rejlková)

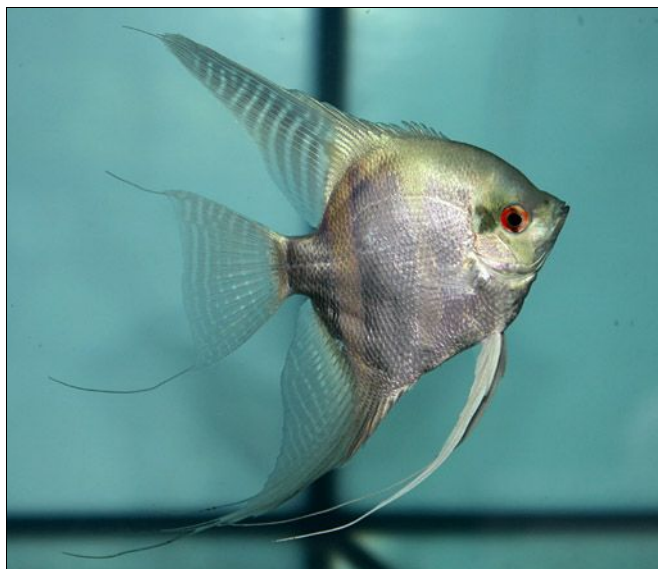
Puntius pentazona, *Brotia pagodula*. (Foto: Markéta Rejlková)

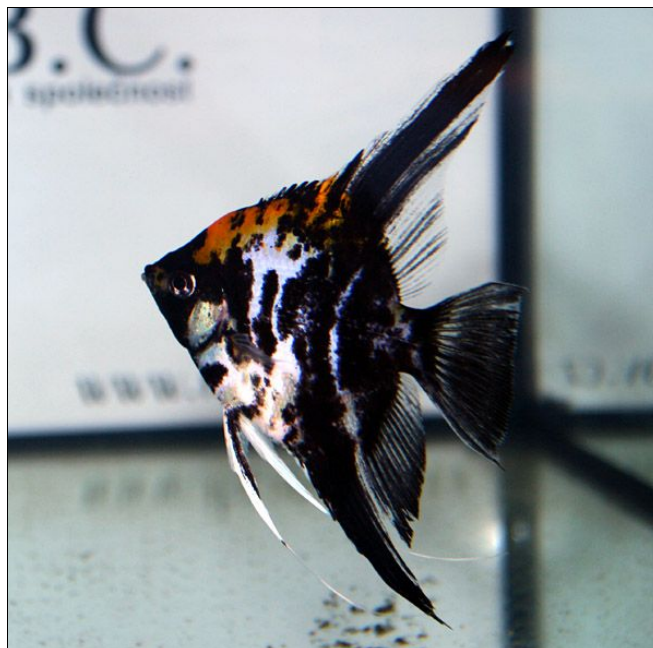
Mikrogeophagus ramirezi "Electric Blue" měly na předvádění krásně zařízené akvárium. (Foto: Markéta Rejlková)

Akvárium od Akvarista.cz. (Foto: Markéta Rejlková)

Chovatel: Jelínek. (Foto: Markéta Rejlková)

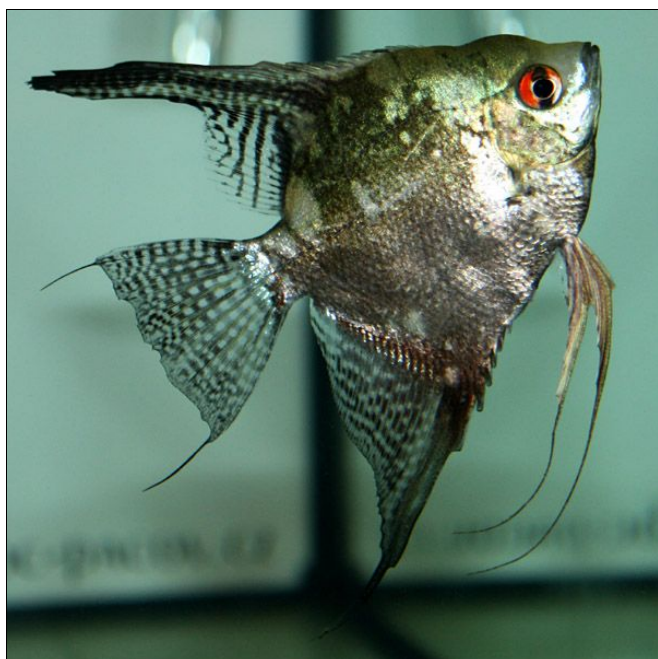
Chovatel: Bohumil Kepr. (Foto: Markéta Rejlková)

Chovatel: Miro Hanzel. (Foto: Markéta Rejlková)

Chovatel: Pavol Privarčák. (Foto: Markéta Rejlková)

Chovatel: Václav Velíšek. (Foto: Markéta Rejlková)

Chovatel: Novák. (Foto: Markéta Rejlková)

Chovatel: Štefan Delinčák. (Foto: Markéta Rejlková)

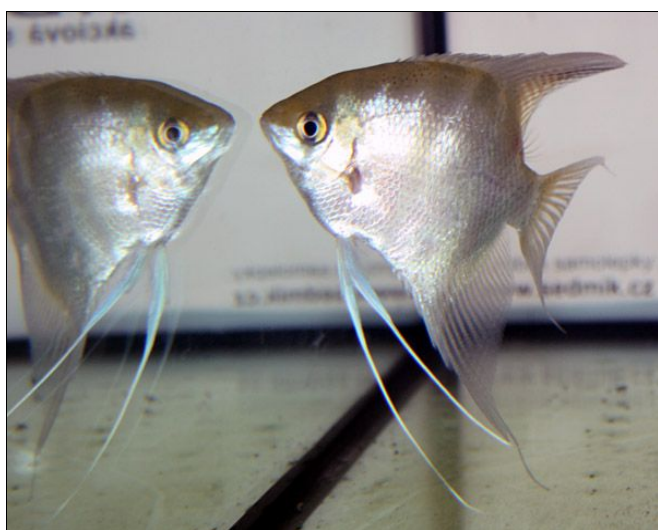
P. altum. Chovatel: Jan Urban. (Foto: Markéta Rejlková)

Chovatel: Bohumil Kepr. (Foto: Markéta Rejlková)

P. altum. Chovatel: Pavel Pícka. (Foto: Markéta Rejlková)

P. leopoldi. Chovatel: Josef Kúrka. (Foto: Markéta Rejlková)

P. altum. Chovatel: Jan Haidinger. (Foto: Markéta Rejlková)

Simpsonichthys chacoensis PYEH 06/15.
(Foto: Markéta Rejlková)

Gnatholebias zonatus Villavicencio COL CI'09 F2.
(Foto: Markéta Rejlková)

Simpsonichthys flagellatus Malhada.
(Foto: Markéta Rejlková)

Chromaphyosemion poliaki CMM 41.
(Foto: Markéta Rejlková)

Simpsonichthys picturatus Vista do Lagamar.
(Foto: Markéta Rejlková)

Rachovia hummelincki Col 2006/2. (Foto: Markéta Rejlková)

Simpsonichthys antenori RDB Limoeiro do Norte.
(Foto: Markéta Rejlková)

Diapteron fulgens LEC 93/7. (Foto: Markéta Rejlková)

Austrolebias nigripinnis. (Foto: Markéta Rejlková)

Aphyosemion louessense RPC 78-33. (Foto: Markéta Rejlková)

Fundulopanchax sjoestedti Niger Delta.

(Foto: Markéta Rejlková)

Nothobranchius furzeri MZCS 2010-24.

(Foto: Markéta Rejlková)

Aphanius danfordii TUBCD 05/12 Soysalli.

(Foto: Markéta Rejlková)

Nothobranchius eggersi red TSTS 10/13.

(Foto: Markéta Rejlková)

Aphanius mento TUBCD 05/17 Bor.

(Foto: Markéta Rejlková)

Nothobranchius fuscotaeniatus Kitonga North 97/9.

(Foto: Markéta Rejlková)

Garmanella pulchra KS 04/05. (Foto: Markéta Rejlková)

Nothobranchius neumanni Kintiku FTZ 09-16.

(Foto: Markéta Rejlková)

Plataplocheilus sp. GME 07. (Foto: Markéta Rejlková)

Nothobranchius rachovii Kruger N.P.

(Foto: Markéta Rejlková)

HALANČÍCI V PRAZE

Petr Šupal

Již posedmé se mohli akvaristé přijít podívat na mezinárodní výstavu halančků v Botanické zahradě UK v Praze. Tento rok byla organizována pod hlavičkou výstavy akvarijních ryb Akvárium 2010, pořádané kluby Akvárium zal. 1899, Česká halančíkářská společnost, Český klub chovatelů terčovců, Českomoravská společnost Xipho-Molly a Klub chovatelů raků. Novinkou tento rok mimo tradiční nabídky akvarijních rybek, rostlin a potřeb pro akvaristy byla nesoutěžní výstavní akvária. Tradiční expozici aranžované nádrže oživily a umožnily pozorovat širší škálu etologických projevů akvarijních živočichů (v soutěžních nádržích většinou vystavujeme jen páry nebo skupiny, v případě výstavy skalár dokonce jen jednotlivé kusy).

Nyní již k samotným halančíkům. Jak je tomu tradicí na všech halančíkářských výstavách, jež jsem měl tu možnost navštívit, vystavují se buď páry rybek, nebo „chovné skupiny“. Chovnou skupinou se rozumí tři páry nebo dva samci a čtyři samice téhož druhu. Chovná skupina by měla, věrně svému jménu, především založit budoucí linii nového potomstva u chovatele, jenž ji v aukci získá, tedy musí jít především o mladší jedince. Naproti tomu páry rybek by měly být téměř plně až plně vzrostlé, aby ukázaly chovatelovo umění odchovat pěkně rostlé a barevné halančíky.

Nezávislému pozorovateli může přijít podivný fakt, že veškeré ryby ve výstavních nádržích přecházejí z rukou chovatele do majetku pořadajícího klubu (České halančíkářské společnosti), která je po uzavření výstavy prodá aukční formou.

Jako každý rok nás potěšila hojná návštěvnost akvaristů-nehalančíkářů, kteří si šli jen vystavené ryby prohlédnout. Přes hojnou publikační činnost v oboru halančíkářství v posledních několika dekádách stále někteří návštěvníci užasle sledovali nádherné barvy samečků halančíků, ovšem nakonec povzddechli, jaká to škoda, že jsou ryby tak náročné na chov (či škoda, že žijí jen jeden rok). Pravda je ovšem poněkud jiná. Více než dvě třetiny druhů halančíků jsou neannuální, tj. nemají roční cyklus. V praxi to znamená, že se množí naprosto běžným způsobem, třením do jemnolistých rostlin, jak známe u mnoha běžných druhů akvarijních ryb. Délka života u neannuálních druhů je 3-5 let, tedy se z jejich barev budeme těšit déle, než např. u většiny živorodek.

Některé druhy, jako *Aphyosemion australe* nebo *Aphyosemion striatum*, se vyznačují snadným chovem a odchovem, barevnou atraktivitou a mírumilovným chováním vůči ostatním druhům rybek. Navzájem si samečkové vyjasňují určité neshody ohledně dvoření se samičkám či velikosti jejich teritoria, ani v malé nádrži takové soupeření ale nemá vážné následky.

Cena těchto rybek u chovatelů je okolo 30 korun za jedince, není tedy ani tak finančně náročné pořídit chovný materiál. Pokud nemáte kontakt na chovatele, snadno získáte halančíky právě po skončení výstavy v Praze, kdy se poslední den (tj. vždy v neděli) ryby sloví, přenesou do sousední budovy PŘF UK a v jedné z přednáškových místností se vydraží. Počáteční cena je vždy 3 eura za pár a 5 euro za chovnou skupinu.

Tento rok na výstavu dorazilo více než 200 kolekcí halančíků. Výstavy se účastnily kluby z České republiky, Německa, Belgie, Argentiny, Ruska, Bulharska, Španělska a skandinávských zemí. Stejně tak jsme měli možnost kromě tuzemských akvaristů uvítat přátele z Německa, Španělska, Rakouska, Litvy a Ruska. Jsem vskutku rád, že mohu konstatovat nulový úhyn v našich výstavních akváriích, stejně jako vysokou úroveň kvality vystavovaných rybek. Nápodobně druhové spektrum bylo letos velmi bohaté, měli jsme možnost prohlédnout si velmi vzácné a chovatelsky náročné druhy rybek. Tento fakt dokázala ostatně i sama aukce ryb, za pár *Nothobranchius rubroreticulatus* bylo nabídnuto 60 euro!

Výstavy halančíků mají tradičně několik cílů. Předně jde o popularizaci těchto „populek akvaristiky“, kdy můžeme široké veřejnosti předvést barevnou nádheru diskutovaných akvarijních ryb. Dalším cílem je obohacení druhového spektra českých halančíkářů. Právě díky vysokému počtu kolekcí můžeme říci, že se oba cíle podařilo splnit. Potěšující je také účast více českých chovatelů (např. kolegů z klubu Iris Plzeň), než tomu bylo v předešlých letech.

Závěrem bych tedy rád poděkoval Botanické zahradě Univerzity Karlovy za možnost pořádat výstavu, organizátorům za její realizaci a v neposlední řadě také účastníkům a návštěvníkům za podporu jak exponáty, tak osobní účastí. Už teď se těším na osmou....

AKVAJESEŇ 2010

Branislav Barčín

Keď ma Raviolka poprosila, či by som ne napísal článok o nedávno konanej Akvajeseň, tak som najprv súhlasil – priznám sa ale bez mučenia, že som to neskôr tak trochu aj oľutoval :-). Asi ešte žiadny článok sa mi nepísal tak ťažko. Dôvod je jednoduchý – a ideálne by podľa mňa články o určitých akciách mali písať nezainteresovaní ľudia – čo môj prípad v žiadnom prípade nie je. Rozmyšľal som, ako článok koncipovať, čo všetko spomenúť, a nakoniec som sa rozhodol – pokúsím sa článok napísať tak, ako by som sa na príprave tejto akcie vôbec nepodieľal – a teda o pripravách vôbec nebudem písať. Veď koho by už len zaujímalo, ako sa akvária sťahujú a umývajú, ako sa pripravuje osvetlenie a podobne. A keby to náhodou niekoho zaujímalo – pridíte na niektoré stretko, radi vám to porozprávame, prípadne sa môžete do tej prípravy aj zapojiť – je to síce trochu námaha, ale na rovinu poviem – krásna námaha a krásna únava :-).

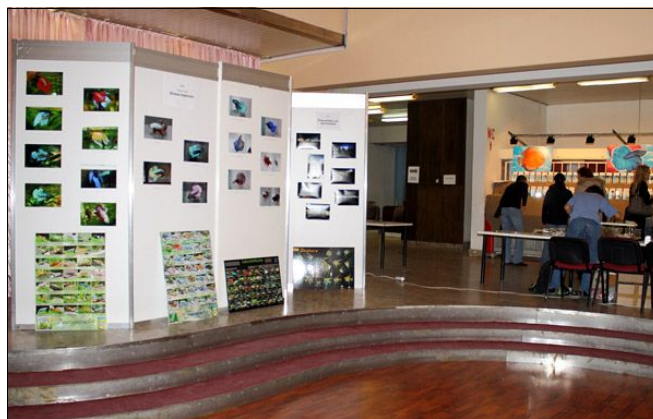
Výstava bojovníc. (Foto: Tomáš Chuda)

Predávanie cien absolútnemu víťazi. (Foto: Tomáš Chuda)

Tak ako po minulé roky, aj tento rok sa Akvajeseň niesla v znamení výstavy bojovníc. Novinkou v tomto roku bolo to, že táto výstava bola súčasťou prvého ročníka medzinárodných majstrovstiev bojovníc a po Mělníku a Martine bola Bratislava miestom tretieho a zároveň posledného kola týchto majstrovstiev. Keďže bojovníce sám chovám a vystavujem, tešil som sa o to viac. Chovatelia nesklamali a do Bratislavy poslali naozaj nádherné ryby, a keď som si v sobotu prezeral jednotlivých samčekov ale aj samičky, mal som veľký problém vybrať si svojho favorita spomedzi 130 vystavených rýb. Nakoniec sa mi to ani nepodarilo, keďže som si favoritov vybral viacero, a o to viac som bol zvedavý na dražbu. Tá prebiehala v nedeľu tesne pred ukončením akcie a pritiahla mnoho záujemcov a dražiacich ľudí, takže pri určitých bojovníciach sa rozpútal ten správny dražobný boj.

Myslím, že môžeme povedať, že väčšine rybičiek sa v nádržkách páčilo, mnoho samčekov malo postavené hniezda cez celé nádržky a ich vitalita bola obdivuhodná. Sami sa o tom môžete presvedčiť na fotkách jednotlivých bojovníc v tomto článku. Ak by ste boli zvedavý, ako dopadla súťaž bojovníc v Bratislave ako aj celkové výsledky prvého ročníka súťaže, tak sa k výsledkom dopracujete buď na našich klubových stránkach [1], alebo na stránke Vivarium [2], kde nájdete aj nejaké ďalšie fotografie.

Výstava fotografií s témou bojovníc. (Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

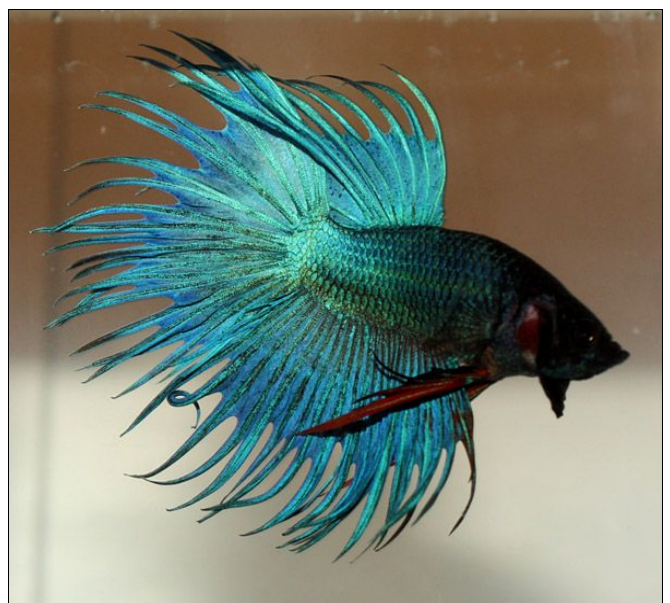
(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

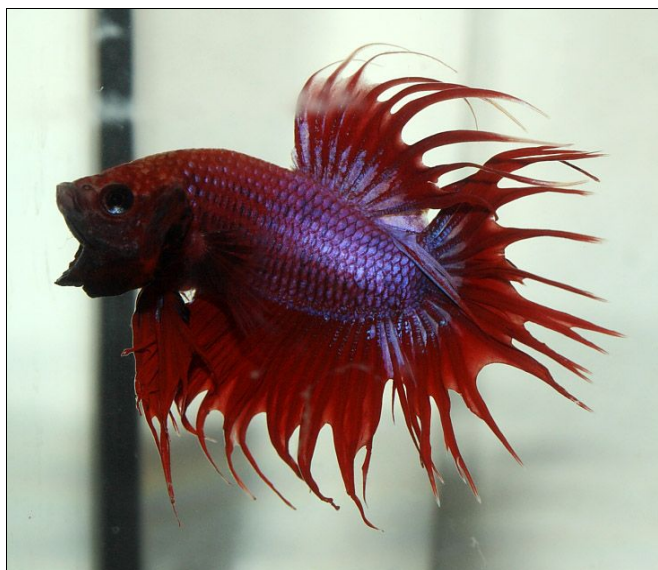
(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

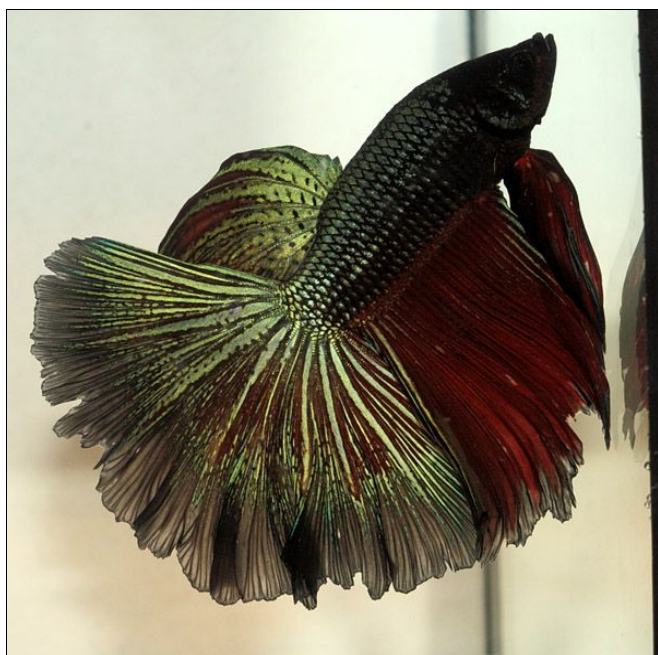
(Foto: Tomáš Chuda)

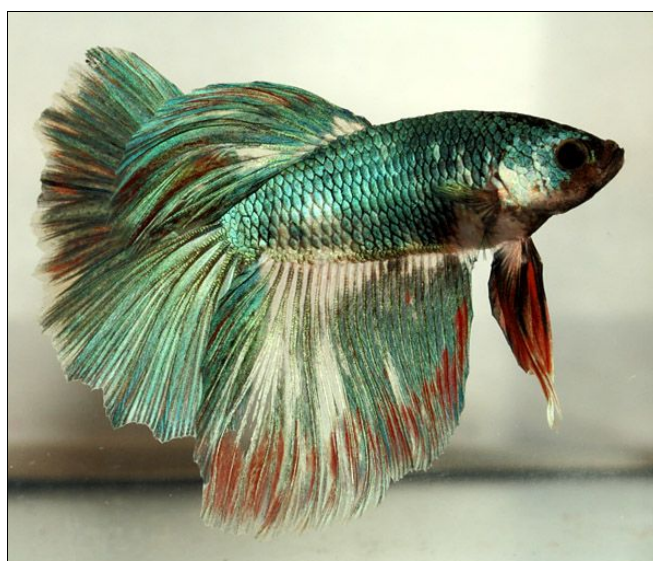
(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

Pre väčšinu návštevníkov je najväčším lákadlom tradičná burza, ktorá ani tentoraz nesklamala. Teda aspoň mňa. Respektíve, keď tak nad tým rozmýšlam, sklamala ma, a to veľmi. V predaji som našiel toľko zaujímavých rýb, krevetiek, slimákov a akváriových rastlín, že som bol naozaj veľmi sklamaný, že by som pre ne doma nenašiel v akváriách miesto, a to tých akvárií mám celkom dosť.

Pri popisovaní všetkého, čo na burze bolo a ako sa dala hodnotiť, budem trochu alibista a dovoľm si použiť poznámky niektorých diskutujúcich na Akva.sk. (Ospravedlňujem sa za mierne upravenie niektorých príspevkov, prípadne vybratie len niektorých častí.)

V prípade záujmu si môžete prečítať kompletne znenie nielen týchto príspevkov na fóre [3]:

Gogi: *To bolo/je apistogram, som rád, že chovatelia už nepredávajú všetci len kakadu, už len aby som ja mal konečne na ne akva. Tak ťažko sa mi to obchádzalo: trifasciata, cruzi, elizabethae, hongsloui, macmasteri, panduro... len aby to chovateľom vydržalo aspoň pol roka.*

Astro: *Každopádne po dnešnej návšteve si trúfnem konštatovať, že to bola veľmi vydarená akcia s mimoriadne širokým a zaujímavým sortimentom. Vždy kúpim niečo viac, ako plánujem, a príležitosť stretnúť toľkých odborníkov a priateľov na jednom mieste nie je tak často. Ďakujem a blahoželám organizátorom.*

Paloi: *Čakal som trochu viac amerických cichlíd. Buď nebolo dovezené všetko, čo bolo sľúbené v predošlej diskusii, alebo som prišiel „po funuse“. No, možno nabudúce. Ale inak solídna akcia. Vďaka organizátorom aj zúčastneným.*

Schw1: *Mne sa výstava tiež páčila. Tie bojovnice boli úžasné. Čo sa predajcov týka, no neviem, neviem. Nakupoval som na troch miestach. Na jednom som si kúpil troch slimákov a až doma som zistil, že jedna ulita je prázdna. Na druhom som kupoval malé šťuky (Aplocheilus). Pýtal som si dva páry a až doma som zistil, že som dostal troch samcov a jednu samičku. Jedine na treťom mieste (u Raviolky, ktorú som spoznal z fotky v profile) som dostal dvoch krásnych, enormne veľkých mečúňov po 30 centov!!! Zabudol som sa sice opýtať akých, ale v tom problém nevidím (to si viem zistiť). Iba dúfam, že budú plodní. Dostali nové 300-litrové teritórium.*

Z celého mi vychádza ponaučenie, že každého preveruj a nedôveruj. V skutočnosti si za všetko môžem sám, lebo som si zakúpený tovar už nepreveroval. Som trochu naivný v tomto smere. Ale v tých farebných sáčkoch už potom nieje vidno skoro nič.

Pigie: *Ďakujem, znova veľmi vydarená akcia. Človek sa tam cíti ako ryba vo vode :-). Veľmi pekne ďakujem organizátorom aj predajcom, že nám dovoľia nakúpiť dosýťosti na jednom mieste to, čo práve potrebujeme.*

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

(Foto: Tomáš Chuda)

Už pravidlom býva aj konanie prednášok na akvaristickú tému a ani Akvajeseň nebola výnimkou. Prvú prednášku mala Zuzana Musilová s názvom „O rybách a ľidech Kolumbie“. Ako už z názvu vyplýva, Zuzana sa s nami podelila o jej zážitky z ciest po Kolumbii a musím povedať, že jej prednáška bola pre mňa veľkým zážitkom. Aj keď je jej meno pre mnohých ľudí neznáme, myslím, že ešte v budúcnosti budeme o Zuzane počuť v súvislosti s akvaristikou častejšie.

Druhú prednášku pre nás pripravil Norbert Dokoupil, ktorého myslím nie je treba predstavovať, a preto určite nebude prekvapením, že prednáška bola na tému živorodky. Pán Dokoupil rozprával tentoraz o jednotlivých druhoch živorodiek vhodných pre nanoakváriá, ktoré sú v súčasnosti veľmi obľúbené. Ako to už býva pri prednáškach od pána Dokoupila zvykom, aj táto mala vysokú úroveň a myslím, že bola zaujímavá nielen pre živorodkárske fanatiky, ale aj pre bežných akvaristov.

Na záver mi zostáva už len dodať, že Akvajeseň bola pre mňa osobne skvelá akcia s možnosťou opäť stretnúť mnohých priateľov a známych a byť v spoločnosti ľudí, s ktorými ma spája spoločný – a musím povedať, že krásny – koníček. Dovidenia na Akvazime.

[1] klub.akva.sk

[2] www.vivarium.cz

[3] www.akva.sk/akvaristicka-jesen-v-bratislave-2010-t11353.html

(Foto: Tomáš Chuda)

NOVINKY Z OSTRAVY

David Kopeček

Aquaburza Ostrava společně se Zoo Panda si na nastávající burzu (13.11.2010) připravila malé překvapení v podobě výtvarné soutěže pro děti a mládež do 15 let. Každý z malých návštěvníků, který bude mít zájem se soutěže zúčastnit, dostane pastelky a papír s předtištěným obrázkem akvária a jeho úkolem bude nějakého obyvatele akvária nakreslit. Všechny obrázky pak budou umístěny na internet, kde bude po celý měsíc probíhat hlasování o nejkrásnější obrázek. Obrázek s největším počtem hlasů vyhraje první cenu, a to Nano Kids CUBE v hodnotě 3.696,-Kč. Obrázky, které se umístí na druhém a třetím místě, získají věcné ceny v hodnotě 500 Kč od firmy DENNERLE. Všem šťastným výhercům předají výhry zástupci firmy Zoo Panda na vánoční burze 11.12.2010.

Ale zkrátka nepřijdou ani „dospělí“ návštěvníci naší Aquaburzy. Budou si moci vybírat z nabídky prodejců z Čech, Slovenska, Polska i Rakouska. Z desítek druhů ryb, rostlin, akvarijní techniky, živých a mražených krmiv, nebudou chybět ani krmiva pro potěr a u nás velmi oblíbené krmivo SAK.

Všechny tímto srdečně zveme do Ostravy.

Pořadatelé akce a Zoo Panda

[1] www.aquaburza.cz

(Foto: David Kopeček & Petr Kopeček)

(Foto: David Kopeček & Petr Kopeček)

Vánoční výtvarná soutěž na AQUABURZE Ostrava s NANO KIDS CUBE od firmy DENNERLE pro děti do 15 let

1. Místo- Nano Kids CUBE

2. Místo- akvarijní potřeby od firmy DENNERLE

3. Místo- akvarijní potřeby od firmy DENNERLE

Více informací o soutěži naleznete na www.aquaburza.cz.

(Foto: David Kopeček & Petr Kopeček)

(Foto: David Kopeček & Petr Kopeček)

(Foto: David Kopeček & Petr Kopeček)

(Foto: David Kopeček & Petr Kopeček)

(Foto: David Kopeček & Petr Kopeček)

(Foto: David Kopeček & Petr Kopeček)

(Foto: David Kopeček & Petr Kopeček)

(Foto: David Kopeček & Petr Kopeček)

**Pravidelně každou druhou sobotu v měsíci
od 8:00 do 12:00**

AQUABURZA on Facebook

**Staňte se našim
fanouškem**

Termíny:
11.9.2010
9.10.2010
13.11.2010
11.12.2010

MENZA VŠB-TU

Studentská 1770,
700 32 Ostrava - Poruba

AQUABURZA
OSTRAVA

Akvariijní ryby | Akvariijní sety | Akvariijní rostliny | Pomůcky pro akvaristy |
Krmiva | Odborná literatura | a mnoho dalšího...

Změna termínů vyhrazena. Aktuální informace naleznete na:

www.aquaburza.cz

Pořadatel:

Partneři akce:

AKVARISTA CZ
Vše o akvaristice, vše pro akvaristy

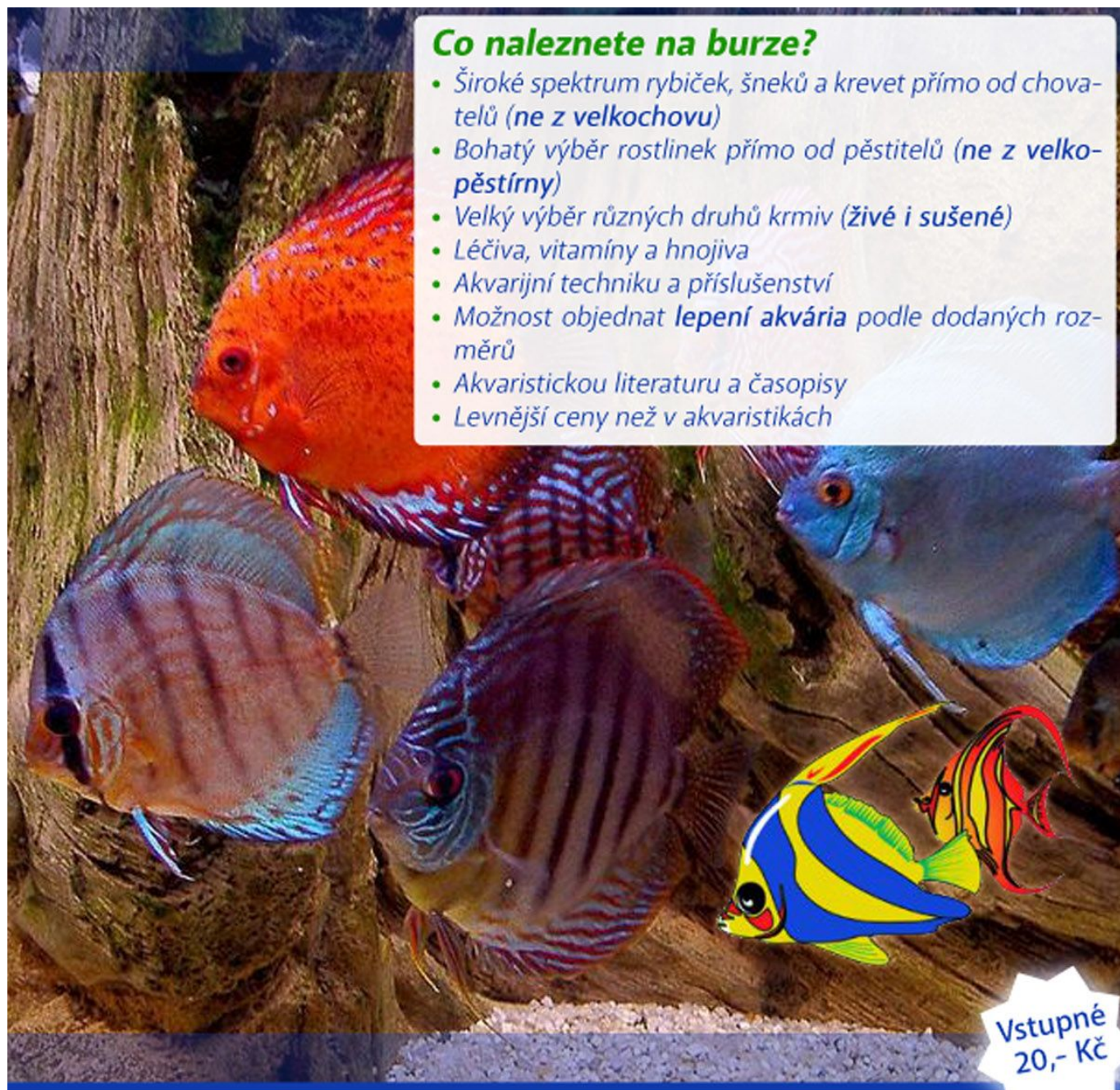

RYBICKÝ.NET
Akvaristický portál

AkvaPortál.cz

Vstupné: Dospělí 30,-Kč | Důchodci, studenti, držitelé ZP a ZTP průkazů 15,-Kč | ZDARMA děti do 15 let, pouze v doprovodu rodičů

Co naleznete na burze?

- Široké spektrum rybiček, šneků a krevet přímo od chovatelů (ne z velkochovu)
- Bohatý výběr rostlinek přímo od pěstitelů (ne z velkopěstírny)
- Velký výběr různých druhů krmiv (živé i sušené)
- Léčiva, vitamíny a hnojiva
- Akvarijní techniku a příslušenství
- Možnost objednat **lepení akvária** podle dodaných rozměrů
- Akvaristickou literaturu a časopisy
- Levnější ceny než v akvaristikách

Vstupné
20,- Kč

NEJVĚTŠÍ AKVARISTICKÁ BURZA V PRAZE

Akvaristické burzy se konají každou **neděli** od **9:00 do 11:00** v prostorách školy První jazyková základní škola, Praha 4, Horáčkova 1100, u metra Pankrác

ŘÍJEN 2010

3.10. 10.10.
17.10. 24.10.

LISTOPAD 2010

7.11. 14.11.
21.11. 28.11.

PROSINEC 2010

5.12. 12.12.
19.12.

www.rybyarybicky.cz

AKVARISTICKÁ BURZA BRNO

HLAVNÍ TÉMATA VÁNOČNÍ BURZY

PŘEDNÁŠKY: ROSTLINY NAŠICH AKVÁRIÍ

BETTA SPLENDENS CHOV A ODCHOV

A DÁLE: SOUTĚŽNÍ VÝSTAVA BETTA SPLENDENS

PŘIHLASTE SVÉ RYBY NA TEL.: +420 737 562 151

JAKO VŽDY

V SOBOTU 18.12.2010

**OD 9:00 DO 13:00 HOD V DĚLNICKÉM DOMĚ
KLAJDOVSKÁ 28, BRNO - LIŠEŇ**

Přijďte nás navštívit v prostorách Dělnického domu, který je na rohu ulic Klajdovská a Martina Kříže, kousek od zastávky Jírova, směrem ke Staré Lišni.

Můžete zde strávit pěkné sobotní dopoledne, poslechnout si dvě zajímavé přednášky, prohlédnout si mini-výstavku Bojovnic, popovídat si nejen s chovateli Bojovnic, ale i s ostatními prodejci, pěstiteli vodních rostlin a chovateli akvarijských či terarijských živočichů.

+420 737 903 153

AKVABURZA@SEZNAM.CZ

WWW.AKVABURZABRNO.CZ

VSTUPNÉ JEN 30 Kč

A DĚTI DO 10 LET

ZDARMA

Úvalský spolek akvaristů

člen

Unie akvaristů České republiky - AKVA CZ

pořádá

XII.

VÁNOČNÍ AKVATRH

v Úvalech

akce se koná

v sobotu 11. prosince 2010

v prostorách velkého sálu sokolovny

na Náměstí A. z Pardubic

od 8'00 do 12'00 hodin

* * * * *

jednotné vstupné 40,- Kč

děti do deseti let věku zdarma,

členové AKVA CZ - 20,- Kč (nutno se prokázat platnou legitimací)

* * * * *

Akvaristická zima 2010

Bratislava, DK Ružinov, 4.-5.12.2010

Súťažná výstava miniakvárií

Pravidlá súťaže:

- zúčastniť súťaže sa môže každý priaznivec akvaristiky bez ohľadu na vek; účastnícky poplatok sa nevyberá
- záujemcovia sa musia prihlásiť na e-mailovú adresu klub@akva.sk najneskôr do 28.11.2010 s uvedením svojho mena a tel. kontaktu
- každý účastník môže prezentovať max. 3 miniakvária založené na mieste alebo prinesené z domova
- odporúča sa štandardný rozmer 30 x 20 x 20 cm, ale súťaže sa môžu zúčastniť aj iné akváriá o objemu max. 30 l; akvária budú opatrené krycím sklom
- KLUB.AKVA.SK zabezpečí akvárium, stojan, osvetlenie a vzduchovanie; za každé zapožičané akvárium účastník zloží zálohu 5 eur, ktorá mu bude vrátená po odovzdaní akvária
- inštalácia a zariadenie miniakvárií bude prebiehať v piatok 3.12.2010 v čase medzi 12:00-22:00
- najneskôr do 1.12.2010 musí každý súťažiaci poskytnúť organizátorom zoznam rastlín a živočíchov, ktoré v miniakváriu použije – organizátori sa zaväzujú nezverejňovať túto informáciu až do zahájenia výstavy
- každý účastník si musí sám zaistiť substrát, rastliny, prípadne živočichy – ich výber závisí plne na voľbe súťažiaceho; vzhľadom k veľkosti nádrží odporúča sa zvoliť živočichy prímernej veľkosti!
- dekorácia a celková štylizácia miniakvárií nie je predpísaná
- v rámci výstavy je súťažiacim povolený predaj miniakvárií – podmienkou je ponechanie miniakvária v expozícii až do úplného skončenia výstavy
- nedodržanie týchto pravidiel je dôvodom k vylúčeniu účastníka/miniakvária zo súťažnej výstavy

Hodnotenie vystavených miniakvárií:

- hodnotenie vystavených miniakvárií bude prebiehať hlasovaním verejnosti
- každý návštevník Akvaristickej zimy 2010 po zaplatení vstupného obdrží hlasovací lístok, ktorého prostredníctvom môže odovzdať hlas jednému súťažnému miniakváriu
- vyhodnotenie hlasovania vykoná Rada KLUBU.AKVA.SK bezprostredne po ukončení výstavy v nedeľu 5.12.2010 o 13:00
- za päť najúspešnejších súťažných miniakvárií budú ich vystavovatelia odmenení vecnými cenami od sponzorov (Vivarium.cz, Akvaprodukt.sk)
- zvláštnu cenu KLUBU.AKVA.SK získa najúspešnejší súťažiaci z radov členov klubu
- vecné ceny obdrží aj päť vylosovaných návštevníkov, ktorí odovzdajú hlasovací lístok s kontaktnými údajmi – platné budú len lístky s vyznačením zvoleného súťažného akvária

www.VIVARIUM.cz

AKVAPRODUKT.SK

Akvaristický klub KLUB.AKVA.SK

klub@akva.sk, www.klub.akva.sk, +421 949 720 105

4. ročník soutěže miniakvárií

1. místo

Dennerle Nano Cube Complete 30 l (*Vivarium*)

Balíček rostlín v košíčkoch do minička: 3x *Lilaeopsis brasiliensis*, 2x *Hemianthus callitrichoides* "Cuba", 1x *Vesicularia dubyana* "Christmass" na dreve mini, 1x *Microsorium pteropus* "Windelov" na dreve mini, 2x *Pogostemon helferi* + hnojivo 250 ml *Tropica Plant Nutrition Liquid* (*Akvaprodukt* + *Tropica*)

2. místo

Dennerle Nano Cube Complete 20 l (*Vivarium*)

Balíček rostlín v košíčkoch do minička: 3x *Lilaeopsis brasiliensis*, 2x *Hemianthus callitrichoides* "Cuba", 1x *Vesicularia dubyana* "Christmass" na dreve mini, 1x *Microsorium pteropus* "Windelov" na dreve mini, 2x *Pogostemon helferi* + hnojivo 250 ml *Tropica Plant Nutrition Liquid* (*Akvaprodukt* + *Tropica*)

3. místo

Dennerle Nano Cube Complete 10 l (*Vivarium*)

Balíček rostlín v košíčkoch do minička: 3x *Lilaeopsis brasiliensis*, 2x *Hemianthus callitrichoides* "Cuba", 1x *Vesicularia dubyana* "Christmass" na dreve mini, 1x *Microsorium pteropus* "Windelov" na dreve mini, 2x *Pogostemon helferi* + hnojivo 250 ml *Tropica Plant Nutrition Liquid* (*Akvaprodukt* + *Tropica*)

4. místo

Dárkový poukaz *Vivarium* v hodnotě 500 Kč (*Vivarium*)

Balíček rostlín v košíčkoch do minička: 3x *Lilaeopsis brasiliensis*, 2x *Hemianthus callitrichoides* "Cuba", 1x *Vesicularia dubyana* "Christmass" na dreve mini, 1x *Microsorium pteropus* "Windelov" na dreve mini, 2x *Pogostemon helferi* + hnojivo 250 ml *Tropica Plant Nutrition Liquid* (*Akvaprodukt* + *Tropica*)
Dennerle Nano Light 9 W + ADA Forest Sand Orinoco 2 kg (*Akvaland*)

5. místo

Dárkový poukaz *Vivarium* v hodnotě 500 Kč (*Vivarium*)

Balíček rostlín v košíčkoch do minička: 3x *Lilaeopsis brasiliensis*, 2x *Hemianthus callitrichoides* "Cuba", 1x *Vesicularia dubyana* "Christmass" na dreve mini, 1x *Microsorium pteropus* "Windelov" na dreve mini, 2x *Pogostemon helferi* + hnojivo 250 ml *Tropica Plant Nutrition Liquid* (*Akvaprodukt* + *Tropica*)
ADA Aqua Soil Amazonia 3 l (*Akvaland*)

Zvláštní cena *Vivarium* pro akvárium vybrané sponzorem

Balíček *Vivarium* v hodnotě 1000 Kč
(*Vivarium*)

Pro všechny soutěžící

poskytne e-shop *Akvaland.sk* slevu 5 % při nákupu nad 50 EUR (neplatí na zboží v akci)
(*Akvaland*)

Sponzory soutěže jsou:

www.vivarium.cz www.akvaprodukt.sk www.akvaland.sk

4. - 5. decembra 2010

sobota: 9:00 - 17:00

nedeľa: 9:00 - 13:00

DK Ružinov

**Vstupné
1,50 €**

4. súťažná výstava

miniakvárií

na Slovensku

Prednáškové popoludnie

prednášky sa uskutočnia v sobotu o 13:00 hod.

Akvatrhy

tradičná akvaristická burza

program pre deti, súťaže, tombola, klubový stánok

Akvaristický klub KLUB.AKVA.SK

klub@akva.sk, www.klub.akva.sk, +421 949 720 105

Akvaristická zima v Bratislave

partneri akcie

AKV@SHOP
ONLINE AKVARISTIKA

New Era
Aquaculture

sera

VIVARIUM
www.vivarium.cz

akva.SK
www.akva.sk

Cichlid.sk
tanganjika, malawi, amazonia

Akvaprodukt
Tokušev Richard

CULTUS
Ružinov a.s.